

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Varusmies 2026

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies 2026

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

ISBN

Suomenkielinen printti: 978-951-25-3528-6

Suomenkielinen PDF: 978-951-25-3529-3

Ruotsinkielinen printti: 978-951-25-3530-9

Ruotsinkielinen PDF: 978-951-25-3531-6

Englanninkielinen printti: 978-951-25-3532-3

Englanninkielinen PDF: 978-951-25-3533-0

Kansikuva: Ilmavoimat

PunaMusta 2025

Varusmies 2026

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen.....	6	Vanhempainvapaa ja vanhempainraha.....	35
Tuleva varusmies.....	10	Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet	36
Suomen turvallisuus ja sotilaallisen		Palveluksen keskeytyessä etsivän nuorisotyön	
maanpuolustuksen aluejako	10	Aikalisätoiminta auttaa	36
Puolustusvoimien tehtävät.....	11	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen	
Suomen puolustusratkaisu	11	käyttäytyminen varusmiespalveluksessa	36
Jokainen mies on asevelvollinen	12	Kysymyksiä varuskunnan arjesta?	36
Naisten vapaaehtoinen asepalvelus.....	13	Sotilasoikeudenhoito	36
Ennen varusmiespalvelusta.....	14	Oikeusapu.....	37
Ensin kutsuntoihin.....	14	Ennakoi reserviin siirtyminen.....	37
Terveystarkastukset.....	14	Ammattiasiat ja palvelustodistus.....	37
Kyselylomake	15	Ohi on.....	37
Kutsuntatilaisuus	15	Kertausharjoitukset ja	
Palveluksen aloittamisaika	15	vapaaehtoinen maanpuolustus	37
Palveluspaikan valinta.....	15	Puolustushaarat ja aselajit	38
Asevelvollisrekisteri	16	Maavoimat.....	40
Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat.....	16	Jalkaväki.....	41
Hakemuksesta tehtävät päätökset	16	Kenttätykistö	41
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos	16	Ilmatorjunta	42
Monikansalaisuus	17	Viesti.....	42
Aseeton palvelus	17	Pioneerit.....	43
Siviilipalvelus	17	Huolto	44
Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat	17	Sotilaspoliisi	44
Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet?	17	Kuljettajakoulutus	45
Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti	19	Merivoimat	46
Alokaskirje ja ennakkokysely		Ilmavoimat	48
sekä Peruskoe 2 -verkkotesti.....	19	Rajavartiolaitos.....	50
Varusmiespalvelus	20	Erikoishaku ja erityistehtävähaku	53
Palveluksen aloittaminen	20	Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähaussa	53
Alokkaan arki.....	21	Erikoishaku	53
Lomat ja vapaa-aika	22	Hakeutuminen erityistehtäviin	53
Sotilaan vaatetus ja varusteet	23	Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä.....	53
Ruokahuolto	23	Laskuvarjojääkärit.....	53
Majoitus.....	24	Sukeltajat.....	55
Terveystenhuolto.....	24	Erikoisrajajääkärit	55
Sotilaslapit	25	Suomen kansainväliset valmiusjoukot.....	55
Sosiaalikuraattorit	25	Kybervarusmieskoulutus	56
Varusmiestoimikunta.....	25	Elektronisen sodankäynnin koulutus.....	58
Aloitetoiminta	25	Lentäjät.....	58
Johtajakoulutus.....	26	Lentokone- tai helikopteriapumekaanikot	60
Varusmiehestä huolehditaan	28	Johtokeskuslinjan koulutus	61
Sotilasavustus.....	28	Sotilaskuljettajat.....	62
Opinnot	29	Varusmiessoitajat	63
Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja		Urheilijat	64
-turvaetuuudet	30	Erityistehtävät	65
Virka- ja työsuhde	30	Lääkärit, hammaslääkärit,	
Yrittäjyys	30	eläinlääkärit ja proviisorit	65
Maatalousyrittäjä.....	30	Oikeudellinen ala.....	65
Työttömyys.....	30	Kirkollinen ala	65
Verotus	30	Yhteystietoja	67
Eläke	30	Varusmiespalveluksen jälkeen	69
Laina-asiat ja velkaantuminen.....	30	Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK)	
Ajokortti.....	30	antama koulutus	70
Passi ja esteettömyys	30	Sotilasammatit	70
Työ- ja palvelusturvallisuus (TPT)	31	Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien	
Terveyshaittaepäilyt	31	erikoisjoukkokurssille.....	72
Sotilastapaturma ja palvelussairaus	32	Puolustusvoimien siviilitehtävät.....	72
Päivärahat ja muut korvaukset.....	33	Rajavartiolaitoksen palvelukseen.....	72
Lomat ja vapaat.....	33	Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin	72
Lomamatkat.....	34	Puolustusvoimien arvomerkit	74
Ulkomailla asuvat	34		

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen

Lauri Rutanen, upseerioppilas

Aurinkoisena ja lämpimänä heinäkuun maanantaina upseerioppilas Lauri Rutanen muistelee alokasaikaansa Tikkakoskella.

– Muistan olleeni ihmeissäni ensimmäisenä aamuna. Takana oli hieman huonosti nukuttu yö ja herätys oli normaalia aiemmin, kuin mihin olin tottunut. Päivä lähti kuitenkin hyvin käyntiin siitä huolimatta.

Ennen palvelusaikansa alkamista Rutanen oli vakuutunut, että edessä on kokemuksien täyteinen, hieno vuosi. Tähän mennessä kokemus on ollut ennako-odotusten mukainen. Hän odotti innolla armeijaan lähtöä, vaikka tiesi, että välillä voi olla raskasta. Urheilullisen taustansa takia Rutasen fyysinen kunto on aina ollut hyvä eikä armeija siltä osin pelottanut etukäteen. Hän myöntää kuitenkin, että pitkät matkat painavien varusteiden kanssa kävellen ovat olleet yllättävän haastavia.

– Halusin tulla nimenomaan Tikkakoskelle Ilmasotakouluun ja toivoin tätä palveluspaikaksi kutsunnoissa. Pääsyynä oli alun perin jalkapallon pelaaminen Jyväskylässä. Suoritan palvelusta mielelläni eikä minua haittaa lainkaan, että täällä vierähtää vuosi.

Rutanen kehuu Ilmasotakoulussa vallitsevaa yhteishenkeä. Hänestä palveluspaikan kokokin on juuri sopiva, koska sen ansiosta oppii tuntemaan lähes kaikki. Sosiaalisena kaverina uusiin ihmisiin tutustuminen sujuu häneltä luonnostaan.

Rutanen suorittaa parhaillaan Ilmavoimien reserviupseerikurssia suojaamisen linjalla. Melkein palvelusaikansa alusta asti upseerioppilas Rutanen koki haluavansa johtajakoulutukseen ja olevansa sopiva siihen. Reserviupseerikurssille valitaan sopivat henkilöt ilmavoimien koulutustarpeen mukaisesti aliupseerikurssin opintomenestys ja soveltuvuus huomioiden. Rutanen uskoo johtajakoulutuksesta kertyvien oppien olevan hyödyllisiä tulevaisuudessa niin opinnoissa kuin työelämässäkin.

– Hyvä varusmiesjohtaja johtaa omalla esimerkillään, upseerioppilas Rutanen toteaa lopuksi.

Alikersantti Nuutti Essel, ryhmänjohtaja

Uusien alokkaiden saapuminen Ilmasotakouluun Tikkakoskella on pitänyt ryhmänjohtaja, alikersantti Nuutti Esselin kiireisenä. Hänen omat ennako-odotuksensa armeijasta ovat vielä tuoreessa muistissa.

– Sotilaallisuutta osasin odottaa. Se oli minulle aivan päivänselvä asia ja siihen tottui nopeasti. Minut kuitenkin yllätti se, ettei armeijassa ole vain pelkkiä taisteluharjoituksia, vaan myös oppitunteja eri asioista kasarmikäyttäytymisestä kurinpitomenettelyyn.

Lauri Rutanen,
upseerioppilas.

Alikersantti Nuutti Essel,
ryhmänjohtaja.

Ensimmäinen herätys armeijassa jännitti Esseliä hie-
man etukäteen, koska alokkeilla on paljon uusia asi-
oita opeteltavana heti alusta alkaen. Asiat on tehtävä
tietyllä tavalla ja ryhmänjohtaja tarkistaa, että onko ne
tehty oikein. Mielenkiintoa ja intoa uuden äärellä riitti
sen verran, että Essel hakeutui aliupseerikurssin viesti-
linjalle. Nyt hän toimii uusille alokkeille ryhmänjohtaja-
na alokas- ja koulutushaarakajoilla.

– Varusmiesjohtajan tulisi olla reilu, oikeudenmukai-
nen ja vaativa. Johtaminen on välillä haastavaa, koska
olla tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa ja usein
on sopeuduttava erilaisiin tilanteisiin. Sen takia tarvi-
taan myös empatiaa ja on oltava helposti lähestyttä-
vä, Essel pohtii.

Kysyttäessä armeijan fyysisestä puolesta Essel toteaa
välillä olleen rankkaa, mutta kunnon kohonneen pal-
veluksen aikana.

– Toiveeni palvelupaikasta toteutui. Halusin Ilmasota-
kouluun ja johtajakoulutukseen, joten olen todella mo-
tivoitunut suorittamaan palveluksen loppuun.

Alikersantti Esselin tulevaisuuden suunnitelmat ovat
vielä auki, mutta yhtenä vaihtoehtona hän on pohtinut
kadettikouluun hakemista ensi vuonna. Upseerin am-
matti kiinnostaa häntä.

– Työskentelisin mielelläni Puolustusvoimilla tulevai-
suudessa.

Lentosotamies Niko Piispanen, laivuekuljettaja

Alun perin lentosotamies Niko Piispanen piti aloittaa pal-
velus jo neljä vuotta sitten, mutta lykkäyksen takia hän
astui palvelukseen vasta tammikuussa 2025. Tämä
ei Oulusta kotoisin olevaa nuorta miestä tunnu harmit-
tavan lainkaan.

– Jos olisin tullut nuorempana palvelukseen, niin oli-
sin halunnut mahdollisimman pian pois. Nyt tuln oikein
hyvillä mielin, koska olin ehtinyt miettiä mitä haluaisin
armeijassa tehdä. Tahtotilani oli käyttää palvelusaika
mahdollisimman hyvin hyödyksi.

*Lentosotamies Niko Piispanen,
laivuekuljettaja.*

Piispanen oli kiinnostunut tekemään oman alansa juttuja, joten hän päätti hakea Ilmavoimiin sotilaskuljettajaksi erikoishaussa. Ilmavoimien sotilaskuljettajan alokas- ja koulutushaarakso suoritetaan Ilmasotakoulussa, jonka jälkeen palveluspaikka voi olla joko Ilmasotakoulussa, Karjalan lennostossa, Lapin lennostossa, Satakunnan lennostossa tai Utin jääkärirykmentissä. Piispanen toivoi ensisijaisesti palveluspaikaksi Ilmasotakoulua ja toissijaisesti Lapin lennostoa. Palveluspaikaksi määräytyi Ilmasotakoulu.

– Ensimmäinen aamuherätys armeijassa oli aivan kuin olisi normaalisti töihin lähtenyt. Olin tottunut jo nousemaan aikaisin, niin se ei minua järkyttänyt. Täydessä taisteluvälikokouksessa marssiminen puolestaan on aika raskasta, vaikka käynkin aktiivisesti salilla.

Piispanella oli BCE-ajokortti jo entuudestaan ja palveluksen aikana hän sai mahdollisuuden ajaa myös linja-autokortin. Piispanen uskoo, että palvelusaikana saadusta koulutuksesta ja laivuekuljettajana toimimisesta on hyötyä myös työelämässä. Monipuolinen ajokortti

tarjoaa kuljetusalan ammattilaiselle erilaisia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

– Laivueen puolella on tullut muun muassa säiliöautot tutuksi ja siellä oppii miten ne toimivat. Se on eduksi esimerkiksi polttoaine-, puhdistus- ja laitehuoltotehtävissä kuljetusalalla, Piispanen pohtii.

Haastattelua tehtäessä Piispanen palvelus on hieman yli puolenvälin. Kysyttäessä kuinka motivoitunut hän on palveluksen suorittamiseen, Piispanen huudahtaa innoissaan:

– Täysillä mennään loppuun asti! Ei harmita yhtään, vaikka on vielä aamuja jäljellä.

Tuleva varusmies

Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako

“Sinä olet paras henkilö puolustamaan maataamme.”

Suomi tarvitsee sinunkin panostasi, sillä olet paras henkilö puolustamaan maataamme, valtiollista itsenäisyyttämme ja alueellista koskemattomuuttamme. Yleiseen asevelvollisuuteen perustuva sotilaallinen maanpuolustus sekä oma toimintasi takaavat, ettei sinun eikä muiden maassamme asuvien oikeuksia loukata, eikä elämäämme Suomessa kukaan pääse uhkaamaan.

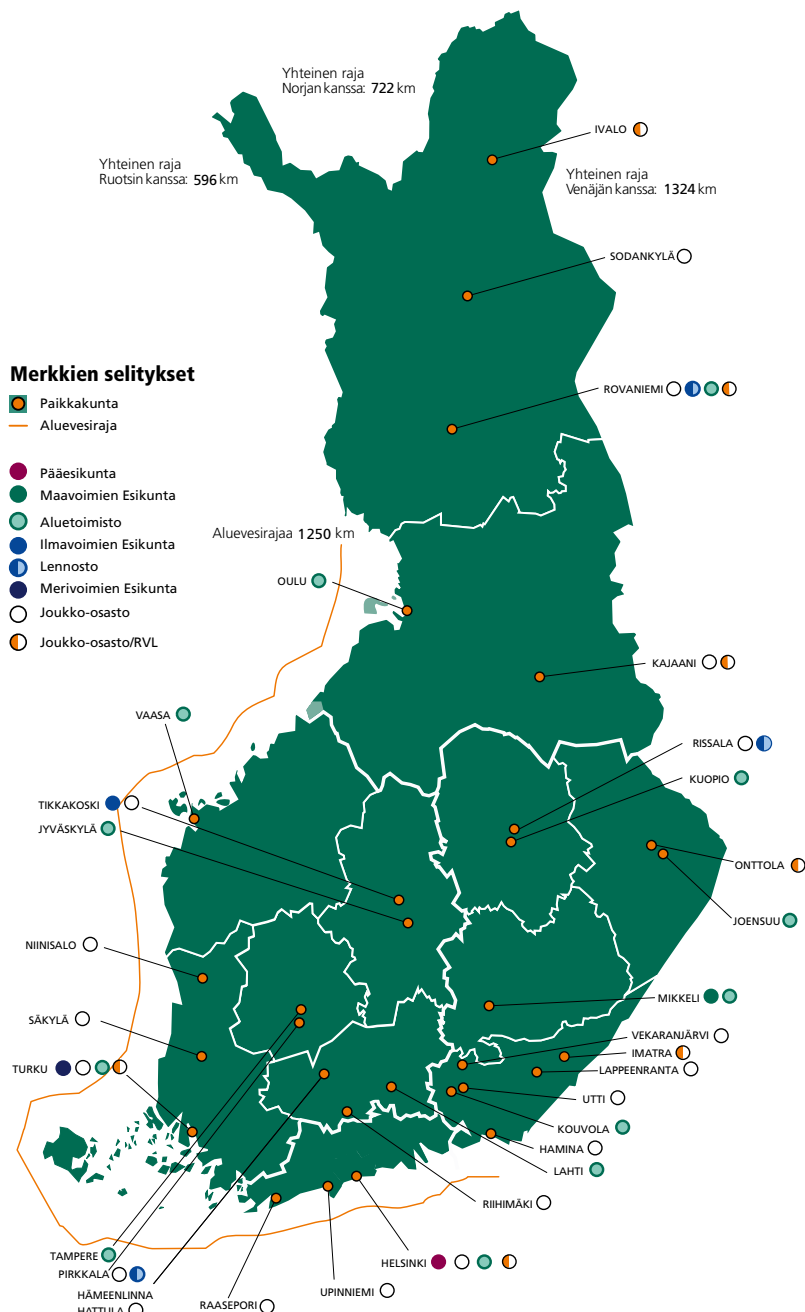
Suomi ylläpitää ja kehittää kansallista puolustusta ja uskotavaa sotilaallista suorituskykyä. Suomi pyrkii pysyttelemään kansainvälisten selkkausten ulkopuolella ja etsimään tilanteisiin rauhanomaista ratkaisua.

Suomi on pitänyt ja tulee jatkossakin pitämään huolta omasta puolustuskyvystään. Itsenäisyys ja kansalaisten turvalliset olot täytyy säilyttää, sillä niiden eteen suomalaiset ovat taistelleet edellisissä sodissa. Varusmiehenä olet siis tärkeä osa maanpuolustusta.

Asevelvollisuusajanasi saat koulutusta, jonka avulla pystyt tehokkaasti puolustamaan Suomea ja parhaiten suojelemaan lähimmäisiäsi sekä itseäsi. Varusmiehet koulutetaan palveluksen aikana Puolustusvoimien kokoonpanoon tarvittaviin sodan ajan tehtäviin.

Suorittamalla varusmiespalveluksesi kykyjesi mukaan osoitat parhaiten halusi turvata maamme tulevaisuuden. Sinuun luotavat myös ne, jotka eivät itse kykene turvaamaan maata ja sen oikeuksia.

Nato-jäsenyys ei vähennä oman vahvan puolustuksen tarvetta. Puolustusvoimien ydintehtävänä säilyy edelleen Suomen sotilaallinen puolustaminen ja Suomi päättää jatkossakin itse sotilaallisen maanpuolustuksen toteuttamisperiaatteista.

Puolustusvoimien tehtävät

Puolustusvoimien on oltava valtiovallan käytettävissä maamme itsenäisyyden turvaamiseksi asein siinä tapauksessa, että kaikki muut keinot on käytetty. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on jo olemassaolollaan estää maamme joutuminen sotaan.

Puolustusvoimien tehtävänä on:

- 1) Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluvat:
 - a. maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen;
 - b. kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohdon toimintavapauden turvaaminen ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen;
 - c. sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen;
- 2) Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus, johon kuuluvat:
 - a) Suomen ja muiden Pohjois-Atlantin liiton jäsenvaltioiden puolustaminen aseellisia hyökkäyksiä vastaan yhteistyössä niiden asevoimien kanssa;
 - b) Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen ja puolustuskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen;
- 3) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuuluvat:
 - a) virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten ja muiden ihmisten hengelle tai terveydelle vakavaa vaaraa aiheuttavien rikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi;
 - b) pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja;
- 4) osallistuminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun tai muuhun kuin 2 kohdassa tarkoitettuun tehtävään sisältyvään kansainvälisen avun antamiseen, yhteistoimintaan ja muuhun kansainväliseen toimintaan;

- 5) osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisin hallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa.

Puolustusvoimien muista tehtävistä säädetään erikseen.

Suomen puolustusratkaisu

Puolustusvoimat puolustaa koko Suomea. Tavoitteena on kaikissa tilanteissa taata kansalaisten turvalliset elinolot, yhteiskunnan toimintakyky ja itsenäisyyden säilyminen. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan ja sotilaallisen toiminnan kannalta tärkeät kohteet ja toiminnot suojataan yhdessä liittolaisten ja muiden viranomaisten kanssa. Hyökkääjän pääsy valtakunnan toiminnan kannalta tärkeille alueille ja vaikuttaminen yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin estetään. Oman toiminnan kannalta tärkeät alueet pidetään hallussa kaikissa olosuhteissa. Hyökkäys torjutaan ja hyökkääjä lyödään yhdessä liittolaisten kanssa yhteisoperaatiolla maalla, merellä, ilmassa, avaruudessa ja kyberympäristössä.

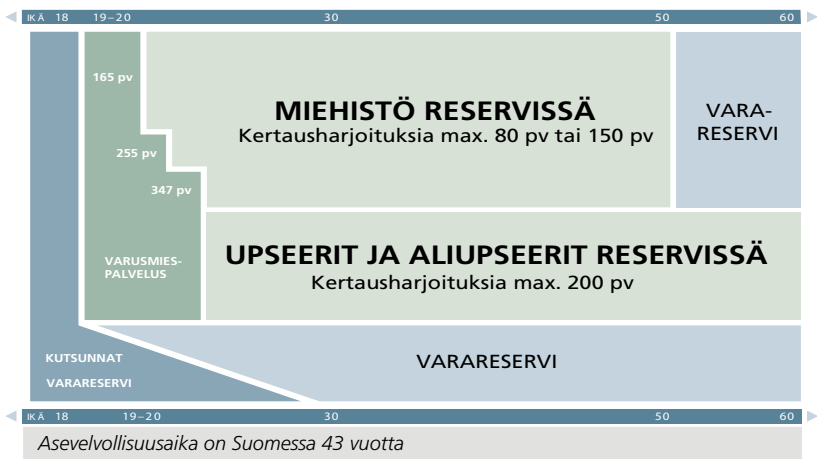
Yhdessä liittolaisten kanssa maapuolustuksella torjutaan ja lyödään maitse suuntautuvat hyökkäykset. Ilma- ja avaruuspuolustuksella torjutaan ilmoitse suuntautuvat hyökkäykset sekä suojataan yhteiskunnan elintärkeät kohteet ja toiminnot sekä omat joukot. Meripuolustuksella torjutaan merialueelta suuntautuvat hyökkäykset ja turvataan valtakunnan meriyhteydet. Maa-, meri-, ilma- ja avaruuspuolustuksen toteuttamiseen osallistuvat kaikki puolustushaarat, liittolaiset, Rajavartiolaitos ja siviiliviranomaiset. Puolustustoimia tuetaan yhteisellä tulenkäytöllä sekä kyber- ja informaatio-operaatioilla.

Nato-jäsenyyden merkittävin vaikutus on se, että Suomen kansallinen puolustus on osa Naton yhteistä puolustusta ja Naton sotilaallinen pelote on osa Suomen sotilaallista pelotetta. Liittoutuminen ei vähennä oman vahvan puolustuksen tarvetta. Puolustusvoimien päätehtävä on jatkossakin Suomen sotilaallinen puolustaminen. Suomi tulee jatkossakin ylläpitämään ja kehittämään vahvaa omaa puolustuskykyä sekä jatkamaan kahden- ja monenvälistä puolustusyhteistyötä. Yleinen asevelvollisuus säilyy Suomen puolustuksen perustana.

Jokainen mies on asevelvollinen

Asevelvollisuuslain 2 §:n määrittämä kansalaisvelvollisuus alkaa sen vuoden alusta, jolloin mies täyttää kahdeksantoista vuotta ja jatkuu sen vuoden loppuun, jona hän täyttää kuusikymmentä vuotta. Asevelvollinen on palveluksessa, kuuluu reserviin tai varareserviin. Varusmiespalvelus suoritetaan normaalisti 19–20-vuotiaana. Erikoistapauksissa palvelus aloitetaan 18 ja 29 ikävuosien välillä.

Varusmiespalvelusaika on joko 165, 255 tai 347 päivää. Upseereiksi, aliupseereiksi ja miehistön vaativimpiin erityistehtäviin koulutettavien asevelvollisten palvelusaika on 347 päivää. Miehistön erityistaitoa ja ammattimaista osaamista vaativiin tehtäviin koulutettavien palvelusaika on 255 päivää. Aseetonta palvelusta suoritettavien palvelusaika on 165 päivän palvelusaika.

Joukko-osastossa suoritettavien valintojen perusteella ratkeaa tehtävä, johon varusmies koulutetaan ja tehtävän mukainen palvelusaika. Suurin osa varusmiehistä palvelee 347 päivää. Siksi palveluksen aloittaessasi sinun kannattaa aina varautua pisimpään eli 347 päivän palvelusaikaan.

Tarkempia tietoja palvelusajoista saat mm. kutsunnoista, intti.fi verkkosivulta, joukko-osaston ennen palvelusta sinulle lähettämästä materiaalista sekä ottamalla yhteyttä suoraan koulutusta antavaan joukko-osastoon. Yhteystiedot löydät tämän kirjan sivulta 67.

Varusmieskoulutuksen päämääränä on tuottaa Puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitettavaksi hyvän suorituskyvyn omaavia joukkoja ja hyvän osaamisen ja toimintakyvyn omaavaa henkilöstöä. Lisäksi koulutuksen avulla ylläpidetään perusvalmiutta ja kykyä kohottaa valmiutta tarpeen mukaan.

Koulutuksen aikajaksottelu (165–347 päivää)

Naisten vapaaehtoinen asepalvelus

Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen pääsemisen edellytyksenä on Suomen kansalaisuus, 18–29 vuoden ikä palveluksen alkaessa sekä terveydentilan sopivuus sotilaskoulutukseen. Hakeutua voi aikaisintaan sinä vuonna, jolloin täyttää 18 vuotta.

Palveluksen aloittamismääräyksen saaneen naisen on kirjallisesti ilmoitettava, mikäli hän ei aloita palvelusta. Vastaavalla tavalla voi asepalvelusta suorittava nainen 30 päivän kuluessa palveluksen aloittamispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta. Joukko-osaston komentaja voi peruuttaa 30 päivän sisällä naisen asepalveluksesta annetun määräyksen, jos henkilö ei ole asevelvollisuuslain 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla palveluskelpoinen. Edellä mainitun määräajan jälkeen henkilö rinnastetaan palveluksen aikana ja hänen siitä vapaututtuaan kaikilta osin asevelvolliseen.

Palveluksen jälkeen naiset siirretään reserviin sekä määrätään kertausharjoituksiin samoin perustein kuin miehetkin ja he ovat asevelvollisuuslain alaisia sen vuoden loppuun, jona täyttävät 60 vuotta.

Miten palvelukseen haetaan

Puolustusvoimien 12 aluetoimistoa huolehtivat naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvästä hakemusten käsittelystä, valinnoista ja palvelukseen määräämisestä. Erikoishakuvalinnoista huolehtii kyseinen joukko-osasto. Aluetoimistoista ja Puolustusvoimien muista toimipisteistä sekä Puolustusvoimien nettisivuilta saa hakeutumiseen liittyviä ohjeita. Palvelukseen haetaan ensisijaisesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi. Sähköinen hakemus liitteineen on lähetettävä viimeistään 15. tammikuuta. Mikäli sähköinen hakeutuminen ei ole mahdollista hakemuksen voi tehdä paperisella lomakkeella. Paperinen hakemus liitteineen on oltava perillä viimeistään 15. tammikuuta siinä aluetoimistossa, jonka alueella kotikunta sijaitsee. Hakeutua voi hakuvuotta seuraavien kolmen vuoden molempiin saapumiseriiniin ja hakuvuoden heinäkuun erään. Hakuvuoden heinäkuun erässä paikkoja on vain rajoitetusti. Lähivuosien yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat löytyvät sivulta 16. Ohjeet erikoisjoukkoihin hakeutumisesta löytyvät sivulta 53.

Aluetoimistot ja erikoishausta vastaavat joukko-osastot ilmoittavat hakemusten perusteella valituille valintatilaisuuksista, joissa annetaan informaatiota vapaaehtoisesta asepalveluksesta, haastatteluaan hakijat ja selvitetään heidän terveydentilansa. Valintatilaisuudet järjeste-

tään huhtikuun aikana. Tämän jälkeen palvelukseen valituille lähetetään palveluksen aloittamismääräys ja valitsematta jääneille asiaa koskeva ilmoitus. Naiset aloittavat palveluksen yhtä aikaa miesten kanssa.

Valintatilaisuuspäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työsopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu. Hakeutumisesta aiheutuvista matkakuluista vastaa hakija itse. Lääkärintarkastuksesta aiheutuvista kuluista voi saada korvausta. Korvausta voi hakea sähköisen hakeutumisen yhteydessä Puolustusvoimien asiointipalvelussa tai vaihtoehtoisesti kuitit tulee säilyttää ja ottaa mukaan valintatilaisuuteen.

Paperisessa hakemuksessa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:

- ▶ Vapaaehtoishakemus
- ▶ Lääkärintlausunto terveydentilasta (Puolustusvoimien lomake)

Erityisjärjestelyjä vähän

Naisten asepalvelus toteutetaan kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa. Sotilastehtäviä ei siis jaeta sukupuolen mukaan. Eri tehtäviin määrääminen ratkaistaan niiden asettamien vaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Naisten asepalveluksen koulutuksen sisältö ja varusteet ovat sama kuin varusmiespalveluksessa. Erikoisjoukkoihin tai -aloille pääsyvaatimukset ovat samat kuin miehillä, kuten myös mahdollisuus johtajakoulutukseen ja myöhemmin sotilasuralle. Naisten fyysistä kuntoa ylläpidetään samojen periaatteiden mukaisesti kuin miestenkin.

Naisten asepalvelus toimeenpannaan mahdollisimman pienin erityisjärjestelyin. Varuskunnissa naisilla on mahdollisuus majoittua omissa tuvilla. Sotaharjoituksissa ja Merivoimien sota-aluksilla ei erillismajoitusta järjestetä. Raskaus on peruste palveluksen keskeyttämiselle määräjäksi.

Ennen varusmiespalvelusta

Kutsuntatilaisuudessa: annetaan tietoja ja ohjausta, tarkistetaan henkilötiedot, tarkastetaan terveydentila, kuullaan asevelvollisen toivomukset ja tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä; päätös palveluskelpoisuudesta, ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta, sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista ja ratkaisu kaikista hakemuksista.

Ensin kutsuntoihin

Kutsunnat pidetään vuosittain elo-joulukuussa. Ne koskevat miespuolisia Suomen kansalaisia, jotka kyseisenä vuonna täyttävät 18 vuotta. Lisäksi kutsuntoihin osallistuvat ne, jotka on määrätty sen vuoden kutsunnoissa uudelleen tarkastettavaksi sekä alle 30-vuotiaat, jotka ovat jääneet edellisiin kutsuntoihin saapumatta ja joita ei ole erikseen tarkastettu.

Jokaiselle kutsunnanalaiselle lähetetään kotiosoitteella mm. tämä kirjanen, kyselylomakkeet ja kutsuntakuulutus, josta selvittää kutsuntatilaisuuksien järjestäminen eri kunnissa. Jos et saa lähetystä esimerkiksi osoitteen muutoksen vuoksi, se ei oikeuta jäämään pois kutsunnasta. Kutsuntakuulutus on nähtävissä myös Puolustusvoimien internet -sivuilla osoitteessa puolustusvoimat.fi. Kutsunnasta poisjäänti ilman laillista estettä on asevelvollisuuslain mukaan rangaistava teko. Jos muutat toiseen kuntaan ennen kutsuntoja, ota yhteys uuden asuinalueesi aluetuomioon hyvissä ajoin ennen kutsuntoja. Kutsuntapäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työ sopimuksessa

ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu.

Muista, että muuttoilmoitus on tehtävä Digi- ja väestötietovirastolle, kun muutat pysyvästi asunnosta toiseen tai kun tilapäinen muutto kestää yli 3 kuukautta. Muuttoilmoitus on tehtävä viimeistään viikon kuluessa muutosta. Muuttoilmoituksen voi tehdä esimerkiksi sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa muuttoilmoitus.fi. Lisätietoja muuttoilmoitukseen liittyvistä asioista saa lähimmästä Digi- ja väestötietoviraston palvelupaikasta tai osoitteesta dvv.fi.

Terveystarkastukset

Kutsuntaikäisten miesten terveystarkastukset suoritetaan lakisääteisesti ennen syksyn kutsuntatilaisuuksia. Tämä tarkastus ei vapauta varsinaisesta kutsuntatilaisuudesta. Nuorison terveystodistus ei vapauta ennakkoterveystarkastuksesta. Jos sinulla on erikoislääkärintodistus, ota se mukaan ennakkoterveystarkastukseen ja kutsuntaan.

Matkakustannuksia terveyskeskuksiin ei korvata. Mahdollisia erikoislääkärintodistuksia ei myöskään korvata.

Kyselylomake

Palveluskelpoisuuden, palvelupaikan ja koulutushaaran määritykseen vaikuttavat osaltaan vastauksesi ennakkokyselyyn. Kyselylomakkeet on täytettävä huolellisesti ja palautettava ohjeen mukaisesti. Tietojasi käsittelevät viranomaiset ovat vaitiolovelvollisia.

Vastauksissasi esittämät toivomukset palvelupaikan ja palveluksen aloittamisajankohdan suhteen pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon. Erikoisjoukkoihin ja erikoisalaille ei määrätä varusmiehiä suoraan kutsunnoissa, vaan niihin valitaan hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Heille määrätään kutsunnoissa varapaikka.

► Lisätietoja erikoisjoukoista ja -aloista sivulta 53–66

Kutsuntatilaisuus

Kutsuntatilaisuuteen sinun on otettava mukaasi ajokortti, passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus sekä tarvittavat lääkärin- ja opiskelutodistukset.

Vieraalla paikkakunnalla tilapäisesti asuvat voivat käydä kutsunnassa myös oleskelupaikkakunnallaan tai

lähimmässä mahdollisessa kutsuntapaikassa. Tästä on kuitenkin sovittava oman aluetoimiston kanssa hyvissä ajoin ennen suunniteltua kutsuntapäivää.

Ulkomailla asuvien ei tarvitse saapua Suomeen kutsuntaan henkilökohtaisesti. He voivat halutessaan hoidtaa kutsunta-asiansa valtakirjalla Suomessa olevan asiamiehen välityksellä. Ulkomailla asuvat voivat toimittaa tarvittavat kutsunta-asiakirjat myös lähimpään Suomen edustustoon, joka lähettää ne Suomeen.

Useimmat työnantajat maksavat normaalisti palkan kutsuntapäivältä, vaikka työehtosopimuksissa ei tällaista velvoitetta ole. Matkakustannuksia kutsuntatilaisuuksiin ei korvata.

Kutsuntatilaisuudessa

- annetaan tietoja maanpuolustusvelvollisuudesta ja edistetään kansanterveystyötä.
- tarkistetaan henkilötiedot
- tarkastetaan terveydentila
- kuullaan asevelvollisen toivomukset
- tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä:
 - päätös palveluskelpoisuudesta
 - ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista

Palveluksen aloittamisaika

Jaettaessa kutsunnanalaiset saapumiseriin pyritään ottamaan huomioon mm. esittämäsi toivomukset. Kutsuntojen jälkeisenä keväänä ylioppilaaksi kirjoittavia suositellaan hakeutumaan toisen vuoden tammikuun erään. Ellei opiskelu/koulu ole esteenä, suositellaan kutsuntojen jälkeistä tammikuun saapumiserää. Talvierä mahdollistaa myös arvosanojesi parantamisen syksyllä tai taloudellisen tilan parantamisen työskentelemällä.

Yleisiä palveluksen aloittamisaikoja on kaksi vuodessa tammi- ja heinäkuussa. Poikkeavat palveluksen aloittamisajat koskevat Urheilukoulua.

Palveluspaikan valinta

Yleisenä periaatteena on sijoittaa asevelvollinen palvelukseen kotipaikkansa lähellä sijaitseviin joukko-osastoihin. Tavoitteena on myös sijoittaa asevelvolliset sellaiseen sotilaskoulutukseen ja tehtävään, joka parhaiten vastaa heidän koulutusta, ammattia, tulevaisuuden suunnitelmia, taitoja ja harrastuksia. Joukko-osastojen sijainti, koulutusmahdollisuudet ja varusmiesten määrät kuitenkin aiheuttavat sen, että jokainen ei mahdu lähimpään joukko-osastoon.

Ruotsinkieliset varusmiehet koulutetaan pääosin Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Tähän joukko-osastoon otetaan myös ruotsin kieltä hallitsevia suomenkielisiä asevelvollisia heidän toivomustensa perusteella, mikäli tilaa on.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratoiveesi etukäteen. Missä tehtävissä voisit hyödyntää siviilitietojasi ja -taitojasi? Mistä Puolustusvoimien koulutuksesta olisi puolestaan sinulle hyötyä opiskeluissasi tai työelämässä? Huomaa, että samantapaisia tehtäviä on eri aselajeissa.

Ilmoita toiveesi selvästi kutsuntalautakunnalle! Puolustusvoimissa on tarjolla yli 600 erilaista palvelustehtävää. Tietoa palvelustehtävistä ja -paikoista löydät: puolustusvoimat.fi/palvelustehtavat-ja-paikat

Asevelvollisrekisteri

Asevelvollisrekisteriin saadaan tarvittavia tietoja muun muassa asevelvollisten palveluskelpoisuuden määrittämistä, palvelukseen määräämistä, koulutuksen ja palveluksen suunnittelua ja järjestämistä varten. Tietojen saaminen ja niiden luovuttaminen perustuu lakiin henkilötietojen käsittelystä puolustusvoimissa. Rekisteriin saadaan tietoja mm. Digi- ja väestötietovirastolta, terveydenhuollon palvelujen antajilta, sosiaali- ja poliisiviranomaisilta. Rekisteristä voidaan myös luovuttaa tietoja mm. poliisille ja kansaneläkelaitokselle. Nuorisolain mukaan Puolustusvoimien on luovutettava yksilöinti- ja yhteystiedot nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten tuen tarpeessa olevasta nuoresta, joka vapautetaan varusmiespalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää varusmiespalveluksen. Tietojen luovuttamisen tarve arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Otteen omista rekisteritiedoista saa omasta aluetoimistosta.

Hakemuksesta tehtävät päätökset

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Varusmiespalvelus on suositeltavaa aloittaa mahdollisimman pian koulun päättämisen jälkeen ennen perheen perustamista, pitkäaikaisten opintojen aloittamista, ulkomaille muuttamista tai ryhtymistä itsenäiseksi yrittäjäksi. Vanhempana suoritettu varusmiespalvelus koetaan usein rasittavana mm. taloudellisten tai perhehuollon vuoksi.

Palveluksen aloittamisajankohtaa voidaan hakemuksesta muuttaa asevelvolliselle, jolle se katsotaan erittäin tarpeelliseksi

- ammattiin valmistumista tai opiskelua varten,
- taloudellisten olojen järjestämistä varten,
- näihin verrattavista muista erityisistä henkilökohtaisista syistä.

Palveluspaikkaa voidaan hakemuksesta muuttaa, jos se on asevelvolliselle erittäin tarpeellista erityisen henkilökohtaisen synn vuoksi.

Hakemus jätetään omalle aluetoimistolle. Hakemus on perusteltava ja liitettävä mukaan todiste ajankohdan siirron tarpeellisuudesta, kuten oppilaitoksen antama

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratoveesi etukäteen.

Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat

Maavoimat, Merivoimat, Ilmavoimat ja Rajavartiolaitos

Palveluksen aloittaminen	Kotiutuminen	255 pv	347 pv
I/27 4.1.2027	17.6.2027	15.9.2027	16.12.2027
II/27 5.7.2027	16.12.2027	15.3.2028	15.6.2028
I/28 3.1.2028	15.6.2028	13.9.2028	14.12.2028
II/28 3.7.2028	14.12.2028	14.3.2029	14.6.2029
I/29 8.1.2029	21.6.2029	19.9.2029	20.12.2029
II/29 9.7.2029	20.12.2029	20.3.2030	20.6.2030

Palvelus on aloitettava määrätyn päivän klo 16.00 mennessä. Urheilukoulun alkamisajat löytyvät sivulta 64.

selvitys opiskelun vaatimasta ajasta yms. Hakemus on tehtävä hyvissä ajoin ennen palveluksen aloittamista. Pelkkä hakemuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen tulossa olevan naisen on kirjallisesti ilmoitettava omaan aluetoimistoon, mikäli ei aio aloittaa palvelustaan.

Hakemuksissa käytettäviä lomakkeita ja lisätietoja saa aluetoimistoista, sekä Puolustusvoimien internet-sivuilta. Hakemuksen voi tehdä sähköisesti Puolustusvoimien internet-sivuilla asiointipalvelussa.

Monikansalaisuus

Suomen kansalaisuuden saanut ulkomaan kansalainen, joka on entisessä kotimaassaan suorittanut asevelvollisen rauhanaikaisen palvelusvelvollisuutensa tai osan siitä (vähintään 4 kk), voidaan hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta rauhan aikana. Vapautuksesta päättää aluetoimisto.

Aluetoimisto voi hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta erityisestä syystä rauhan aikana ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen, jolla on myös toisen valtion kansalaisuus, jos asianomaisen varsinainen asunto ja koti eivät ole Suomessa eikä hänellä ole tosiasiallisia siteitä Suomeen. Vapautushakemuksen varusmiespalveluksesta monikansalaisuuden perusteella- hakemuksen voi tehdä sähköisesti asiointipalvelussa Puolustusvoimien internet sivuilla.

Jos Suomen kansalaisella on myös Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaisuus, hänen asevelvollisuudestaan on lisäksi voimassa, mitä kyseisten sopimusvaltioiden kanssa tehdyssä sopimuksessa (SopS 44/68) määrätään. Lisäksi Amerikan Yhdysvaltain (SopS 25/39) ja Suomen välillä on tehty vastaava asevelvollisuutta koskeva sopimus. Suomen kansalainen, johon sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia, ei ole kutsunnalanainen eikä hänen tarvitse suorittaa asevelvollisuuteensa liittyvää palvelusta Suomessa sinä aikana, jona hänen katsotaan vakituisesti asuvan kansalaisuutensa mukaisessa sopimusvaltiossa.

Sopimusvaltioissa asuvien monikansalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea, vaan heidän osaltaan sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia. Sopimusvaltioissa asuvia monikansalaisia kehoitetaan selvittämään oma asevelvollisuuteen liittyvä asemansa Suomen edustustosta tai omasta valvovasta aluetoimistosta Suomesta.

Asevelvollisella ei ole velvollisuutta tulla kutsuntaan eikä varusmiespalvelukseen, jos hänellä on myös toisen valtion kansalaisuus ja hänen asuinpaikkansa on viimeiset seitsemän vuotta ollut muualla kuin Suomessa. Tämän ns. seitsemän vuoden – tulkinnanalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea. Vapautettu monikansalainen asevelvollinen voidaan määrätä palvelukseen, jos hän muuttaa Suomeen ennen sen vuoden loppua, jolloin hän täyttää 29 vuotta.

Vapautuspäätökset samoin kuin sopimustulkinnat perustuvat väestötietojärjestelmän osoite- ja kansalaisuustietoihin. Siksi kannattaa varmistaa väestökirjanpitäjältä tai edustustolta, että ne ovat oikein. Lisäksi 21-vuotiaiden tai sitä vanhempien ulkomailta palvelukseen tulevien monikansalaisten kannattaa varmistua, etteivät menetä tai ole menettäneet Suomen kansalaisuuttaan 22-vuotiaana.

► Lisätietoja osoitteista:

migri.fi

dvv.fi

► Edustustojen yhteystiedot osoitteesta formin.fi

Aseeton palvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumus estää häntä suorittamasta asevelvollisuuttaan aseellisessa palveluksessa ja joka hakee aseettomaan palvelukseen, vapautetaan aseellisesta palveluksesta ja määrätään aseettomaan palvelukseen. Aseettomana palvelevan varusmiespalvelusaika on vähintään 255 päivää tai 347 päivää, mikäli koulutettu tehtävä sitä edellyttää.

Tietoja aseettomaan palvelukseen hakeutumisesta saa Puolustusvoimien nettisivuilta, aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Siviilipalvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalvelukseen kuuluu peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviililuonteinen työpalvelu, täydennyspalvelus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus. Siviilipalvelusaika on 347 päivää. Koulutusjakson pituus on yleensä 28 vuorokautta ja työpalvelun 319 vuorokautta.

Siviilipalvelukseen voi hakea ennen asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, sen aikana tai sen jälkeen. Hake-musta ei saa tehdä ennen kutsuntoja. Tietoja siviilipalvelukseen hakeutumisesta saa netistä (siviilipalveluskeskus.fi), aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat ja alle 12-vuotiaana maakuntaan muuttaneet ja joilla on kotiseutuoikeus saavat varusmiespalveluksen suorittamisen sijasta palvelua vastaavalla tavalla luotsi- ja majakkalaitoksessa tai muussa siviilihallinnossa. Kunnes tällainen palvelus on järjestetty, kotiseutuoikeuden omaavat ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta.

Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet?

Taistelijan keho-liikuntakoulutuksen osuus on varusmieskoulutusjärjestelmässä merkittävä ja koulutuksesta lähes puolet on fyysistä koulutusta. Koulutuksen päämääränä on tuottaa asevelvollisille riittävä tietotaito poikkeusolojen tehtävän edellyttämän fyysisen toimintakyvyn tason säilyttämiseksi reservissä. Hyvän fyysisen kunnon myötä kohenee myös oma terveys, työkyky ja elämisen laatu.

Jos epäilet omaa kuntoasi

Aloita viipymättä monipuolinen fyysinen harjoittelu. Muista, että kuntosi kohoaa jo, mikäli liikut 3–4 kertaa viikossa vähintään 30 minuutin ajan. Huomaat, että kunnon kohottaminen ei vaadi isoa panostusta viikoittaisissa rutiineissa.

Varusmiespalvelukseen sisältyy runsaasti kävelyä. Kävelytottumuksia voit kehittää lisäämällä ennakkoon päivittäistä kävelyä. Tee kävellen nyt se lyhyt matka, jonka ennen kuljit autolla. Käytä hissien sijasta rappusia. Liik-

Sotilaskoulutuksesta selviytyminen ei ole terveelle nuorelle mitenkään ylivoimaista, mutta hyvä kestävyys- ja lihaskunto nopeuttavat palautumista koulutuksen aiheuttamasta rasituksesta.

kumistapoja ja -tottumuksia muuttamalla fyysinen kuntosi kohoaa huomaamatta.

Kestävyys ja lihasvoima ovat tärkeimmät sotilaskoulutuksessa tarvittavat perusominaisuudet. Myöskään ei sovi unohtaa esimerkiksi asutuskeskustaistelussa vaadittavaa nopeutta ja ketteryttä.

Kestävyyttä voidaan helposti kehittää kävely-, sauva-kävely-, juoksu-, uinti-, pyöräily-, soutu-, melonta-, rullaluistelu- tai hiihtolenkkien avulla. Kestävyysharjoituksia tulisi tehdä 1–2 kertaa viikossa. Harjoituksen tulisi kestää vähintään 30–60 minuuttia ja sen tulisi aiheuttaa lievää hengästymistä ja hikoilua.

Lihaskuntoa voidaan kehittää esim. kuntosaliharjoittelulla, kuntonyrkkeilyllä sekä muiden kamppailulajien harjoittelulla. Koko kehon lihaskuntoharjoituksia tulisi tehdä 2–3 kertaa viikossa. Yhden harjoituksen olisi hyvä kestää vähintään 30–60 minuuttia. Voit myös jaksottaa lihaskuntoharjoittelua päivän mittaan. Tee aluksi aamuin ja illoin esim. 10 punnerrusta, 20 vatsaa ja 20 kyykkyä. Huomaat kehittyväsi nopeasti.

Kestävyys- ja lihaskunto-ominaisuuksien lisäksi on hyvä kehittää ketteryys- ja nopeusominaisuuksia sekä kehon liikehallintaa 1–2 kertaa viikossa. Näiden ominaisuuksien harjoittelun voi yhdistää kestävyys- ja lihaskuntoharjoittelun alku- tai loppuverryttelyosuuteen. Verryttelyt voivat esimerkiksi sisältää erilaisia kehonhallintaa, hyppy- ja loikka-, spurtti-, sekä tasapainoharjoituksia. Myös mm. palloilulajit, telinevoimistelu ja yleisurheilu soveltuvat erinomaisesti kehittämään ketteryys-, nopeus- ja liikehallintataitoja.

Kuntoharjoittelu aloitetaan nousujohteisesti ja varovasti ottaen huomioon oma lähtötaso. Vähemmän liikuntaa harrastaneilla tulisi ensimmäisten viikkojen aikana harjoitusten olla kevyitä ja lyhyitä (20–30 min). Rasitustasoa lisätään kunnon kohotessa esimerkiksi siirtymällä vaativampaan harjoitusmaastoon, pidentämällä harjoituksen kestoa sekä lisäämällä liikuntasuoritusten määrää. Kehittävässä harjoittelussa on erityisen tärkeää huomioida myös liikuntamuotojen monipuolisuus.

Lataa puhelimeesi Puolustusvoimien ilmainen Marsmars -sovellus. Sovelluksessa voit tehdä kuntokartoituk-

sen ja hyödyntää valmiita kunto-ohjelmia sekä harjoitteluohteita. Marsmars mahdollistaa oman harjoittelun seurannan ja halutessasi voit kutsua mukaan myös kaversi kannustajaksi.

Kunnon testaaminen

Ennen kuntoharjoittelun aloittamista on hyvä varmistaa, että terveytesi on kunnossa. Tarvittaessa voit käydä lääkärintarkastuksessa. Fyysisen kunnon lähtötasotestillä on hyvä tarkistaa, onko kuntosi odotusten mukainen. Suorita Marsmars sovelluksella Puolustusvoimien kunto-testi, jonka perusteella saat harjoitusohjelman. Palvelussa on myös kattava valikoima treenivideoita, joista saat vinkkejä turvalliseen ja monipuoliseen harjoitteluun.

Kuntosi voit testata ns. Cooperin testillä. Kävele, hölkkää tai juokse 12 minuuttia mahdollisimman hyvää vauhtia. Testi kertoo varsin luotettavasti hengitys- ja verenkiertoelimistön tilan sekä kunnon. Jos ehdit 12 minuutin aikana yli 2800 metriä, kuntosi on hyvällä tasolla. Mikäli jäät alle 2200 metrin, aloita viipymättä säännöllinen ja monipuolinen liikkuminen. Varusmiespalveluksen ensimmäisillä viikoilla kestävyyskuntoasi tullaan testaamaan Cooperin testillä, lihaskuntoa etunopunnettujen, istumaannousujen ja vauhdittaman pituushypyn avulla sekä mahdollisesti myös uimataittoa 200m uimataitotestillä. Näillä testeillä testattavia ominaisuuksia ja liikkeitä sinun kannattaa harjoitella jo ennen palveluksen aloittamista, koska suorituksen toistaminen kehittää ja valmistaa sinua suoriutumaan testeistä.

► Lisätietoa Puolustusvoimien liikuntakoulutuksesta osoitteessa

<https://puolustusvoimat.fi/web/sotilasliikunta/etusivu>

Palautuminen ja ravinto

Jotta kuntosi kohoaa optimaalisesti, sinun on huolehdittava myös elimistön palautumisesta. Muista, että elimistö kehittyy ja kunto nousee vasta palautumisen aikana.

Palautumista voit edistää seuraavasti:

- liikuntaharjoituksiin liittyä aina monipuolinen alku- ja loppuverryttely (10–15 min)
- kuntoiluun liittyä luonnollisena osana myös säännöllinen lihashuolto: (15–30 min/kerta): harjoituksen jälkeen tehtävät 30 sekunnin venytykset päälihasryhmille, palauttavat putkirullaukset, liikkuvuutta lisäävät liikkeet ja 1 minuutin mittaiset venytykset
- riittävä nesteen nauttiminen harjoituksen aikana ja sen jälkeen (15 min välein kulaus vettä)
- kevyt ja palauttava liikunta kovien harjoitusten ja harjoitusjaksojen jälkeen (30–45 min): esimerkiksi kävely, sauvakävely, uinti, pyöräily alhaisella teholla suoritettuna nopeuttavat elimistön palautumista paremmin kuin paikallaan oleminen Palauttavan liikunnan teho tulee olla kevyt ja hyvä käytännön ohje on liikkuu niin, että pystyt puhumaan ilman hengästymistä liikkumisen aikana.
- terveellinen ja monipuolinen ravitsemus
- säännöllinen riittävä lepo ja uni, 7–8 tuntia vuorokaudessa
- säännöllinen, monipuolinen ja virikkeellinen elämä. Tupakointi ja alkoholin käyttö hidastavat palautumista.

Terveellinen ruokavalio sisältää riittävästi välttämättömiä suojaravintoaineita (vitamiineja ja hivenaineita) ja sopivasti energiaa elimistön tarpeita varten. Kova rasva kannattaa korvata pehmeillä ja juoksevilla rasvoilla. Puhdistettuja, nopeasti imeytyviä hiilihydraatteja kannattaa välttää. Suolaa ja alkoholia ei tule nauttia liian runsaasti. **Kiinnitä ravinnossa huomiota ainakin näihin seikkoihin:**

- Kasvikset marjat ja hedelmät keventävät ruokavaliota ja edistävät sydänterveyttä. Syö niitä puoli kiloa päivässä.
- Täysjyvävalmisteet, pavut, linssit, kasvikset, siemenet ja pähkinät takaavat riittävän kuidun saannin (pitkäkestoinen hiilihydraatti).
- Suolan saannin vähentäminen auttaa ehkäisemään ja hallitsemaan kohonnutta verenpainetta.
- Sopiva annoskoko ja säännöllinen ateriarhythmi pitävät mielesi virkeänä.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö

Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö on haitallista terveydelle, koska ne heikentävät fyysistä suorituskykyä ja palautumista sekä lisäävät monen pitkäaikaissairauden ja syövän riskiä. Nikotiini on voimakkaasti riippuvuutta aiheuttava aine ja riippuvuus siihen syntyy nopeasti. Käytön lopettamiseen voi liittyä vieroitusoireita, kuten levottomuutta, keskittymisvaikeuksia ja ärtyneisyyttä. Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisella on kuitenkin välittömiä terveyshyötyjä, kuten infektioiden vähentyminen, unen laadun ja mielialan paraneminen sekä taloudelliset säästöt. Lopettaminen voi vaatia useamman yrityskerran ennen onnistumista. Jos olet kiinnostunut tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisesta, niin tietoa ja tukea löydät täältä: www.irtinuuskasta.fi.

Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti

Palvelusaika poikkeaa melko varmasti sinun aikaisemmista elämäntilanteistasi ja kokemuksistasi. Varusmiespalveluksessa kohdataan uusia ihmisiä, toimitaan täsmällisten ohjeiden, käskyjen ja aikataulujen mukaan ja majoitutaan ryhmänä. Palvelusaikana ei ole mahdollisuutta olla koko ajan tavoitettavissa tai somessa. Tulevaan varusmiespalvelukseen kannattaa valmistautua etukäteen myös henkisesti. Siitä kannattaa puhua

ystävien ja läheisten kanssa. Puhuminen helpottaa. Pyri vahvistamaan ihmissuhteitasi ennen palvelusta. Mieti jo etukäteen asioita, jotka saavat sinut hyvälle mielelle ja palauta näitä asioita mieleen hankalissa tilanteissa. Lisäksi voit opetella, vaikka jonkin rentoutumisharjoituksen. Harrasta säännöllisesti liikuntaa, sillä liikunta tukee henkistäkin jaksamista. Myönteinen ajattelu auttaa ja varusmiespalvelus kannattaa nähdä mahdollisuutena. Palvelusaikana oppii uusia asioita ja palveluksessa voi haastaa sekä kehittää itseään. Varusmiespalveluksesta voi olla hyötyä myöhemmin elämässäsi. Tutustuminen etukäteen tulevaan varusmiespalvelukseen esimerkiksi Puolustusvoimien tai joukko-osastojen verkkosivuilla auttavat henkistä valmistautumista. Valmistaudu palvelukseen myös etukäteen suunnittelemalla talousasiat ym. siviiliasiat kuntoon.

Alokaskirje ja ennakkokysely sekä Peruskoe 2 -verkkotesti

Joukko-osastot lähettävät alokaskirjeet tuleville alokkaille n. 3 kuukautta ennen palveluksen alkamista. Alokaskirjeellä toivotetaan tulevat alokkaat tervetulleiksi palvelukseen, ohjataan tekemään ennakkokysely ja peruskoe 2-verkkotesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa (asiointi.puolustusvoimat.fi) sekä annetaan ohjeita ja tietoa varusmiespalveluksesta sekä siihen valmistautumisesta. Alokaskirjeen löydät myös joukko-osastosi verkkosivuilta.

Ennakkokyselyn tarkoituksena on selvittää halukkuutesi eri koulutusvaihtoehtoihin sekä fyysisen kuntosi tilanne. Kyselyssä voit vastata myös ammatillista osaamistasi, terveyttäsi sekä erityisruokavalioita koskeviin kysymyksiin. Peruskoe 2 -verkkotestin tarkoituksena on tuottaa tietoa soveltuvuudestasi johtajakoulutukseen ja eri miehistötehtäviin. Kysely ja verkkotesti auttavat joukko-osastoa sijoittamaan sinut alokasjakson perusyksikköön ja koulutusjoukkueeseen. Vastauksesi eivät kuitenkaan ole sitovia, vaan halukkuudet tarjolla oleviin eri koulutushaaroihin ja tehtäviin kysytään vielä alokasjakson aikana uudelleen.

Ennakkokyselyyn ja peruskoe 2-verkkotestiin pyydetään vastaamaan ennen palveluksen alkamista ensisijaisesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.puolustusvoimat.fi>. Palveluun tunnistaututaan verkko-pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä henkilökortilla. Jokaisella joukko-osastolla on palvelussa omat kyselynsä.

MarsMars.fi
Inttikuntoon kolmessa kuukaudessa!

Varusmiespalvelus

Palveluksen aloittaminen

Palveluksen aloittamismääräys

Palveluksen aloittamismääräys annetaan sinulle joko kutsuntatilaisuudessa tai se lähetetään postitse. Siitä selviää, milloin ja missä joukko-osastossa sinun on aloitettava palvelus. Ohjeet matkustamisesta joukko-osastoon saat alokaskirjeen yhteydessä.

Sinun on muistettava esittää itse maksamasi matkaliput ja muut tositteet korvauksia varten heti palveluksen aloitettua.

Jos ennen palvelukseen lähtöä sinulle sattuu sellainen tapaturma tai sairastuminen, joka estää sinua matkustamasta tai on haittana palveluksen suorittamiselle, ota yhteys omaan aluetoimistoon. Erittäin tärkeää on toimittaa aluetoimistolle lääkärintodistus sairauden tai vamman laadusta, sen aiheuttamista haitoista ja todennäköisestä kestämisajasta tai kehitymisestä.

Pelkkä lääkärintodistuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen, tähän on saatava erillinen aluetoimistosi päätös.

Lähde ajoissa matkaan

Lähde matkalle riittävän aikaisin. Saapuessasi joukko-osastoon jo puolen päivän aikaan ehdit kaikessa rauhassa ottaa vastaan varusteesi ja sovittaa niitä. Myöhästyminen aiheuttaa perillä joukko-osastossa hankaluuksia sekä vastaanottajalle että saapujalle itselleen. Määräaikana palvelukseen saapumatta jääminen on rangaistavaa.

Älä tee itsestäsi huomionkohdetta tulemalla palvelukseen humaltuneena ja muista, että sotilaan esiintyminen juopuneena on rangaistavaa samoin kuin päihneiden tuominen kasarmialueelle.

Alokaskirje sisältää tiedot mahdollisista joukko-osaston järjestämistä kuljetuksista ja ohjeet perille. Ainakin ensimmäinen matka palveluspaikkaan kannattaa tehdä julkisia kulkuneuvoja käyttäen, mikäli se vain on mahdollista.

Mitä palvelukseen mukaan

Kotoa lähtiessäsi pukeudu käytännölliseen, sään mukaiseen vaatetukseen, jonka viet kotiin ensimmäisellä lomallasi.

Kun lähdet varusmiespalvelukseen, ota mukaasi:

- halutessasi omat parranajovälineet
- henkilökohtaiset lääkkeet
- henkilökohtaisen puhtauden hoidossa tarvittavat välineet
- sairausvakuutuskortti (KELA-kortti) ja ajokortti sekä mahdollinen passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus
- rokotustodistus
- tämä Varusmies-kirjanen
- tilinumerosi (IBAN -muodossa) ja pankkitunnukset

Mikäli sinulla ei ole Suomessa, EU- tai ETA-maissa olevaa pankkitiliä, niin sellainen täytyy avata ennen palveluksen alkua. Suositeltavaa on, että sinulla on suomalainen pankkitili, mikäli haluat välttää mahdollisilta

ulkomaisten pankkien tilinkäyttökulujen veloituksilta. Monet suomalaiset verkkopalvelut vaativat tunnistautumista joko pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Mobiilivarmenteen saat omalta puhelinoperaattorilta.

Liikunta ja harrastevälineitä ei kannata tuoda kasarmille ennen kuin olet saanut selville yksikkösi säilytystilat ja ohjeet niiden käytöstä.

Varuskunnissa on varusmiesten käytössä ilmainen WLAN-verkko. Omia päätelaitteita voit käyttää vapaaajalla ja tarvittaessa joskus myös koulutuksessa. Perusyksiköt jakavat oppimateriaalin sekä hyödyllistä tietoa Puolustusvoimien sähköisen oppimisolustan PVMOODLE:n avulla, joten oman päätelaitteen avulla saat tietoa palvelukseen liittyvistä asioista paikasta ja kellonajasta riippumatta.

Alokkaan arki

Palveluksen aloittamispäivä

Olet palveluksessa siitä hetkestä alkaen, kun ilmoittautut joukko-osastoosi. Asevelvollinen on lain mukaan sotilashenkilö myös siitä hetkestä lähtien, kun hänen olisi pitänyt viimeistään saapua joukko-osastoon. Ensimmäinen päivä on varattu varusteiden hakuun ja majoittumiseen. Aloita ensimmäisen päivän aikana tutustuminen tupasi muihin palveluksen aloittajiin.

Ensimmäinen aamu

Ensimmäinen herätys sotaväessä on ikimuistoinen – tosin se tuskin on niin kauhea kuin tarinat kertovat. Sotilaallisen riipeyden ja täsmällisyyden opettelu alkaa heti ensi hetkistä. Pukeutuminen ja palvelukseen järjestäminen sekä sotilaallinen käyttäytyminen hämmentävät aluksi jokaisen siviilielämään tottuneen. Alussa voi tuntua olevan kiire joka paikkaan odottamaan, mutta se kuuluu asiaan, jotta mahdollisimman pian päästäisiin varsinaiseen koulutukseen käsiksi.

Vauhdikasta alkua ei kannata säikähtää. Jokainen asia opetetaan ennen kuin sen osaaminen vaaditaan.

Koulutus alkaa

Varusmiespalveluksen ja alokasjakson aloittaa kahden viikon mittainen orientaatiokurssi. Kurssilla opetetaan palvelukseen liittyvät perusasiat, sotilaan oikeudet ja velvollisuudet, toiminta sotilasorganisaatiossa sekä työ- ja palvelusturvallisuuden perusteet. Lisäksi kurssin aikana saadaan tarvittavat varusteet ja tehdään tarvittavat tulotestit.

Älä haudo ongelmiasi

Puhumista esimiesten kanssa ei kannata ujoitella. Lähin esimiehesi on oma **ryhmänjohtaja**, sotilasarvoltaan yleensä alikersantti. Ryhmänjohtajalta voit kysyä kaikkia

Sotilaskoti palvelee varusmiehiä vapaa-aikana.

jokapäiväiseen palvelukseen liittyviä asioita. Tarvittaessa ryhmänjohtaja ohjaa sinut asiomaan henkilökuntaan kuuluvan kanssa. **Yksikön vääpeli** hoitaa päällikön suoranaisena alaisena yksikön hallintoa ja huoltoa. Hänen puoleensa voit kääntyä mm. matkakorvaus- ja lomamatka-asioissa. **Yksikön päällikkö** vastaa koko yksikön sisäisestä hallinnosta, koulutuksesta ja hyvinvoinnista. Hänen kanssaan voi aina käydä keskustelemassa, koskivatpa ongelmat sitten sotilas- tai siviiliasioita.

Kahdenkeskisessä tulohaastattelussa tai ryhmäkeskusteluissa kouluttajasi ja yksikönpäällikkö tutustuvat alaisiinsa ja tarjoavat mahdollisuuden esittää omia toivomuksia ja kysymyksiä varusmiespalveluksesta. Keskustelujen tarkoitus on osaltaan helpottaa sopeutumista sotilaselämään.

Myös joukko-osaston tukihenkilöt (sotilaspappi, lääkäri, sairaanhoitaja, sosiaaliterapeutti ja varusmiestoitimikunta) ovat valmiita auttamaan ongelmien ratkaisemisessa. Sinulla on käytettävissä myös lähes ympäri vuorokauden Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin 09 2525 0111.

Lomat ja vapaa-aika

Muut kuin palvelukseen tai lepoaikaan kuuluvat ajat ovat varusmiehen vapaa-aikaa.

Ilta vapaa on palveluksen salliessa yleensä kello 17.30–21.30. Edellä olevasta ajasta voidaan poiketa koulutuksellista tai valmiudellisista syistä, ruokailuvuorojärjestelystä tai muista esim. huoltopalveluun tai järjestelyihin liittyvistä syistä johtuen. Vapaa-ajalla voit käyttää omia päätelaitteita.

Oikeus liikkua vapaa-aikana kasarmialueen ulkopuolella koskee myös alokkaita – kuitenkin vasta, kun sotilaallisen käytöksen perusteet on opittu. Tämä tavoite on pyrittävä saavuttamaan kahden ensimmäisen palvelusviikon aikana.

Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella. Lomalle tai vapaalle lähdetään ja palataan sotilaspuvussa.

Palveluksessa oleville taataan riittävä viikkolepo (VL). Viikkolevon ajankohdat on merkattu koulutussuunnitel-

miin, jotka löytyvät yksikkösi ilmoitustaululta. Viikkolepopäivät suunnitellaan pääsääntöisesti viikonlopuille, mutta niitä voidaan suunnitella myös arkipäiville. Viikkolepo alkaa palveluksen jälkeen lepopäivää edeltävänä palveluspäivänä ja päättyy viimeisen viikkolepopäivän iltana pääsääntöisesti kello 21.00–23.00. Yleensä noin kerran kuukaudessa viikkolepoon liitetään henkilökohtainen loma (HL) Koko yksikköä koskevat henkilökohtaiset lomat on merkattu koulutussuunnitelmiin.

Lomalta tai vapaalta palaamiseen on syytä varata riittävästi aikaa, sillä myöhästymisen johtaa kurinpitotoimiin.

► Lisätietoa lomista ja lomamatkoista, sivu 34

Sotilaskoti

Sotilaskoti on varusmiehen taukopaikka varuskunnassa. Sinne voit mennä vapaa-aikana rentoutumaan ja virkistytymään erilaisten pelien, kirjojen, lehtien kahvilatuotteiden sekä nettikoneiden ja pelikonsolien parissa. ”Sotkut” palvelevat taistelijoita myös pidempien maastoharjoitusten yhteydessä.

Vapaa-ajan liikunta

Useissa varuskunnissa on ajanmukaiset liikuntatilat. Vapaa-aikanasi voit käyttää varuskunnan sisä- ja ulko-liikuntapaikkoja mm. uimahalleja, kuntosaleja, lenkipolkuja, palloiluhalleja, kamppailusaleja ja sisäampumaratoja. Varusmiesten liikuntakerhot (VLK) järjestävät varuskunnissa monipuolista vapaa-ajan liikuntatoimintaa. Liikuntakerhoista ja niiden aikatauluista tiedotetaan mm. varusmiesten some-kanavilla ja info-näytöillä. Jos olet kiinnostunut jonkun lajin liikuntakerhon ohjaamisesta kysy lisätietoja varusmiestoitimikunnalta (VMTK) tai paikalliselta sotilasurheiluseuralta.

► Lisätietoja sotilasurheilu.fi

Valmennus- ja kilpailutoiminta

Sinulla on mahdollisuus jatkaa omaa liikuntaharrastustasi ja valmennus- sekä kilpailu-uraasi myös varusmiespalveluksen aikana. Varusmiehet voivat ottaa osaa

Puolustusvoimien kilpailutoimintaan, parhaat jopa kansainvälisellä tasolla. Mikäli kilpailet kansallisella huipulla, ota yhteyttä joukko-osastosi liikuntakasvatusupseeriin. Hän antaa neuvoja ja auttaa urheilukomennusasioissa.

Sotilaan vaatetus ja varusteet

Palvelusaikana varusmiehelle annetaan käyttöön paljon erilaista vaatetusta sekä varusteita. Kaikki materiaali on osa puolustusvoimien poikkeusolojen joukkojen varustusta. Jokaisen vastuulla on noudattaa materiaalin käytöstä ja huoltamisesta annettavia ohjeita. Oman viihtyvyyden ja palvelusturvallisuuden ylläpitämisen lisäksi oikealla huolenpidolla säilytetään materiaalille suunniteltu käyttöikä, vähennetään kustannuksia ja varmistetaan varusteiden käyttökelpoisuus myös poikkeusolojen varalle tilanteen niin vaatiessa. Lisää materiaalivastuusta Puolustusvoimien sosiaalisessa mediassa #materiaalivastuu.

Varusmiehen vaatetus koostuu eri vuodenaikoihin suunnitelluista taistelijan vaatetuksesta. Vastaat itse käyttöösi luovutetun vaatetuksen vaihdosta sopivan kokosiin, puhtaisiin ja ehjiin varusvarastolla sekä niiden säilyttämisestä. Varusteiden huollosta annetaan ohjeita perusyksikössä heti palveluksesi alkaessa.

Taistelijan asu -kokonaisuuteen kuuluvat maastopuku, suojaliivi, kumisaappaat, kypärä, kuulonsuojaimet sekä kantolaitejärjestelmä reppuineen.

Varusmiesten palvelus- loma- ja paraatipuku on Maavoimissa, Ilmavoimissa ja Merivoimien maalla palvelevissa

joukoissa maastopuku m/05. Merivoimissa varusmiesten vaatetuksena maastopuvun m/05 sekä meritaisteluasun m/95 lisäksi on myös Merivoimien aluksilla sekä kaikilla Rannikkolaivastossa palvelevilla varusmiehillä varusmiesten loma- ja paraatipuku m/30 ja päällystakki m/55.

Lisäksi jokaiselle varusmiehelle jaetaan mm.:

- lakanat, tynnyliina ja pyyheliina
- alusvaatteet ja sukat
- sormikkaat ja kintaat
- Talvivaatetus ja varusteet
- pakkasaappaat ja varsikengät
- kenttäruekailuvälineet (pakki ja lusikka-haarukka)
- verryttelyasu ja urheilujalkineet.

Erikoiskokoisille (erittäin iso- tai pienikokoiset) varusmiehille hankitaan sopivat varusteet viimeistään palveluksen aloittamisen yhteydessä otettavien mittojen mukaisesti. Sähköisessä ennakkokyselyssä kysytään vaatteiden ja kenkien kokonumeroista. Erityisesti, mikäli sinulla on kokojakauman ääripään varustekokoja, niin vastaa niitä koskeviin ennakkokyselyn kysymyksiin. Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella.

Ruokahuolto

Palvelusaikana varusmiehille tarjotaan varuskuntaravintoloissa, aluksilla sekä maasto-olosuhteissa suomalaisia terveellisiä ja monipuolisia aterioita. Leijona Catering vastaa varusmiesten ruokalistasuunnittelusta, jolle antavat suuntaa kansalliset ravitsemussuositukset. Lää-

ketieteelliset erityisruokavaliot pyritään poikkeuksetta ottamaan huomioon. Muut kuin lääketieteelliset ruokavaliot toteutetaan Puolustusvoimien linjausten mukaisesti kohtuullisuusnäkökohdat huomioiden. Ruokahuollon tavoitteisiin kuuluu varusmiesten ruokatottumusten ohjaaminen terveyttä edistävään suuntaan sekä ylläpitää ja turvata riittävä ruokatarjonta kaikissa olosuhteissa palveluksen aikana.

Varuskuntaravintolassa ateriat ovat tarjolla itsepalvelulinjastolla. Arkisin tarjotaan aamiainen, lounas, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Sunnuntaisin tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Ruokatarjonta varuskuntaravintolassa perustuu 5 viikon kiertävään ruokalistaan, joka vaihtuu puolen vuoden välein. Maastossa tapahtuvaa ruokailua varten jokaiselle varusmiehelle jaetaan pakki ja lusikka-haarukka sekä tarvittavat kenttä-/termospullot. Maasto- ja kenttäteitinruokailujen ruokatarjonta perustuu erillisiin ruokalistoihin, joissa on huomioitu harjoituksissa kasvava energiantarve. Maastoharjoituksissa, jotka toteutetaan lähellä varuskuntaa, ruoka tuodaan yleensä kuljetusastioissa varuskuntaravintolasta. Osassa harjoituksia palvelustaan suorittavat sotilastehtäjä valmista ruokalistan mukaiset ateriat kenttäteittimellä. Harjoitusten ja koulutustapahtumien ruokahuolto voidaan toteuttaa myös taistelumuonilla tai erilaisilla mukaan otettavilla aterioilla.

Majoitus

Varusmiehet majoitetaan palvelusaikana kasarmeihin. Perusyksikön majoitustuvat ovat keskimäärin 8–12 henkilölle. Kasarmirakennuksissa on myös luokka- ja sosiaalitalit sekä oleskelutilat vapaa-ajan viettoon varten. Joukko-osastoissa on käytössä yhteismajoitus, jossa miehet ja naiset voidaan majoittaa samoihin tupiin. Majoittumisen yhteistupiin perustuu vapaaehtoisuuteen. Ketään ei majoiteta vasten tahtoaan tupaan, jossa on vastakkaista sukupuolta. Yhteistupiin on tavoitteena majoittaa mahdollisimman tasapuolinen määrä miehiä ja naisia. Sosiaalitalit (suihku ja wc:t) ovat miehille ja naisille erilliset. Vaatteiden vaihto onnistuu myös muualla kuin tuvassa.

Sota-, taistelu- ja ampumaharjoituksissa majoitutaan yleensä 10 tai 20 hengen sotilastelttoihin. Miehet ja naiset majoittuvat harjoituksissa samoihin telttoihin.

Laivapalveluksessa ei myöskään erillismajoitusta järjestetä. Telttoissa on puulämmitteinen kamiina, joten talvellaan ei teltassa tarvitse pallella. Kenttämajoitusta varten on käytössä makuupussi ja -alusta.

Terveydenhuolto

Varusmiesten terveydenhuolto alkaa jo ennen kutsunto- ja kevään ennakkoterveystarkastuksilla. Palvelusaikana terveydenhuollon peruspalvelut järjestetään sairastuneille varusmiehille Sotilaslääketieteen keskuksen varuskunnallisilla terveysasemilla (sairaanhoitajan, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotot) ja erikoislääkäripalvelut toteutuvat alueellisilla siviilikumppanuussairaaloilta.

Saapumistarkastuksessa terveydenhuoltohenkilöstö tarkastaa alokkaiden terveydentilan ja arvioi palveluskelpoisuuden. Jos sinulla on lääkärintodistuksia tai sairaskertomuskopioita, niin ota ne mukaan palvelukseen tullessasi. Tarvittaessa tehdään lisätutkimuksia ja palveluskelpoisuusluokka määritetään uudelleen. Rokotusten voimassaolo tarkistetaan (rokotuskortti on tärkeää ottaa mukaan) ja varusmiehelle annetaan rokotusohjelman mukaiset rokotukset.

Puolustusvoimien järjestämät terveydenhuollon palvelut ja lääkkeet ovat varusmiehille maksuttomia.

Sairaanhoidon lisäksi Puolustusvoimien lääkintähuolto käsittää myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja koulutuksen sekä terveydensuojelun, jolla tarkoitetaan mm. elintarvike-, vesi- ja kenttähygienian ohjausta ja valvontaa erityisesti maastoharjoituksissa.

Varuskunnissa lääkintähuollosta vastaa päällikkölääkäri, joka työskentelee varuskunnan terveysasemalla terveydenhuollon ammattihenkilöstön ja muun henkilöstön kanssa. Osa varusmiehistä koulutetaan taistelupelasta- jaksi, lääkintämieheksi tai -ryhmänjohtajaksi.

Lääkinnän oppintuoneilla ja harjoituksissa käsitellään terveysasioita, koulutetaan ensiaputaitoja sekä opastetaan miten toimia, jos sairastuu palveluksen aikana.

Varusmiespalveluksen aikana yleisimpiä terveysongelmia ovat ylähengitystietulehdukset sekä liikuntaan liittyvät rasituskivut ja vammat. Varusmiespalveluksen aloittaminen on iso elämänmuutos, josta voi joskus aiheutua myös henkisiä oireita. Näistä asioista voi halutessaan tulla keskustelemaan terveydenhuollon henkilöstön kanssa. Henkilökohtaisista huolista kärsivä varusmies voi

aina myös hakeutua keskustelemaan joukko-osaston sosiaalikuraattorin tai papin kanssa.

Kun haluat tietoa ja tukea liittyen tupakan, nuuskan tai päihteiden käytön lopettamiseen, ota yhteyttä terveydenhuollon henkilöstöön.

Joukko-osastoissa järjestetään joka arkipäivä mahdollisuus terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanottoon. Vastaanottoa pitäviä hoitajia ja lääkäreitä sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista terveystiedoista.

Sotilaslapit

Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa sotilaspappien tehtävänä on tukea henkisesti ja/tai hengellisesti kaikkia Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa palvelevia. Sotilaspappien työ on kansainvälisesti vakiintunut käytäntö lähes kaikissa Naton jäsenmaissa. Sotilaslapit myös kouluttavat sotilaan eettiseen toimintakykyyn sisältyviä aiheita ja osallistuvat poikkeusolojen suunnitteluun. Sotilaslapit ovat koko palvelusajan käytettävissä eettisten, moraalisten ja elämän tilanteisiin liittyvien kysymysten käsittelyyn.

Puolustusvoimien palveluksessa on luterilaisia ja ortodoksia sotilaspappeja, jotka palvelevat kaikkia varusmiehiä uskontokunnasta ja vakaumuksesta riippumatta. Eettisen ja henkisen tuen lisäksi sotilaslapit tukevat hengellisissä kysymyksissä ja toimivat uskontoihin liittyvien kysymysten asiantuntijoina.

Sotilaslapit osallistuvat varusmiesten kokonaisvaltaista toimintakykyä ylläpitävän koulutuksen toteuttamiseen erityisesti eettisen toimintakyvyn aiheissa. Toimintakyvyn koulutuksiin osallistuvat kaikki varusmiehet.

Palvelusaikana pidettäviin hartaustilaisuuksiin osallistutaan osana palvelusta. Hartaustilaisuuden sijasta varusmies voi valita henkisen ja eettisen toimintakyvyn kehittämiseen liittyvän tilaisuuden. Palvelusajan ulkopuolella järjestettäviin hartaustilaisuuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Varusmiespalveluksen aikana voi suorittaa myös sotilasrippikoulun.

Varusmiehillä on mahdollisuus olla yhteydessä sotilaspappiin kaikissa elämäänsä ja palvelukseen liittyvissä kysymyksissä. Sotilaslapit tukevat jokaista henkilökohtaisen tarpeen ja elämäntilanteen mukaisesti kuuntelemalla, keskustelemalla ja auttaen löytämään ratkaisuja. Sotilas-pappeja sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus. Sotilaslapit ovat osa jokaisen varuskunnan moniammatillista tukiverkostoa ja kriisitilanteiden psykososiaalisen tuen ryhmää.

► Kirkollisen alan varusmiesten koulutuksesta sivulla 65.

Sosiaalikuraattorit

Sosiaalikuraattorit työskentelevät sosiaalialan ammattilaisina kaikissa joukko-osastoissa. Asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaan asevelvollisella on oikeus saada tarvittaessa asiantuntevaa apua palvelukseensa liittyvissä sosiaaliturvaa koskevista asioista. Joukko-osaston sosiaalikuraattori tukee varusmiesten ja muun henkilöstön psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä järjestämällä sosiaalialan opetuksen, ohjauksen ja asiakasvastaanoton.

Sosiaalikuraattori neuvoo ja ohjaa sosiaalisten ja taloudellisten etuuksien ja asioiden hoitamisessa. Nämä ovat

mm. toimeentulo-, sotilasavustus-, työ-, opinto- sekä ihmissuhdeasiat. Lisäksi sosiaalikuraattori toimii yhteistyötahona asevelvollisen tärkeisiin palveluihin kuten esimerkiksi etsivään nuorisotyöhön, Kelaan tai oppilaitoksiin. Sosiaalikuraattori on myös joukko-osaston moniammatillisen psykososiaalisen tuen ryhmän jäsen. Sosiaalikuraattoreiden kanssa käytävät keskustelut ovat luottamuksellisia.

Varusmiestoimikunta

Varusmiestoimikunnat ovat osa Puolustusvoimien organisaatiota ja joukko-osastojen toimintaa. Jokaisessa Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen varusmiehiä kouluttavassa joukko-osastossa toimii varusmiehistä koostuva varusmiestoimikunta (VMTK). Varusmiehet valitsevat keskuudestaan toimikunnan kehittämään varusmiesten asemaa ja palvelusolosuhteita. VMTK järjestää erilaisia vapaa-ajan aktiviteetteja ja tapahtumia varusmiehille, kuten esimerkiksi tulo- ja kotiuttamisjuhlia, kursseja, liikunta- ja kilpailutoimintaa, eri instrumenttien soittomahdollisuuksia ja pelivälineitä. Monissa joukko-osastoissa VMTK osallistuu myös varusmiesten lomakuljetuksien järjestämiseen.

Varusmiestoimikunta tekee aloitteita ja esityksiä joukko-osaston komentajalle ja ylempiin esikuntiin varusmiespalvelusta koskevista asioista. Toiminta on osa varusmiespalvelukseen kuuluvaa palautejärjestelmää. VMTK-toimihenkilöille voi kertoa palvelukseen liittyvistä asioista tai mahdollista epäkohdista. Varusmiestoimikunnat ovat saaneet vireille useita merkittäviä palvelusolosuhteisiin liittyviä uudistuksia.

Joukko-osaston varusmiestoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja ja tarvittaessa muita toimihenkilöitä sekä edustaja jokaisesta perusyksiköstä. Lisätietoja VMTK:sta saa Puolustusvoimien ja joukko-osastojen verkkosivuilta sekä joukko-osastojen VMTK-toimihenkilöiltä.

Aloitetoiminta

Varusmiespalveluksen aikana saattaa syntyä hyvältä tuntuva idea. Silloin kannattaa tehdä aloite! Aloite on ehdotus, joka toteutettuna voi parantaa tai kehittää Puolustusvoimien toimintaa, varusteita, palveluja tai palvelusturvallisuutta. Aloitteelta ei vaadita keksinnöllisyyttä, täydellistä uutuusarvoa eikä aloitteen tarvitse olla sellaisenaan valmis käyttöönotettavaksi. Jokaisella asevelvollisella on oikeus tehdä aloitteita suorittaessaan varusmiespalvelusta tai osallistuessaan kertausharjoituksiin.

Puolustusvoimien aloitetoimikunnat käsittelevät varusmiesten, reserviläisten ja henkilökunnan tekemät aloitteet, jotka liittyvät Puolustusvoimien toiminnan parantamiseen. Aloitteen voi jättää oman joukko-osaston aloitetoimikunnalle tai varusmiestoimikunnalle.

Johtajakoulutus

– ainutkertainen mahdollisuus

Tarkoitus, päämäärä ja tavoite

Johtajakoulutus aloittaa koko asevelvollisuusajan kattavan kehittymisen ja kasvamisen ihmisten johtajaksi. Varusmiespalveluksen aikana varusmiesjohtajille luodaan perusta ja myönteinen asenne jatkaa johtajana kehittymistä myös reservissä. Päämääränä on, että johtajat pystyvät reserviin siirtyttyään kertausharjoituksissa sekä liikekannallepanossa aloittamaan joukkonsa johtamisen ja kouluttamisen itsenäisesti, omatoimisesti ja tehokkaasti.

Elinikäiset eväät johtajana kehittymiselle – opi oppimaan

Pyrkimällä johtajakoulutukseen varusmies saa suurta hyötyä tulevaisuuttaan ajatellen. Suurin osa Puolustusvoimissa johtajakoulutuksen saaneista henkilöistä menestyy erinomaisesti elämässään ja sijoittuu yhteiskunnassa arvostettuihin tehtäviin ja asemiin.

Johtajana kehittyminen on johtajana kasvamista. Tämä on meille jokaiselle elinikäinen haaste. Tähän haasteeseen voi vastata antamalla sattumalle tilaa ja oppimalla kantapään kautta, kuten sanotaan. Tämän haasteen voi toki kohdata myös toisella, systemaattisella tavalla – varmistamalla oppiminen ja pyrkimällä johtajakoulutukseen.

Johtajakoulutuksen ytimenä on ihmisten johtaminen ja johtajana kehittyminen. Ihmisten johtamista opetetaan ja opitaan syväjohtamisen pohjalta. Tavoitteena on kehittyä johtajaksi, joka rakentaa luottamusta sekä saa ihmiset innostumaan työstään, aikaansaa oppimista ja joka arvostaa toisia tasavertaisina ihmisinä.

Johtajana kehittyminen perustuu kurssien jälkeisen johtajakauden aikana tapahtuvaan toimintaan ja harjoitteluun oikeiden alaisten kanssa. Johtajakaudella oppimista tuetaan systemaattisella palautteella, johon kuuluvat myös johtajaprofiilit ja henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat. Tavoitteena on kyky arvioida omaa oppimista eli reflektoida sekä saavuttaa itseohjautuva toimintatapa.

Oppiminen taltioidaan sähköiseen johtajakansioon, joka jää omaksi reserviä varten. Reservi eli varusmiespalveluksen jälkeinen asevelvollisuus aika on pitkä aika. Se on aikaa, jolloin johtajana kehittyminen jatkuu siviilielämän kokemusten pohjalta.

Kaikilla on mahdollisuudet johtajakoulutukseen – omat kyvyt ratkaisevat

Johtajavalinnat tehdään pääsääntöisesti palveluksen kahdeksannella viikolla tai sen jälkeen. Valintamenetely on ehdottoman tasapuolinen, oikeudenmukainen ja perustuu tieteelliseen tutkimukseen.

Valinnassa vaikuttavat eniten palveluksessa osoitetut kyvyt ja persoonalliset johtajaominaisuudet. Sukupuoli, vanhempien ammatti tai koulutustausta ei vaikuta johtajavalintaan. Jokainen lähtee alokkaaksi tullessaan samalta viivalta.

Johtajakoulutus jakaantuu reservin aliupseerien ja upseerien koulutukseen. Kaikki johtajakoulutukseen valittavat käyvät aliupseerikurssin ensimmäisen jakson. Reserviupseereiksi koulutettavat jatkavat sen jälkeen reserviupseerikursilla. Kurssien jälkeen johtajakoulutus jatkuu johtajakauden muodossa perusyksiköissä. Johta-

jakaudella kursseilta valmistuneet varusmiesjohtajat toimivat pääsääntöisesti seuraavan saapumiserän johtajina.

Johtajakoulutuksesta on hyötyä – suurin hyötyjä olet sinä itse

Varusmiesten saamaa johtajakoulutusta arvostetaan laajasti yhteiskunnassa. Arvostus näkyy opiskelussa ja työelämässä.

Syväjohtamisen johtajakoulutusohjelma on kehitetty niin, että se vastaa täysin myös siviiliorganisaatioiden vaatimuksia johtajana kehittymiselle. Työelämä kilpailee tällaisista osaajista jo nyt, lähitulevaisuudesta puhumattakaan.

Useimmat oppilaitokset, yliopistot ja korkeakoulut lukevat hyväksi opintopisteitä saadusta johtajakoulutuksesta. On syytä muistaa, että kukin oppilaitos, korkeakoulu ja yliopiston tiedekunta määrittää itse varusmiespalveluksen aikaisen koulutuksen, harjoittelun ja työkokemuksen lukemisen hyväksi oppilaitokseen pyrittäessä ja/tai itse opinnoissa.

On joitakin oppilaitoksia, yliopistoja ja korkeakouluja, jotka eivät vielä lue hyväksi varusmiespalveluksessa saatua johtajakoulutusta. Tiedot varusmiespalveluksen aikaisten opintojen hyväksilukemisesta saa kyseisestä oppilaitoksesta.

Kun jatkaa johtajana kehittymistä reservissä, on myös maanpuolustus osaavissa käsissä. Johtaja- ja koulutustaitoja voi syventää määräaikaissa palveluksessa, pyrkimällä Maanpuolustuskorkeakouluun tai suorittamalla eritasoisia tutkintoja oppilaitoksissa.

Suurin hyötyjä on kuitenkin johtaja itse. Kasvamisen ihmisenä, kehittyminen johtajana ja oppimaan oppiminen on suuri voimavara koko loppuelämän. Kannattaa varautua siihen, että johtajatodistusta ja -kansiota tarvitaan monissa yhteyksissä siviilielämässä.

Reserviupseerikoulutus, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, annetaan Maasotakouluun kuuluvassa Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Hattulassa (Maavoimat) tai Merisotakoulussa Suomenlinnassa (Merivoimat) tai Ilmasotakoulussa Tikkakoskella (Ilmavoimat).

Aliupseerikursseja järjestetään lähes jokaisessa joukko-osastossa. Erikoisalojen aliupseerikurssit järjestetään pääsääntöisesti keskitetysti alaan erikoistuneessa joukko-osastossa.

Sodista saadut kokemukset osoittavat, että laajaan reserviin perustuvissa Puolustusvoimissa sekä aliupseerien että reserviupseerien on saatava samankaltainen johtajakoulutus. Tämän takia molemmille ryhmille annetaan samanmittainen ja valtaosin yhtenevä johtamis- ja kouluttamistaidon koulutus.

Varusmiehestä huolehditaan

Varusmiehestä huolehditaan koko palveluksen ajan. Tässä kirjasessa on perustiedot varusmiehen ja hänen omaistensa sosiaaliturvasta ja taloudellisista etuuksista sekä muista tukitoimista. Varusmiehiä neuvovat joukko-osastossa-lähimmät esimiehet, sosiaalikuraattori ja varusmiestoimikunnat.

Nämä tiedot perustuvat vuoden 2025 tilanteeseen.

Pyri järjestämään siviiliasiat sellaiseen kuntoon ennen palvelusta, etteivät ne paina liikaa mieltä palvelusaikana.

Sotilasavustus

Sotilasavustus on Kansaneläkelaitoksen (Kela) maksama etuus, joka perustuu sotilasavustuslakiin (781/1993). Kelan verkkosivuilla kela.fi/asevelvollisuus on tarkemmat tiedot sotilasavustuksesta. Tässä on vain tiivistelmä avustuksesta.

Sotilasavustusta maksetaan palveluksessa olevalle ja hänen omaiselleen palveluksen aikana. Avustukseen oikeutettuja omaisia ovat palveluksessa olevan aviopuoliso, rekisteröity parisuhteen osapuoli, avopuoliso (jonka

kanssa palveluksessa olevalla on yhteinen alaikäinen lapsi), palveluksessa olevan oma lapsi ja ottolapsi, aviopuolison lapsi sekä huoltoon pysyvästi sijoitettu lapsi. Muille omaisille ei voida myöntää sotilasavustusta.

Avustusten saamiseen vaikuttavat palveluksessa olevan ja sotilasavustukseen oikeutettujen omaisten tosiasiallisesti käytettävissä olevat nettotulot. *Omaisuus tai siitä saatava tuotto ei vaikuta sotilasavustuksen määrään. Palvelusta suorittavan palkka- ja yrittäjätuloissa on kuitenkin 300 euron suojaosa. Suojaosa tarkoittaa*

summaa, jonka palveluksessa oleva voi ansaita nettona kuukaudessa ilman, että se vaikuttaa sotilasavustukseen. Palveluksessa olevalle itselleen voidaan maksaa opintolainojen korot ja asumisavustusta.

Opintolainojen korot voidaan korvata sotilasavustuksena, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana.

Asumisavustuksena korvataan vakinaisen vuokra-asunnon, asumisoikeusasunnon, osaomistusasunnon tai omistusasunnon todelliset asumismenot. Asumismenoina otetaan huomioon vuokra, vastike, vesimaksut, asuntolainojen korot, sähkö- ja kaasumaksut sekä omakotitalon säännönmukaiset hoitomenot. Sähkö- ja vesilaskut korvataan, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana. Internet-, sauna- ja autopaikkamaksut, takuuvuokra, vuokraennakko, asunnonvälityspalkkio tai kiinteistövero eivät ole korvattavia asumismenoja. Kotivakuutus voidaan korvata toimeentulotuen avulla. Asumisavustuksen saamiseksi asunto on pitänyt hankkia noin 3 kuukautta ennen palveluksen aloittamista, ellei sen myöhempään hankkimiseen ole perusteltua syytä (perheen perustaminen, opiskelun tai työn aloittaminen toisella paikkakunnalla ym.). Lisäksi asumisavustusta hakevan on pystyttävä osoittamaan, että maksaa asumismenonsa itse.

Omaiselle maksettavaan sotilasavustukseen voi kuulua asumisavustuksen lisäksi, perusavustus ja erityisavustus.

Perusavustuksen on tarkoitus kattaa jokapäiväisiä menoja esim. ravinto, vaatetus, puhelinlukulut ja vakuutusmaksut, joihin muut tulot eivät riitä. Perusavustuksen täysi määrä on sama kuin kansaneläke (783,41 euroa kuukaudessa).

Erityisavustuksena voidaan maksaa omaiselle tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia menoina esimerkiksi muut kuin vähäiset terveydenhoitomenot, lasten hoitoon liittyvät menot, omaisen opintolainan korot ja muuttokustannukset. Erityisavustuksen myöntämisen edellytys on, että menot eivät kuulu perusavustukseen ja ettei hakija saa niistä korvausta muualta.

Sotilasavustusta haetaan verkossa (kela.fi/omakela) aikaisintaan kuukautta ennen palveluksen aloittamista. Toinen vaihtoehto on, että täytät ja tulostat hakemuslomakkeen Sotilasavustus SA1 (pdf). Postita hakemus ja liitteet Kelaan osoitteeseen Kela, PL 10, 00056 KELA. Sotilasavustuksessa ei ole takautuvaa hakuaikaa.

Sotilasavustusta maksetaan sen kuukauden alusta, jona sitä on haettu, aikaisintaan kuitenkin palveluksen aloittamispäivästä kotiuttamiskuukauden loppuun.

Sotilasavustus on veroton. Kela maksaa avustuksen yleensä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä hakijan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille.

Ohjausta ja neuvontaa sotilasavustuksesta saat myös joukko-osastosi sosiaalikuraattorilta.

Opinnot

Varusmiespalvelus kannattaa suorittaa ennen pitkäaikaisen opiskelun aloittamista. Jos sinut on hyväksytty johonkin oppilaitokseen, niin opiskelun aloituksesta tai niiden jatkamisesta palveluksen jälkeen on sovittava oppilaitoksen kanssa. **Tarkista oman oppilaitoksesi opintojen aloitus-/jatkamismahdollisuus.** Varusmiespalveluksen aikana voit myös suunnitella

palveluksen jälkeisiä opintoja, hakea opiskelemaan ja osallistua pääsykokeisiin. Opiskeluun liittyviin asioihin voit tutustua ja osallistua yhteishakuun osoitteessa opintopolku.fi. Ohjausta ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa saat joukko-osaston sosiaalikuraattorilta. Varusmiespalveluksen aikana ei makseta opintotukea. Ennen palvelusta saamasi tuet (esim. opintotuki) eivät jatku automaattisesti palveluksen jälkeen. Muista hakea ne uudelleen.

Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetudet

Sinulla ja perheelläsi on tarpeen mukaan oikeus hakea kaikkia tarvitsemiasi lakisääteisiä sosiaaliturvaetuksia, esim. toimeentulotukea ja sosiaalipalveluita (kotihoito, päivähoito, sosiaalineuvonta) tai Kelan yleistä asumistukea sekä muita yhteiskunnan tarjoamia palveluita. Sosiaalikuraattori neuvoo sinua näihin etuuksiin ja palveluihin liittyvissä asioissa.

Virka- ja työsuhde

Lain maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta (305/2009) mukaan virka- tai työsuhdetta ei saa päättää palvelukseen määräämisen perusteella tai palvelusaikana. Kotiuttamisen jälkeen sinulla on oikeus palata aiempaan työhösi. Jos tämä ei ole mahdollista, sinulle on tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa työsopimuksen tai palvelussuhteen mukaista työtä ja, jos tämäkään ei ole mahdollista, muuta sopimuksen mukaista työtä. Työnantaja saa irtisanoa palvelusta suorittavan työntekijän työsopimuksen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla vain, jos työnantajan toiminta päättyy kokonaan tai lakkaa. Työnantajan joutuessa konkurssiin tai työnantajan kuollessa työsopimus voidaan irtisanoa noudattamalla 14 vuorokauden irtisanomisaikaa.

Ilmoita siis työnantajillesi palveluksen aloittamispäiväsi viimeistään kaksi kuukautta ennen palveluksen alkamista ja sovi alustavasti paluustasi samaan työhön. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle työhön paluusta viimeistään 14 päivää ennen aiottua työhön palaamista. Tee ilmoitus työhön paluusta jo palveluksessa olon aikana, mikäli tarkoitus on aloittaa työt välittömästi palveluksen päätyttyä. Töihin on palattava 14 päivän kuluessa ilmoittamisesta, jollei toisin sovita. Jos työntekijä ei ole tehnyt ilmoitusta viimeistään kuukauden kuluessa palveluksen päättymisestä tai keskeytymisestä, työnantaja saa katsoa työsopimuksen purkautuneeksi.

Kertausharjoituksen jälkeen on kuitenkin palattava työhön välittömästi palveluksen aiheuttaman työssäkäynnin esteen lakattua.

Älä katkaise työsuhdetta varusmiespalveluksen takia!

Yrittäjyys

Jos olet yrittäjä, niin mieltä yritystoiminnan turvaaminen palvelusaikana. Pyri järjestämään yrityksen liiketoimintaan liittyvät sekä omat ja perheen taloudelliset asiat siten, että voit hoitaa niitä palvelusaikana vain rajoitetusti (lomat, vapaa-aika). Joukko-osastoissa pyritään kuitenkin suhtautumaan säännösten puitteissa joustavasti yritystoiminnan hoitamiseen. Yrittäjänä sinua neuvoo myös oma keskusjärjestösi.

Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjä, joka täyttää sijaisavun yleiset edellytykset, voi saada sijaisapua asevelvollisuuden suorittamisen ajaksi. Tarkempia tietoja saa omasta kunnanvirastosta.

Työttömyys

Jos olet työtön, sinun on ilmoitettava oman kotikuntasi tai työllisyysalueen työllisyyspalveluille varusmiespalveluksesi alkamisesta ja päättymisestä. Työttömäksi työnhakijaksi voit ilmoittautua palveluksen lopussa myös Työmarkkinatorin verkkopalvelussa. Samoin sinun on ilmoitettava varusmiespalveluksesta työttömyyskassallesi, jos saat ansiosidonnaista työttömyyskorvausta.

Verotus

Tulojen määrän aleneminen varusmiespalveluksen vuoksi voi alentaa tai poistaa ennakonpidätyksen verotuksessa. Verotoimistossa asioidessasi ota mukaan todistus palveluksessa olostasi tai palveluksen aloittamismääräys ja selvitys tuloistasi.

Veroilmoitus ja muut veroasiat (vero-oikaisu, verovalitus, jäänneveroajan maksaminen, maksulykkäyksen hakeminen) on tehtävä määräajassa. Ilmoituksessa on syytä mainita varusmiespalvelus tulojen alenemisen perusteena. Päiväraha ja sotilasavustus eivät ole veronalaisia tuloja, joten niitä ei tarvitse ilmoittaa.

Eläke

Varusmiespalvelus ei kerrytä eläkettä.

Laina-asiat ja velkaantuminen

Varusmiehen päiväraha kattaa vain pienet kasarmielämään liittyvät menot, joten tulotason muutoksen vaikutus mahdollisten lainojen ja muiden maksujen suorittamiseen kannattaa ottaa huomioon jo etukäteen.

Pankin tai muun luotonantajan kanssa voi yrittää sopia lainojen lyhennysten siirtämisestä tai osamaksujärjestelyistä. Sakon saa yleensä siirrettyä maksettavaksi varusmiespalveluksen jälkeen. Ulosottomiehen kanssa voi myös sopia maksujärjestelyistä.

Vältä lainanottoa ja osamaksukauppoja ennen palvelusta ja palvelusaikana! Esimerkiksi pikavipit, maksukorttiluotot ja matkapuhelinlaskut saattavat aiheuttaa maksuvaikeuksia.

Ajokortti

Mikäli olet saanut B-luokan ajo-oikeuden 1.7.2018 tai sen jälkeen, ei sinulta edellytetä enää muuta ajokorttiin liittyvää koulutusta, ellei sinua ole määrätty ajokieltoon toistuvien liikennerikkomusten vuoksi.

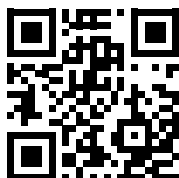
Passi ja esteettömyys

Esteettömyys voidaan antaa kotimaassa ja ulkomailla asuvalle passia varten aina sen vuoden loppuun, jolloin täyttää 28 vuotta. Kun asevelvollisuuteen liittyvät asiat on asianmukaisesti hoidettu, on esteettömyys voimassa senkin jälkeen.

Työ- ja palvelusturvallisuus (TPT)

Varusmiesten työ- ja palvelusturvallisuudesta (TPT) huolehditaan siten, että palvelus voidaan suorittaa kaikissa tilanteissa terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä. Palveluksessa noudatetaan Puolustusvoimien omia turvallisuusmääräyksiä (sotilaallinen koulutus ja harjoittelu) sekä työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä. Puolustusvoimien työ- ja palvelusturvallisuustoiminnan tavoitteita on nolla tapaturmaa sekä avoin ja aloitteellinen ilmoituskulttuuri. Tavoitteena on aina ehkäistä vahingot ennakolta. Siinä on merkittävä rooli varusmiesten ja henkilökunnan tekemillä TPT-ilmoituksilla (turvalli-suushavainto, läheltä piti -tilanne tai tapaturma), joiden pohjalta toimintaa kehitetään. On tärkeää, että varusmiehet ilmoittavat avoimesti omille esimiehilleen havaitsemistaan vaaratilanteista, jotta onnettomuudet voidaan ennaltaehkäistä. Puolustusvoimissa on käytössä TPT-ilmoituksien hallintajärjestelmä (PVRIPO), johon jokainen varusmies voi tehdä TPT-ilmoituksen esimerkiksi omalla mobiilipäätelaitteella PVMOODLE:n kautta. Sähköisen ilmoituslomakkeen löydät PVMOODLE:n etusivulta nimellä "PVRIPO" tai käyttämällä alla olevaa QR-koodia.

Vapaa-aika- ja lomajärjestelyissä otetaan huomioon liikenneturvallisuustekijät. Nuorten miesten riski kuolla liikenteessä henkilöauton kuljettajana on muita ikäryhmiä suurempi, joten varusmiehille on tarjolla lomakuljetuksia julkisilla kulkuvälineillä (juna, linja-auto, lentokone) tai joukko-osaston järjestämin yhteiskuljetuksin.

Joukko-osaston varusmiestoimikunnassa on työ- ja palvelusturvallisuusasiamies. Hän osallistuu joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuustoimintaan ja tuo sinne havaintojaan kentältä. Joukko-osaston /hallintoyksikön työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö koordinoi TPT-toimintaa ja toimii asiantuntijana TPT-asioissa.

Terveyshaittaepäilyt

Puolustusvoimien tavoitteena on, että sen toimitilat ovat tarkoitukseensa sopivia ja käyttäjilleen turvallisia ja terveellisiä. Huono sisäilma saattaa viihtyvyyshaitan lisäksi aiheuttaa myös terveyshaittaa, joka voi ilmetä erilaisina oireina ja sairauksina.

1. Tunnista ongelma

Sisäilman laadun arviointi on suurelta osin aistinvaraista ja siksi havaintosi ovat tärkeitä. Sisäilman tulisi olla raikasta ja lämpötilan sopiva. Lisäksi ilmanvaihdon pitäisi olla riittävä, mutta vetoisuuden ei tulisi häiritä. Sisäilman huonosta laadusta kertoo esim. ilman tunkkaisuus, kuivuus, pölyisyys ja voimakkaat hajut. Tavallisia huonosta sisäilmasta johtuvia oireita ovat hengitysteiden, silmien ja ihon ärsytysoireet. Mikäli oireet helpottuvat viikonloppuvapailta ja pidemmällä lomilla, on kasarmien sisäilmaa syytä epäillä oireiden aiheuttajaksi.

2. Ilmoita epäily

Mikäli epäilet kasarmillasisäilmaongelmaa, on myös omien etujesi mukaista ilmoittaa siitä eteenpäin. Ilmoitusten perusteella käynnistetään sisäilmaongelman selvittäminen, tarvittavat korjaavat toimet ja mahdollisen terveyshaitan poistaminen. Varusmiehet ilmoittavat havaintonsa lähiesimiehelle, vääpelille, paikalliselle varusmiestoimikunnalle tai joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuuspäällikölle. Terveytesi kannalta tärkeää on, että kerrot oireista myös terveysasemalla.

3. Pidä tupasi siistinä

Huonon sisäilman yleisiä syitä kasarmilla ovat epäjärjestys, pölyisyys ja märkien varusteiden kuivattaminen tuvissa ja varustekaapeissa. Ajoittain rasittavilta tuntuvat päivittäiset siisteystarkistukset suoritetaan siis hyvästä syystä. Mikäli tilassa vetää tai ilmanvaihto ei toimi, tulee ottaa yhteys esimiehen kautta kunnossapitoon. Lämmityspattereiden termostaatteja ja ilmanvaihdon venttiileitä ei saa peittää eikä säätää itse. Viemäriverkostoon (esim. lavuaarit, WC ja suihkutilat) ei saa laittaa sinne kuulumatonta tavaraa, josta voi seurata tukkeutumia tai hajuhaittoja. Sisäilman laatuun voit näin myös itse vaikuttaa pitämällä hyvää huolta tupasi siisteydestä ja ilmoittamalla havaitsemistasi ongelmista.

Sotilastapaturma ja palvelussairaus

Jos loukkaannut varusmiespalvelusaikasi tapaturmaisesti tai sairastut palveluksen aiheuttamaan sairauteen, puolustusvoimat huolehtii palvelusaikana hoidostasi. Kun palveluksesi on päättynyt tai keskeytyy tapaturman/palvelussairauden johdosta, Valtiokonttori vastaa vamman tai palvelussairauden hoitokustannuksista sekä muista lainmukaisista korvauksista (Laki sotilastapatur-

man ja palvelussairauden korvaamisesta, 1521/2016). Lisätietoa: valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Sotilastapaturmalain perusteella myönnettäviin korvauksiin ovat oikeutettuja aseellista tai aseetonta varusmiespalvelusta suorittavat asevelvolliset, vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset sekä siviilipalvelusmiehet. Korvausta voivat saada myös reservin koulutusta-pahtumiin, kutsuntaan, aluetoimiston järjestämään tarkastukseen tai sotilasopetuslaitoksen pääsykokeeseen osallistuneet.

Korvausta saat sellaisesta tapaturmasta, joka on satunut palveluspaikalla tai siihen kuuluvalla alueella. Korvausta suoritetaan myös tapaturmasta, joka on sattunut asevelvollisuuteen liittyvällä matkalla tai varusmiehen palvelusajaksi laskettavalla vapaa-ajalla tai lomalla.

Palvelussairautena pidetään ammattitautilain mukaisen ammattitaudin lisäksi myös sairauksia, jotka palvelus on todennäköisesti aiheuttanut tai joita palvelus on olennaisesti pahentanut.

Korvausasian vireillepano käynnistyy täyttämällä sotilastapaturma-/palvelussairausilmoitus joukko-osaston tapaturma-asiamiehen kanssa. Vahingoittunut tai sairastunut voi tehdä korvaushakemuksen Valtiokonttoriin myös itse internetissä osoitteessa asiointipalvelu.valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Lomaketta täytettäessä tarvitaan:

- omat pankkitunnukset tai mobiilivarmenne
- tapaturmaa/palvelussairautta koskevat liitteet tai OmaKannan potilasasiakirjat
- palveluksen alkamis- ja päättymispäivä/arvioitu keskeyttämisspäivä
- tapaturman tai palvelussairauden tiedot (tukena tapaturmaseloste): missä tapahtui, milloin, tapaturman kuvaus
- tilinumero (IBAN; FI...)

Jos jotain tietoja puuttuu, ilmoituksen täyttämisen voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin (6 kk).

Ota myös käyttöön SUOMI.fi viestit-palvelu, jonka kautta voit helposti ja tietoturvallisesti asioida Valtiokonttorin kanssa.

Päivärahat ja muut korvaukset

Oppaaseen kirjatut tiedot perustuvat vuoden 2025 tilanteeseen.

Varusmiehen päiväraha

Varusmiehen päiväraha on porrastettu palvelusajan mukaan 6,10 euroa (1–165 pv), 10,15 euroa (166–255 pv) ja 14,10 euroa (256–347 pv). Päivärahaa maksetaan pankkitilille kaksi kertaa kuukaudessa perjantaisin. Päivärahaa maksetaan ennakoon laaditun maksuaikataulun mukaisesti jokaiselta palveluspäivältä mukaan lukien vapaat ja lomat. Palveluksen alkaessa kesken maksujakson ensimmäisten päivärahojen maksuerän suuruus poikkeaa täysien maksujaksojen maksuerästä. Palveluspäiviksi ei lueta henkilökohtaisen syyloman (HSL) -lomapäiviä eikä luvaton poissaoloa palveluksesta. Asevelvollisten käyttöön luovutetun Puolustusvoimien materiaalin häviämisestä tai vahingoittumisesta voidaan periä korvaus päivärahoista vahingon selvittämisen jälkeen.

Naisten varusraha

Naisten sotilasvaatetus on sama kuin miehillä. Sellaisen henkilökohtaisen varustuksen, jota ei järjestetä Puolustusvoimien puolesta, hankkimiseen maksetaan vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle naiselle varusrahaa 1,50 euroa/päivä samoin perustein kuin päivärahaa.

Lisäpäiväraha ulkomailla palveleville

Ulkomailla tapahtuvan palveluksen ajalta, esimerkiksi kansainvälisissä valmiusjoukkoharjoituksissa, voidaan varusmiehille maksaa 11,00 euroa lisäpäivärahaa henkilökohtaisten kulujen peittämiseksi.

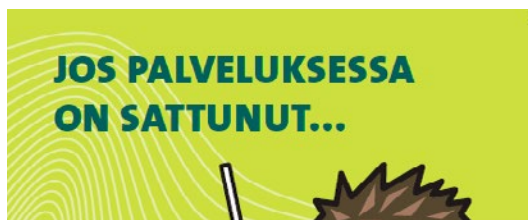
Hyppy-, sukellus- ja lentolisät

Lisäksi erityiskoulutettavat varusmiehet saavat erilaisia lisäseuraavasti: laskuvarjojääkärit hyppyperuskurssista kokonaisuutena 110,00 euroa ja sen jälkeen enintään 20 hypyltä 22 euroa kerta; sukeltajat 13,50 euroa sukelluspäivältä; lentokoneenohjaajat ensimmäisen yksinlennon jälkeen lentolisää 182,56 euroa kuukaudessa.

Ruoka- ja majoitusraha

Ruoka- ja majoitusrahaa maksetaan sellaiselta komennusmatkalta, jonka aikana Puolustusvoimat ei voi järjestää ruokailua tai majoitusta.

Kotimaan komennuksella ruokarahaa maksetaan 13,50 e silloin, kun Puolustusvoimat ei järjestä muonitusta. Muonituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä lämmintä ateriaa (lounasta tai päivällistä) normaalki katsottavana varuskuntaruokailun ajankohtana. Korvaus voidaan maksaa kaksi kertaa matkavuorokaudessa silloin, kun asevelvolliselle ei järjestetä lounasta eikä päivällistä. Ruokarahan maksu ei ole sidottu enää komennusmatkan kesto.

Jos loukkaantuit tai sairastuit palveluksessa, voit hakea korvauksia Valtiokonttorilta.

→ KATSO LISÄÄ VALTIOKONTTORIN VERKOSIVULTA.

**valtiokonttori.fi/
sotilastapaturmat**

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Ulkomailla suuntautuneelta komennusmatkalta maksetaan ruokarahaa 30 e kultakin matkan alkamishetkestä lasketulta vuorokaudelta silloin, kun Puolustusvoimat ei järjestä muonitusta.

Majoitusrahan määrä jokaiselta komennukselta, josta kello 21.00–06.00 välisenä aikana on vähintään 4 tuntia sellaista aikaa, jota ei ole käytetty matkustamiseen 55,00 euroa ja ulkomaan komennukselta 100,00 euroa. Mikäli komennuksesta aiheutuvat todelliset kustannukset ylittävät edellä mainitut euromäärät saadaan lasku maksaa vain Pääesikunnan luvalla.

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle maksetaan kotihoidon ajalta ruokarahaa 13,50 euroa enintään kaksi kertaa vuorokaudelta

Lomat ja vapaat

Asevelvollisuuslain ja -asetuksen nojalla myönnettäviä lomia ovat *kuntoisuusloma (KL)*, *henkilökohtainen loma (HL)* ja *henkilökohtainen syyloma (HSL)*.

Kuntoisuuslomaa (KL) voidaan myöntää palveluaikanaan erityisesti kunnostautuneelle varusmiehelle yhteensä enintään 20 päivää.

Henkilökohtaiseen lomaan (HL) on jokaisella varusmiehellä oikeus: 6 päivää (165 pv), 12 päivää (255 pv) tai 18 päivää (347 pv). HL -lomaa myönnetään ilman

erikseen tarvittavaa syytä ja se on tarkoitettu varusmiehen henkilökohtaisten asioiden hoitamiseen. Osa HL-lomapäivistä käytetään koulutussuunnitelmiin liittyen yksikön yhteisinä HL-päivinä (165 päivää palvelevien osalta 4 päivää, 255 päivää palvelevien osalta 9 päivää, 347 päivää palvelevien osalta 12 päivää) siten, että varusmiehillä on yleensä yksi arkipöjantai tai maanantai henkilökohtaista lomaa koulutusjaksoa (6 viikkoa) kohti. Näitä yksikön yhteisiä HL-päiviä ei tarvitse anoa, mutta jäljelle jäävät HL-päivät sekä ansaitut KL-lomat tulee varusmiehen itse anoa. Mikäli tiedossa on palvelusajalle osuvia pääsykoikeita, kannattaa näitä lomapäiviä varata niihin valmistautumiseen ja niissä käyntiin.

Henkilökohtaista syylomaa (HSL) voidaan varusmiehelle myöntää pakottavista henkilökohtaisista syistä enintään 6 kuukautta. On huomioitava, että henkilökohtainen syyloma pidentää palvelusaikaa lomaa vastaavalla ajalla. Esimies voi myöntää HSL-loman esimerkiksi seuraavista syistä: opinnot, taloudelliset syyt, perheasiat, urheilukilpailut tai luottamustehvät.

HSL-loman vaihtoehtona voi olla eräsiirron anominen. Varusmiehelle voidaan lisäksi antaa lääkärintlausunnon perusteella, lähiomaisen kuolemantapauksen, tämän vakavan sairauden tai muun henkilökohtaisen pakottavan syyn takia vapautusta muusta palveluksesta (VMP). Vapautuksen muusta palveluksesta myöntää perusyksikön päällikkö (enintään 72 h). Pääsykoikeisiin osallistumiseen tulee käyttää ensisijaisesti lomaa (HL ja KL) ja ellei niitä ole käytettävissä voi anoa VMP:tä tai HSL:aa.

Matka-ajan pidennystä voidaan myöntää, mikäli varusmiehen yhdensuuntainen matkustaminen kotipaikkakunnalle kestää yleisiä kulkuneuvoja ja/tai järjestettyä kuljetusta käyttäen yli kuusi tuntia. Lomaa tai viikkolepoa pidennetään siltä osin, jonka matkustaminen kestää yli tämän kuuden tunnin.

Ulkomailla saa matkustaa lomalla. Tällöin loma-anomuksen kohdassa "osoite loman aikana" mainitaan osoite ulkomailla. Matkustamisesta ulkomailla ei tarvitse tehdä erillistä lupa-anomusta. Sotilaspukea ei saa käyttää ulkomailla ilman joukko-osaston myöntämää lupaa.

Viikkolepopäivät (VL) suunnitellaan koulutussuunnitelmissa 1-4 vapaapäivän kokonaisuuksina pääsääntöisesti viikonlopuille, mutta niitä voidaan suunnitella myös arkipäiville. Edellä mainitut koulutussuunnitelman mukaiset henkilökohtaiset lomavuorokaudet (HL) suunnitellaan pääsääntöisesti viikkolevon yhteyteen.

Iltaavaapa tarjoavat mahdollisuuden palautumiseen, omatoimiseen vapaa-ajan viettoon tai osallistumiseen moniin varusmiestoimikunnan järjestämiin tapahtumiin, vapaa-ajan kerhoihin tai liikuntaan.

Vapaa-aika- ja lomamääräyksistä saa tietoa perusyksikössä esillä olevista ohjeista.

Tilapäisen työskentely on mahdollista vapaa-aikana ja lomilla, kunhan se ei haittaa varusmiespalveluksen normaalia suorittamista. Tilapäisiä töitä tehtäessä on hyvä muistaa tapaturmavakuutuksen voimassaolo ja tulojen vaikutus mahdolliseen sotilasavustukseen.

Lomamatkat

Varusmiehellä on oikeus maksuttomiin lomamatkoihin koti- tai asuinpaikkakunnalle tai muulle sellaiselle paikkakunnalle Suomessa, jonne on erityisiä siteitä. Maksuttomat matkat saat myös palveluksen aloittamisen

ja kotiuttamisen yhteydessä. Lomamatkojen aikana on käytettävä lomapukua.

Lomamatkojen matkalippujen varaamista varten sinulle annetaan palveluksen aloituksen jälkeen kertakäyttö- tai kestokoodit. Matkaliput VR:n junamatkoille kauko- ja lähiliikenteeseen sekä kiskobussien matkoille (huom! ei HSL) varataan VR Matkalla -mobiilisovelluksesta, tai vr.fi -sivustolta. Lisäksi saat varusmieskorttiisi viivakooditarran, joka toimii matkalippuna, jos junan kaikki eko-luokan paikat on myyty loppuun. Matkaliput linja-auto-, metro- ja raitiovaunuliikenteeseen sekä HSL-liikenteeseen varataan Matkahuollon Reitit & Liput -mobiilisovelluksesta. Pitkille matkoille voit myös saada lentoliput joukko-osaston määrittämin perustein. Usein varuskunnista järjestetään kuljetus lähimmille rautatie- ja linja-autoasemille tai lomakuljetus linja-autoilla suoraan kotipaikkakunnalle tai -seudulle.

Käytä Sinäkin turvallista ja mukavaa joukkoliikennettä!

Ulkomailla asuvat

Asevelvollisuuslain mukaan jokainen miespuolinen Suomen kansalainen on asevelvollinen. Monikansalaisella on mahdollisuus vapautua asevelvollisuuden suorittamisesta. Siksi toisen maan kansalaisuuden saamisesta on etenkin kutsunta- ja varusmiesikäisenä ilmoitettava sotilasviranomaisille ja ulkomailla Suomen edustustolle.

► Monikansalaisesta kerrotaan lisää sivulla 17.

Asevelvollisen yhteysviranomaisena toimii Suomen edustusto. Ennen palveluksen aloittamista on syytä hoitaa ainakin kansalaisuuteen liittyvät asiat; terveydentilan muutoksiin liittyvät lääkärintarkastukset; passiin, viisumiin, työ- ja oleskelulupiin ja niiden voimassaoloon liittyvät asiat; sotilasavustuksen saamiseen (Kelan toimisto) liittyvät asiat; palveluksen aloittamiseen liittyvät matkaliput.

Lisäksi palveluksen aloittavan on itse hoidettava asuntoon, työhön tai opiskeluun ja verotukseen ulkomailla liittyvät ilmoitukset ja asiat. Laki takaisinottovelvollisuudesta virkaan tai työhön on voimassa vain Suomessa.

Ulkomailla asuvien maksuttomien lomamatkojen kiintiöstä kerrotaan myöhemmin kohdassa Matkat ulkomailla ja Suomeen. Palveluksen alettua on perusyksikön vääpelin kanssa selvítettävä välittömästi korvausasiat tulomatkan kustannuksista. Ulkomaan matkaliput palveluksen aikana hankkii perusyksikön vääpeli.

Varusmiehen ulkomailla asuvat omaiset ovat oikeutettuja saamaan sotilasavustusta samoin perustein kuin Suomessa asuvan varusmiehen omaiset. Ulkomailla asuva varusmies saa sotilasavustusta siellä olevan asuntonsa säilyttämiseksi palvelusaikana sekä Suomessa sijaitsevaan asuntoon, jonka on mahdollisesti joutunut hankkimaan palveluksen vuoksi. Sotilasavustuksen sisältö on kerrottu tarkemmin kohdassa Sotilasavustus.

Ulkomailla asuvan on hyvä muistaa, että sotilastapaturmalaki kattaa myös lomat ja siihen liittyvät matkat ulkomailla; sairausvakuutuslain mukaiset etuudet ja vanhempainraha eivät koske ulkomailla asuvia; toimeentulotukea voi hakea KELA:sta (sosiaalikirjaattori neuvoo).

Ulkomailla palvelukseen tulevalle on oikeus asioida viranomaisen kanssa äidinkielellään, joten tulkkipalvelut

järjestetään tarvittaessa. Varusmieskoulutuksessa käytetään suomen tai ruotsin kieltä.

Matkat ulkomaille ja Suomeen

Pysyvästi ulkomailta asuvat (vakituinen osoite ulkomailta) ja sieltä palvelukseen saapuneet varusmiehet saavat matkakiintiöiden puitteissa ulkomailta sijaitsevalle kotipaikkakunnalle palvelusajan pituudesta riippuen 1–4 matkaa:

- 165 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kaksi matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 255 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 347 päivää palvelevalla Pohjoismaissa asuvalla neljä matkaa, muualla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla kaksi matkaa.

Edellä mainittujen kiintiöiden lisäksi varusmiehelle voidaan myöntää maksuton edestakainen ulkomaanmatka, jos kysymyksessä on läheisen omaisen vakava sairaus, kuolema tai haudaus, omat hää, oman lapsen syntymä tai ristiäiset.

Palveluksen aloittamismatkaa varten matkaliput (lailiput Itämerellä ja lentoliput) tilataan sähköpostitse osoitteesta: liput@mil.fi. Ohjeet matkalippujen tilaamisesta löytyvät intti.fi -sivulta Ohjeet ulkomailta palvelukseen saapuville – Intti.fi. Ohje matkalippujen hankkimisesta lähetetään myös palveluksen aloittamismääräyksen mukana. Itse hankituista lipuista on mahdollista saada rahat takaisin, kun olet matkustanut edullisimmalla matkustustavalla ja toimittanut matkustamiseen liittyvät kuitit ja tositteet hakemuksen liitteinä välittömästi palveluksen alettua joukko-osastossa perusyksikkösi vääpelille.

Matkan ajankohdan on liityttävä välittömästi (4 viikkoa) palveluksen aloittamiseen. Aiemmin tulleiden perusteltu hakemus on lähetettävä aluetoimiston ratkais tavaksi.

Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos asut ulkomailta vakinaisesti.

Kotiuttamismatkan korvaaminen ulkomaille edellyttää, että peruste, pysyvä asuminen ulkomailta, on edelleen voimassa. Korvaukseen oikeuttavan matkan tulee liittyä välittömästi (4 viikkoa) kotiuttamiseen. Tätä pitempää viipymisaikaa koskevat vapaamuotoiset perustellut hakemukset on lähetettävä joukko-osaston ratkaistavaksi.

Perusyksikkö hankkii palveluksen aikana lento- ja lailiput lomamatkoille matkakiintiöiden puitteissa sekä palveluksen päätyttyä kotiutusmatkan matkaliput.

Lentolippuja ei yleensä hankita Ruotsissa asuville.

Vanhempainvapaa ja vanhempainraha

Avoliitossa tai avoliitossa olevalle varusmiehelle myönnetään lapsen syntymän yhteydessä yhtäjaksoisesti tai varusmiehen palvelus- ja perhetilanne huomioon ottaen jaksotettuna 12 päivän vanhempainvapaa. Vanhempainvapaa ei vaikuta palvelusajan pituuteen.

Vanhempainvapaa on yleensä aloitettava kuukauden kuluessa lapsen syntymästä, mutta esimerkiksi syntyneen lapsen tai äidin sairauden vuoksi vanhempainvapaa voi alkaa myöhemminkin. Lapsen syntymä näytetään toteen syntymätodistuksella tai vaadittaessa kotikunnan lastenvalvojan todistuksella.

Lapsen hoitoon osallistuessaan varusmies voi saada Kelasta vanhempainrahaa.

Vanhempainrahaa voi saada, jos olet lapsen vanhempi ja huoltaja sekä olet vanhempainvapaalla tai muulla lomalla palveluksesta ja ja osallistut lapsen hoitamiseen. Jos sinulla ei ole tuloja tai tulosi ovat enintään 13 712 €/v, saat vähimmäispäivärahaa 31,99 euroa arkipäivältä. Vanhempainrahan vähimmäismäärän voi tarkistaa Kelan verkkosivuilta (www.kela.fi/lapsiperheet). Vanhempainrahaa haetaan verkossa (www.kela.fi/omakela) tai Kelasta lomakkeella Vanhempien etuudet (SV 15). Vanhempainraha on saajalleen verotettavaa tuloa.

Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet

Puolustusvoimien tarjoama varusmiesten henkisen tuen tukiverkko muodostuu joukko-osaston asiantuntijoiden (lääkäri, sosiaalikuraattori, sotilaspappi) lisäksi esimiehistä ja palvelustovereista. Palvelustovereiden, varusmies-toimikuntien ja varusmiesesimiesten rooli varusmiesten kriisien ehkäisyssä ja tukitoimissa on merkittävä, sillä nuorten saattaa olla helpompaa puhua ikäistensä kanssa kuin itseään vanhemmille ihmisille. Jokainen varusmies voi toimia vertaistukena ja keskustelukumppanina palvelustoverilleen. Mikäli sinulla tuntuu vaikealta palveluksessa ja ahdistaa, niin ota yhteyttä lähimpiin esimiehiin, joukko-osaston asiantuntijoihin ja kiireellisissä tapauksissa viivytystä lääkäriin tilanteen arviointia ja mahdollista hoitoa varten.

Palveluksen keskeytyessä etsivän nuorisotyön Aikalisätoiminta auttaa

Joskus varusmiespalvelus saattaa keskeytyä, lykkäytyä tai peruuntua odottamatta. Kun suunnitelmat menevät uusiksi, on Aikalisän paikka. Sosiaalikuraattorit käyvät kotiutumiskeskusteluja tuen tarpeessa olevien varusmiesten kanssa. Palveluksensa keskeyttävät varusmiehet ohjataan etsivän nuorisotyön Aikalisätoiminnan piiriin aina tarvittaessa. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat heille ilmoitettuihin nuoriin yhteydessä, ja ovat nuorten tukena sen aikaa ja sillä tavalla kuin he itse sitä toivovat.

Mikään asia ei ole liian pieni tai suuri yhdessä etsivien kanssa ratkottavaksi. Tapaamisten sopiminen itselle mieleiseen paikkaan käy nopeasti. Etsivän kanssa voit miettiä luottamuksellisesti, kuinka saisit toivomaasi kuntoon esimerkiksi

- ihan arkipäiväiset tekemiset ja ihmissuhteet
- opiskelu-, harrastus- ja työkuviot
- toimeentulon ja asumisen kysymykset sekä
- terveyden ja mielen hyvinvoinnin.

Etsivä nuorisotyöntekijä on rinnalla kulkija, joka auttaa selvittämään, miten ottaa seuraava askel. Kaikki alle 29-vuotiaat nuoret ja heidän läheisensä voivat myös itse olla milloin tahansa yhteydessä kuntansa etsivään nuorisotyöhön.

Aikalisän paikka - tukea asevelvollisille kutsunnoissa ja kaikissa palveluksen vaiheissa -animaatio: <https://youtu.be/F90A1ZoaTcM>

Löydä oman kuntasi etsivät nuorisotyöntekijät: <https://www.entit.fi/>

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen käyttäytyminen varusmiespalveluksessa

Puolustusvoimat on monimuotoinen yhteisö, joka kokoa eritaustaisia ihmisiä yhteen. Syrjimätön, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen palvelusympäristö jossa käyttäydytään asiallisesti, on jokaisen varusmiehen oikeus. Hyvin toimivassa varusmiespalveluksessa on eri sukupuolilla, sekä syntyperältään ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan erilaisilla ihmisillä yhtäläiset mahdollisuudet tehdä valintoja, kehittyä varusmiespalveluksessa ja tulla palkituksi.

Jokaisen varusmiehen velvollisuus on omalta osaltaan rakentaa ja ylläpitää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaa toimintakulttuuria ja huolehtia siitä, että kehtää ei perusteettomasti aseteta muihin nähden eriarvoiseen asemaan. Särnä sotilas ei syry. Puolustusvoimien toimintakulttuuriin ja sotilaan käyttäytymiseen kuuluvat myös hyvät käytöstavat. Syrjintää ja epäasiallista käyttäytymistä ei Puolustusvoimissa hyväksytä. Simputus, kiusaaminen ja häirintä ovat rangaistavia tekoja. Jokaisen varusmiespalvelusta suorittavan on huolehdittava siitä, että käyttäytyy itse asiallisesti. Esimiehillä on erityinen vastuu oman joukkonsa toimintatavoista ja ilmapiiiristä. Mikäli esimiehen tietoon tulee alaisiinsa kohdistuvaa syrjintää tai epäasiallista käyttäytymistä, on hänen velvollisuutensa puuttua siihen. Perusyksiköiden päälliköiden vastuulla on huolehtia siitä, että kaikki oman yksikön varusmiehet tietävät miten epäasiallisen kohtelun tilanteissa toimitaan. Lisätietoa menettelytavoista kiusaamis- häirintä- ja simputustapauksissa on esim. Sotilaan käsikirjassa, perusyksiköiden ilmoitustauluilla ja tupakansioissa.

Kysymyksiä varuskunnan arjesta?

Liity joukko-osastosi varusmiestoimikunnan ylläpitämään Instagram -ryhmään, niin saat tietoa intistä ja hyödyllisiä vinkkejä palveluksesi aloittamiseen ja palveluksesta suoriutumiseen. Ryhmiä ylläpitävät edellisen saapumiserän varusmiehet, niin kutsutut Some-varusmiehet. Heiltä voit myös kysyä mieltä askarruttavista asioista esim. yksityisviestillä. Linkit ryhmiin löydät ennen palveluksen aloittamista saapuvasta alokasinfosta. Tervetuloa tutustumaan varuskunnan arkeen ja palvelustovereihisi somessa!

Sotilasoikeudenhoito

Sotilasoikeudenhoito perustuu rikoslain 45 luvun säännöksiin sotilasrikoksista sekä sotilasoikeudenkäyntilakiin ja lakiin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa. Varusmiehet ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hyväksytyt naiset ovat sotilasoikeudenhoidon alaisia siitä alkaen, kun he ovat saapuneet tai ovat olleet velvollisia saapumaan suorittamaan asepalvelustaan. Järjestelmän piirissä he ovat kotiuttamiseensa asti, myös vapaa-ajallaan ja lomillaan. Sellaiset henkilöt, jotka on määrätty palvelukseen, mutta jotka eivät ole saapuneet joukko-osastoonsa, saattavat syyllistyä luvattomaan poissaoloon tai karkaamiseen.

Kurinpitovaltaa ovat oikeutetut käyttämään perusyksikön (komppania/ patteri/ lentue/ viirikö) päällikkö ja hänen suoranaiset esimiehensä sekä perusyksikön vääpeli. Kurinpitomenettelyssä voidaan varusmiehelle määrätä suoritettua esitutkinnan jälkeen kurinpitorangais-

tus (muistutus, poistumiskielto, ylimääräinen palvelus, varoitus, kurinpitosaakko). Joukkoyksikön komentajan, perusyksikön päällikön tai perusyksikön vääpelin kurinpitopäätökseen saa hakea muutosta (ratkaisupyyntö) joukko-osaston komentajalta. Joukko-osaston komentajan tai häntä ylemmän kurinpitokeskustelijan kurinpitopäätökseen ja joukko-osaston komentajan ratkaisupyyntöön perusteella antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla (kurinpitovalitus) tuomioistuimeen.

Eduskunnan oikeusasiamies valvoo sotilasoikeudenhoidon laillisuutta. Lain mukaan oikeusasiamiehen tulee erityisesti seurata varusmiesten oikeuksia ja kohtelua.

Oikeusapu

Myös varusmiehelle voi tulla eteen oikeudellisia ongelmia, joihin hän tarvitsee asiantuntevaa apua. Etenkin oikeudenkäynneissä on usein tarpeen käyttää lainoppinutta avustajaa.

Varusmies voi saada itselleen oikeudellisen asian hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapua tarjoavat julkiset oikeusavustajat, asianajajat ja luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat. Osoitteessa oikeus.fi annetaan tarkempaa tietoa oikeusavusta ja muutakin tietoa oikeuslaitoksen toiminnasta.

Ennakoi reserviin siirtyminen

Saatat kokea hetkellistä neuvottomuuden ja tyhjyyden tunnetta heti varusmiespalveluksen jälkeen. Tiivis ja tahtumarikas palvelus on takana ja juuri saadut uudet ystävät ovat poissa. Ystäviin voi edelleenkin pitää yhteyttä ja reserviin siirtymistä helpottaa, kun ryhdyt ajoissa suunnittelemaan tulevaisuutta; töihin menoa, opintoja tai tulevaa ammattia. Sosiaalikuraattori ja varusmiestoukunnat ovat tässäkin vaiheessa tukenasi.

Ammattiasiat ja palvelustodistus

Sotilaskoulutuksessa saat sellaista osaamista, josta voi olla hyötyä myös siviiliammattissa. Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan eräiltä osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoittelu-aikaan ja varusmies-aika voidaan lukea alakohtaiseksi työkokemukseksi.

Moniin työpaikkoihin pääsyä edistää, että on suorittanut varusmiespalveluksen ja saanut erikois-, tai johtamiskoulutusta. Varusmiespalveluksesta avautuu myös väylä rauhanturvaajaksi, valmiusjoukkoihin tai sotilasuralle. Työnantaja ei välttämättä voi kysyä sinulta suorituksesta varusmiespalveluksesta, mutta voit itse siitä kertoa esim. cv:ssä.

Kaikki varusmiespalveluksen suorittaneet saavat palvelustodistuksen, johon on merkitty suoritettut kurssit sekä henkilöarviointi. Todistuksesta on hyötyä työelämässä (työkokemus) ja oppilaitoksissa (hyväksiluetavuus). Oppilaitokset päättävät itsenäisesti kuinka varusmiespalveluksen suorittaminen luetaan hyväksi opinnoissa.

Ohi on

Jos sinulla on työpaikka, niin ilmoita työhön paluustasi hyvissä ajoin työnantajalle. Muistathan, että sinulla on oikeus palata omaan tai vastaavaan työtehtävään tai virkaan.

Jos olet työtön, sinun on ilmoitauduttava oman kuntasi tai työllisyysalueen työllisyyspalveluille.

Jos sinulla on opiskelupaikka, niin ilmoita oppilaitokselle opintojesi alkamisesta ja hoida opintotukiasiasi kuntoon.

Yrittäjänä sinun on ilmoitettava tarvittaessa kotiutumisestasi eläkelaitoksellesi.

Jos olet palveluksen aikana saadun tapaturman tai palvelussairaudesta vuoksi työkyvytön, pyydä joukko-osaston lääkäriltä tästä todistus, hoida korvausasia Valtiokonttorin kanssa tarvittaessa yhdessä joukko-osastosi tapaturma-asiamiehen kanssa ja hae KELA:sta tarvittaessa sairauspäivärahaa tai toimeentulotukea.

Sinulla ja omaisillasi on aina oikeus saada arvio toimeentulotuen tarpeesta (KELA) ja muista sosiaaliturvatuksista (KELA) sekä kunnan sosiaalipalveluista (kotikunnan sosiaalitoimisto/-keskus).

Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus

Varusmiespalveluksen jälkeen asevelvollinen siirretään reserviin. Reservi muodostaa pääosan Puolustusvoimien sodan ajan henkilöstöstä.

Kertausharjoituksista maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa (vuoden 2025 tilanne):

- miehistö 68,42 euroa/pvä
 - aliupseerit 71,85 euroa/pvä
 - upseerit ja erikoisupseerit 75,27 euroa/pvä ja
 - kaikille verotonta reserviläispäivärahaa 6,10 euroa/pvä
- Lakisääteisten kertausharjoitusten lisäksi reserviläinen voi vapaaehtoisen maanpuolustuksen kautta ylläpitää ja kehittää sotilaallisia taitojaan sekä oman sodan ajan joukkonsa yhteenkuuluvuutta ja henkeä osallistumalla Puolustusvoimien vapaaehtoisin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseille.

Puolustushaarat *ja aselajit*

KUVAT: PUOLUSTUSVOIMIEN KUVAKESKUS / KÄSITTELY: TEEMU LIIRI

Tavoitteena sodanajan joukko

Varusmieskoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa ja harjaannuttaa asevelvolliset sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja siten luoda edellytykset sodan varalta tarvittavien joukkokokonaisuuksien tuottamiselle. Tämä edellyttää, että jokainen asevelvollinen koulutetaan kykyjensä ja taipumustensa mukaisiin sodan ajan tehtäviin. Varusmiesten koulutus tapahtuu Maavoimissa, Merivoimissa, Ilmavoimissa tai Rajavartiolaitoksessa.

Sodan ajan joukon kouluttaminen ajoittuu miehistön palvelusajan (165 päivää) loppujaksolle, jota kutsutaan joukkokoulutusjaksoksi. Joukkokoulutusjakso kestää kuusi viikkoa. Tavoitteena on, että harjoittelu ja muu toiminta tapahtuu koko koulutusjakson ajan mahdollisimman todennukaisissa olosuhteissa sodan ajan kokoonpanossa, samoissa joissa myös harjoitellaan kertausharjoituksissa. Joukkokoulutusjakso on koko varusmieskoulutuksen taidollinen ja tiedollinen huipentuma.

Koulutuksen onnistunut toteutus edellyttää johtajilta oikeaa suhtautumista alaisiin. Rehti ja tiukka sotilaallinen kuri kuuluu toki koulutukseen, mutta johtajien on ymmärrettävä vastuunsa alaistensa hyvinvoinnista. Samoin alaisina toimivien on ymmärrettävä johtajien vastuu joukon toiminnasta ja koulutuksesta. Kaikki, niin koulutettavat kuin kouluttajakin, kuuluvat samaan joukkoon ja toimivat saman päämäärän hyväksi.

Alokasjakso on kaikille samansisältöinen

Varusmiespalveluksen aloittava alokasjakso on koulutuksen sisällön osalta kaikille varusmiehille pääosin samanlainen. Jakson aikana jokainen saa sotilaan peruskoulutuksen ja suorittaa sotilaan perustutkinnon. Alokasjakso on yhdenmukainen kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa.

Alokasjaksolla tehdään koulutushaaravalinnat. Valintoja tehtäessä pyritään ottamaan huomioon myös varusmiehen halukkuus kyseiseen koulutukseen. Alokasjakson jälkeen varusmiesten koulutus eriytyy koulutushaaroittain.

Maavoimat

Maavoimat muodostaa pääosan sodanajan Puolustusvoimien vahvuudesta. Rauhan aikana Maavoimien joukko-osastojen päätehtävänä on kouluttaa valmiutta kohotettaessa perustettavat Maavoimien joukot. Maavoimiin kuuluu jalkaväki-, kenttätykistö-, ilmatorjunta-, pioneeri-, viesti-, huolto- ja nykyisin myös helikopterijoukkoja.

Jalkaväki ➤

Jalkaväki muodostaa Maavoimien rungon. Taistelussa sen tehtävänä on yhteistoiminnassa muiden aselajien kanssa torjua ja lyödä vihollinen. Jalkaväki siirtyy nykyaikaisilla telakuorma-autoilla tai panssariajoneuvoilla. Toiminnan nopeus on menestyksen saavuttamisen edellytys.

Taistelutehtävien suorittaminen vaatii kykyä liikkua sekä jalan että suksilla. Jalkaväkimiehiltä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, henkistä kestävyyttä ja oma-aloitteisuutta tehtävien täyttämiseksi.

Jalkaväessä koulutetaan noin puolet palvelukseen astuvista varusmiehistä. Monipuolinen koulutus jakautuu useisiin koulutushaaroihin, joita ovat

- jääkärikoulutus,
- tiedustelu-, lentotiedustelu- ja erikoisjoukkokoulutus,
- kranaatinheitinkoulutus,
- panssarintorjuntakoulutus,
- panssarikoulutus sekä
- sotilaspoliisikoulutus.

Kaikissa koulutushaaroissa osa varusmiehistä koulutetaan aliupseereiksi ja osa reserviupseereiksi. Henkilökohtaisten taistelijan taitojen ja nykyaikaisten taisteluvälineiden käytön oppiminen sekä johtajakoulutus ovat mielenkiintoista ja haasteellista toimintaa.

Jalkaväkeä koulutetaan eri puolilla maata:

- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä ja Rovaniemellä
- Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
- Karjalan prikaatissa, Kouvola
- Maasotakoulussa, Haminassa
- Utin jääkäriyrykmentissä, Kouvola
- Panssariprikaatissa, Hattulassa
- Porin prikaatissa, Säkylässä ja Niinisalossa
- Kaartin jääkäriyrykmentissä, Helsingissä

Lentotiedustelukoulutus on monipuolista aina laaja-alaisesta teoriaopetuksesta fyysisesti kuormittavaan tiedustelukoulutukseen. Lentotiedustelussa voit palvella niin miehistö- kuin johtajatehtävissäkin.

Jalkaväelle koulutetaan lennokkilennättäjiä, jotka toimivat tiedustelu, tulituki- ja tukitehtävissä. Lennättäjänä voit palvella miehistö- ja johtajatehtävissä osana kaikkia jalkaväen tapaan taistelevia joukkoja.

Vaikka joukko-osastojen alueelliset olosuhteet ja erikoisalat antavat koulutukseen erityispiirteitä, koulutus on niissä pääpiirtein samanlaista ja tähtää tehokkaan taistelijan ja hänen johtajansa kouluttamiseen.

Kenttätykistö ➤

Kenttätykistö on monipuolinen ja tekninen aselaji. Käytössä on uudenaikaisin kalusto, kuten maalinpaikannuslaitteet, laseretäisyysmittarit, lämpökamerat, valonvahvistimet, tykistötutkat sekä tietotekniikka eritasoisissa laskimissa, viestijärjestelmissä sekä simulaattoreissa. Kenttätykistön tärkein tehtävä on taistelun tukeminen oikea-aikaisella ja tarkalla tulenkäytöllä. Tämä toteutetaan ampumalla tykeillä, telatykeillä ja raketinheittimillä aina 80 kilometrin etäisyyksille saakka.

Kenttätykistössä palvelevia kutsutaan tykkimiehiksi. Tykkimiehenä on mahdollisuus kouliintua reservin upseeriksi, aliupseeriksi tai miehistön tehtävään. Aselaji on johtajien, viestimiesten, tutkamiesten, mittaustiimiä, tulenjohtajien, tiedustelijoiden, tuliasemamiesten ja erituntehtävissä toimivien muodostama kokonaisuus. Reserviupseerit saavat koulutuksensa Maasotakoulun Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Maasotakoulun Panssarikoulussa Hattulassa.

Toiminta on useiden eri ryhmien ja partioiden yhteistoimintaa. Aselajissa vallitseva tykkimieshenkinen tietoisuus, että jokaisen panos on yhtä tärkeä päämäärän saavuttamiseksi.

► **Kenttätykistön varusmiehiä koulutetaan:**

- Porin prikaatissa, Niinisalossa
- Panssariprikaatissa, Hattulassa
- Kainuun prikaatissa, Kajaaniassa
- Karjalan prikaatissa, Kouvolaassa

Ilmatorjunta ►

Ilmatorjuntayksiköt tuottavat tappioita vastustajan ilma-aseelle ja suojaavat taistelujoukkoja sekä sotilas- ja siviilikohteita vastustajan ilmahyökkäyksiltä. Yksiköt on varustettu ilmatorjuntaohjuksin ja -tykein sekä johtamis- ja valvontajärjestelmin. Ilmatorjuntaohjukset ovat tehokkaita ja teknisesti vaativia taisteluvälineitä, joilla luodaan alueellisesti ilmatorjunnan painopiste. Keskipitkän kantaman ITO12-ohjusjärjestelmällä suojataan tärkeitä alueellisia kohteita, tärkeimpiä joukkoja ja sotilaskohteita sekä tuotetaan tappioita ilmahyökkääjälle. Lyhyen ja erittäin lyhyen kantaman ITO05 ja ITO05M ohjusjärjestelmät soveltuvat hyvin tappioiden tuottamiseen taistelujoukkojen alueella. Ammusilmatorjunnalla täydennetään ohjusilmatorjunnan suorituskykyä. Ammusilmatorjunta-aseiden kaliiperi vaihtelee 12,7 mm:n ilmatorjuntakonekivääristä 35 mm:n ilmatorjuntakanuunaan.

Ilmatorjuntajoukkojen johtamiseen käytetään kehittyneitä johtamisjärjestelmiä ja maalinosoitustutkia, joilla mahdollistetaan reaaliaikainen taistelunjohtaminen sekä tilannekuvan muodostaminen.

Ilmatorjunta-aselajin miehistö ja ryhmänjohtajat koulutetaan Hattulassa Parolannummella, Kouvolaassa Vekaranjärvellä sekä Rovaniemellä Someroharjulla. Reserviupseerit koulutetaan Haminassa.

Ilmatorjunta-aselaji tarjoaa teknisesti haastavia tehtäviä sekä miehistö- että johtajatehtäviin koulutettaville. Johtamis- ja asejärjestelmien teknistymisestä johtuen erityisesti elektroniikka- ja tietotekniikka-alan koulutuksen saaneiden henkilöiden tarve on kasvanut.

Yksittäisenä erityisryhmänä tarvitaan RC-lennokkitoiminnan harrastajia radio-ohjattujen maalilennokkien lennättäjiksi. Henkilön on ilmoitettava mahdollinen hylkymisensä tähän tehtävään viimeistään aloittaessaan palveluksen ilmatorjuntakoulutusta antavassa joukkosastossa.

► **Ilmatorjunnan varusmiehiä koulutetaan:**

- Jääkäriprikaatissa, Rovaniemellä
- Karjalan prikaatissa, Kouvolaassa
- Panssariprikaatissa, Hattulassa

Viesti ►

Viestitoiminnan tehtävänä on tukea taistelua perustamalla, ylläpitämällä ja suojaamalla esikuntien johtamapaikat sekä rakentamalla, ylläpitämällä ja suojaamalla viestijärjestelmä. Viestitoiminta mahdollistaa joukkojen johtamisen, tiedustelun ja tulenkäytön. Viestiaselajin koulutuksessa sinulle tulee tutuksi nykyaikainen taistelukenttä ja yhteistoiminta iskuportaana ja sen taistelua tukevien muiden aselajijoukkojen kanssa. Viestiaselaji tarjoaa mielenkiintoisia tehtäviä sinulle, joka olet kiinnostunut tekniikan tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä. Viesti- ja tietoliikennetekniikan koulutus on eduksi, mutta ei välttämätöntä, viestiaselajiin hakeutuvalle.

Käytössä oleva kalusto ja järjestelmät ovat nykyaikaisia ja edustavat kehityksen kärkeä. Viestiasemat ja komentopaikat perustetaan pääasiassa joko ajoneuvoihin tai siirrettäviin kontteihin. Ajoneuvoalustoina ovat pyörä- ja tela-alustaiset panssariajoneuvot, telakuorma-autot sekä maastokuorma-autot.

Viestiaselajin koulutus jakaantuu viiteen linjaan: viestiasema-, komentopaikka-, hallinta-, huolto ja viestitekniikka. Aliupseerit koulutetaan samoissa joukko-osastoissa miehistön kanssa. Reserviupseerit saavat koulutuksensa Maasotakoulun Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Maasotakoulun Panssarikoulussa Hattulassa.

Erityishakujen ja valintakokeiden kautta viestiaselajiin valitaan ICT-varusmiehet, kybervarusmiehet ja viestitekniikan linjan varusmiehet. Viestitekniikan linjan varusmiehet vastaavat rakennuksien kaapeloinnista ja osallistuvat niihin liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon. Edellisten lisäksi mahdollisuutenasi on hakeutua tiedusteluradistikoulutukseen.

► **Viestiaselajin järjestelmäkoulutusta annetaan:**

- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
- Kaartin jääkäriylikoulussa, Helsingissä
- Porin prikaatissa, Säkylässä
- Karjalan prikaatissa, Kouvolaassa
- Kainuun prikaatissa, Kajaaniassa
- Panssariprikaatissa, Hattulassa

► Tiedusteluradistikoulutusta annetaan:

- Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
- Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
- Porin prikaatissa, Säkylässä
- Utin jääkäriyrykmentissä, Kouvolassa

Pioneerit ►

Pioneerit ovat taistelukentän työmiehiä, joiden tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen sisältäen myös taistelijan tehtävät. Pioneeritoiminnan päämääränä on muokata toimintaympäristöä omien joukkojen toiminnalle edulliseksi ja rajoittaa vihollisen ja olosuhteiden vaikutuksia. Pioneeriaselajissa koulutetaan varusmiehiä pioneereiksi, raivaajiksi ja suojelumiehiksi. Osa pioneereista koulutetaan koneasentajiksi sekä työkonoiden kuljettajiksi ja erikoiskalustojen käyttäjiksi. Koulutuspaikkoina ovat Maavoimissa Jääkäriprikaati, Kainuun prikaati, Porin prikaati, Panssariprikaati, Karjalan prikaati, Reserviupseerikoulu sekä Merivoimissa Uudenmaan prikaati.

Pioneerit hidastavat vastustajan liikettä rakentamalla miinoitteita sekä hävittämällä vastustajan toiminnalle välttämättömät tiet ja sillat. Omien joukkojen liikettä edistetään raivaamalla räjähteitä, miinoitteita ja esteitä, pitämällä tiestöä kunnossa sekä tarvittaessa rakentamalla kenttäoloihin soveltuvia siltoja ja teitä. Vesistöjen ylitukseen voidaan käyttää myös ponttoni- ja siltakalustoa. Raivaajiksi koulutettavat erikoistuvat laajojen tai vaativien kohteiden raivaamiseen. Pääosa pioneereiksi koulutettavasta miehistöstä ja johtajista suorittaa Puolustusvoimien räjäyttäjätutkinnon.

Suojelu on osa pioneeritoimintaa. Suojelukoulutuksen päämääränä on antaa taistelijoille valmiudet selviytyä kemiallisten-, biologisten- ja ydinaseiden sekä polttoaineseiden vaikutuspiirissä. Koulutukseen kuuluvat suojeluvalvontaja tiedustelu, suojautuminen ja puhdistaminen sekä pelastaminen. Pelastuskoulutukseen kuuluu sammutus- ja pelastustyön kurssi, josta koulutettavat saavat Suomen pelastusalan keskusjärjestön (SPEK:n) kurssia vastaavan todistuksen. Lisäksi koulutusta annetaan savusukelluksessa sekä ensiaputaidoissa. Suojelukoulutuksesta on hyötyä myös siviilielämässä, palo- ja pelastusalan tehtävissä. Halukkuus palvella suojelutehtävissä tulee ilmoittaa kutsunnoissa. Suojelujoukkoihin koulutettavat varusmiehet ja kriisinhallintatehtäviin lähtevät henkilöt koulutetaan Porin prikaatissa.

► Pioneeriaselajin varusmiehiä koulutetaan:

- Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
- Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
- Porin prikaatissa, Säkylässä
- Panssariprikaatissa, Hattulassa
- Uudenmaan prikaatissa, Raaseporissa (Merivoimat)
- Maasotakoulussa, Haminassa
- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä

Huolto ➤

Huollon tehtävänä on osaltaan ylläpitää joukkojen taistelukelpoisuutta. Toimintansa suojaamiseksi huoltoyksiköillä on kyky taistella jalkaväen tapaan.

Joukkojen taistelukelpoisuuden ylläpitämiseksi huolto täydentää ja pitää kunnossa materiaalia, kuljettaa, sekä ylläpitää sotilaiden toimintakykyä lääkintähuollon ja huoltopalveluiden keinoin. Täydennykset sisältävät muun muassa ampumatarvikkeiden sekä poltto- ja voiteluaineiden varastointia ja jakelua joukoille. Kunnossapito on esimerkiksi aseiden ja ajoneuvojen huolto- ja korjaustoimintaa. Kuljetuksilla siirretään materiaalia ja henkilöstä oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Lääkintähuollon tehtävänä on antaa hoitoa loukkaantuneille, sairaille ja haavoittuneille sekä evakuoida heidät hoitopaikkaan. Huoltopalveluihin kuuluvat muun muassa sotilaiden muonitus ja vesihuolto.

Huoltojoukkojen kokoonpanoihin kuuluvat raskaat kuorma-autot perävaunuineen ja kuormankäsittelylaitteineen, liikennetraktorit konttiperävaunuineen, maastokootterit (mönkijät), erityyppiset kontit, kunnossapitoajoneuvot ja korjausvälineet. Lääkintähuollolla on käytössä kenttälääkinnän hoitopaikat ja evakuointi-ajoneuvot. Huoltojoukkojen johtamisvälineistö vastaa huollon johtamisen tarpeita ja taistelukentän haasteita.

Huoltoon voi erikoistua myös muussa, kuin huoltojoukossa. Kaikkien aselajien ja puolustushaarojen sodan ajan henkilöstön tehtäviin kuuluu huollon tehtäviä. Huollossa koulutetaan asevelvollisia miehistö-, aliupseeri ja reserviupseerin tehtäviin kaikissa joukko-osastoissa.

Huollon tehtäviin kannattaa ehdottomasti hakeutua jo kutsuntojen yhteydessä, mikäli haluat teknisen ja monipuolisen koulutusympäristön ja tehtävän. Mikäli sinulla on jokin huollon tehtäviin soveltuva ammattitutkinto tai opiskelet teknisellä (esim. metalli- ja koneala tai elektroniikka-ala), logistiikan alalla, tai mikäli aiot hakeutua alalle varusmiespalveluksen jälkeen, ilmoita asiasta mahdollisessa alokaskyselyssä ja palveluksen aloittamisen yhteydessä. Terveydenhuoltoalan tutkinnon suorittaneille lääkintähuollon koulutus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kokemuksen hankkimiseen kriisijajan kenttälääkinnästä.

Palveluksen päätteeksi saat tehtävistäsi palvelustodistuksen, josta on hyötyä jatkossakin.

Sotilaspoliisi ➤

Puolustusvoimien kaikissa puolustushaaroissa (maa-, meri- ja ilmavoimissa) koulutetaan sotilaspoliiseja, joiden tehtävänä on mm. sotilaskohteiden turvallisuusvalvonta ja järjestyksen ylläpito sekä liikenteen valvonta ja ohjaus.

Taistelijan peruskoulutuksen lisäksi sotilaspoliiseille opetetaan tietoja ja taitoja, joita voidaan hyvinkin verrata poliisin tai vartijan koulutukseen. Näitä ovat esimerkiksi voimakkeiden käyttööseen liittyvät tiedot ja taidot. Sotilaspoliisikoulutuksesta on hyötyä edellä mainittuihin ammatteihin pyrittäessä.

Koulutuksen edistyttyä sotilaspoliisit palvelevat varuskuntien vartiointitehtävissä. Tavoitteena on tällöinkin

korkeatasoinen taistelija. Samalla perehdytään sotilaspoliisin kriisijajan tehtäviin. Sotilaspoliisiksi koulutettavat valitaan joukko-osastossa.

Sotilaspoliiseilta edellytetään tehtävien luonteesta johtuen hyvää ruumiillista ja henkistä kuntoa. Lisäksi sotilaspoliisiksi koulutettavalla on oltava nuhteeton tausta. Johtajiksi koulutettavien sotilaspoliisien palvelusaika on 347 päivää ja sotilaspoliisimiesten 255 päivää.

Kuljettajakoulutus ➤

Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain Maa-, Meri- ja Ilmavoimien tarpeisiin noin 3000 varusmiestä sotilaskuljettajaksi raskaalle kalustolle 13 eri joukko-osastossa. Ajokorttiopetusta annetaan luokkiin BE-, C1-, C1E-, PVC-, C-, CE- ja D sekä riskienhallintakoulutusta tarvittaessa. Lisäksi annetaan perustason (280 tuntia) ja nopeutetun perustason (140 tuntia) ammattipätevyyskoulutusta sekä ammattipätevyyden jatkokoulutusta. Osa kuljettajaksi koulutettavista saa lisäksi vaarallisten aineiden kuljettamisen ADR-koulutusta.

Kaikissa joukoissa tarvitaan ajoneuvon kuljettajia. Kuljettajakoulutukseen valittavilla on oltava valintahetkellä vähintään B-luokan ajokortti. Terveystila on oltava sellainen, että se täyttää C/CE-luokan vaatimukset. Koulutukseen valittavilta ei sallita vakavia liikennerikkomuksia. Koulutukseen hakeutuvilta katsotaan eduksi, jos hänellä on jo logistiikan, metsäkonealan (vast.) perustutkinto ja/tai linja- yhdistelmä -tai puutavarakuljettajan ammattitutkinto sekä voimassa oleva C-/CE-luokan ajokortti. Hankittu ammattipätevyyskoulutus sekä mahdollinen työkokemus alalta ovat myös eduksi. D-luokan kuljettajaksi valitaan pääsääntöisesti ne, joilla on suoritettuna tavaraliikenteen perustason ammattipätevyys (280). Valituille henkilöille koulutetaan ammattipätevyyden henkilöliikenteen laajennus. Sotilaskuljettajien (C-, CE- ja D-luokka) palvelusaika on 165, 255 tai 347 päivää riippuen palvelukseen astuttaessa

olevasta ajokortista ja osaamisesta sekä määrätystä palvelustehtävästä. Kuljettajakoulutuksessa hyödynnetään varusmiesten ennen palvelukseen astumista hankkimaan osaamista ja pätevyyskäsitteitä kuljetusalasta.

Joukko-osastoissa koulutetaan lisäksi myös muita kuljettajia, jotka koulutuksen perusteella saavat oikeuden oman tehtävänsä ohessa ajaa koulutuksensa mukaisia puolustusvoimien ajoneuvoja. Tällaisia ajo-oikeuksia koulutetaan muun muassa seuraavalle kalustolle: Henkilö- ja maastohenkilöautot, hälytysajoneuvot, traktorit, moottorikelkat, maastokootterit (mönkijät), ja maastomoottoripyörät. Näiden kuljettajakoulutuksen saavien miehistön taistelijoitten palvelusaika on yleensä sama kuin joukon pätehtävän omaavilla sotilailta. On huomattava, että sairauten kuljettajiksi koulutettavat suorittavat C1-luokan ajokortin ja hälytysajokurssin, mutta eivät perustason ammattipätevyyttä.

Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa voit saavuttaa kuljettajan ammattipätevyyden ja syventää logistiikan perustutkinnon suorittaneiden ammatillista osaamista. Kyse ei ole kuitenkaan ammattitutkinnosta, vaan ajo-oikeudesta mitä laissa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä on säädetty. Puolustusvoimissa hankitusta osaamisesta on hyötyä myös, kun hakeudutaan jatkokoulutukseen ja kuljetus- ja logistiikka alan ammatteihin.

► **Tarkempia tietoja saat omasta aluetoimistosta tai siitä joukko-osastosta, johon haluat palvelukseen.**

Kuljetukset ja logistiikka ovat tärkeä osa huoltoa.

Merivoimat

Merivoimien tehtävät Suomen sotilaalliseksi puolustamiseksi ovat merialueiden valvonta ja alueloukkauksien torjuminen, meriyhteyksien turvaaminen sekä merellisten hyökkäysten torjunta.

Merivoimien suorituskyvyn ja valmiuden rakentamisen tavoitteena on toteuttaa lain määräämät tehtävät. Puolustusvoimilla on neljä päätehtävää: Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen, kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen sekä osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Merivoimat ylläpitää oikea-aikaista operatiivista tilannekuvaa ja osallistuu Itämeren monikansalliseen valvontaan. Päivystys-, vartiointi- ja valvontakyky ylläpidetään vuorokauden ja vuoden ympäri.

Merivoimat toimii aluevalvontaviranomaisena. Merivoimat ohjaa ja valvoo sotilasmerenkulkua sekä sitä edistäviä ja turvaavia toimenpiteitä osallistumalla mm. merellisten toimijoiden (METO) yhteistoimintaan.

Merivoimat koostuu laivasto- ja rannikkojoukoista. Merellisen iskuvoiman muodostavat pintatorjunta- ja miinantorjuntalaivueet, joissa kalustona ovat ohjusveneet, miinalaivat ja -lautat sekä miinantorjunta-alukset. Rannikkojoukkoihin kuuluu esimerkiksi rannikkojääkäri-, meritiedustelu-, rannikko-ohjus- ja rannikkopioneeriyksiköitä. Merivoimien taistelusukeltajat koulutetaan Puolustusvoimien erikoisjoukkoihin.

Puolustusvoimien ainoa koulutuskieleltään ruotsinkielinen joukko-osasto on Merivoimien Uudenmaan prikaati. Uudenmaan prikaatissa annetaan rannikkojääkärikoulutuksen lisäksi valmiusyksikkö/kansainvälistä koulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (VYKS-ATU).

Haastavat olosuhteet, vaativat ja itsenäiset tehtävät sekä kansainvälinen toimintaympäristö tekevät palveluspaikoista Merivoimissa suosittuja. Merivoimien varusmieskoulutuksen lähes sadasta erilaisesta johtaja- ja miehistötehtävästä löytyy jokaiselle jotain.

Varusmieskoulutus Merivoimissa

Merivoimienkin varusmiehet aloittavat palveluksen tam-mikuussa ja heinäkuussa. Alokasjakso toteutetaan joko Rannikkoprikaatissa Kirkkonummella tai Uudenmaan prikaatissa Dragsvikissa.

Alokasjakson aikana kaikille annetaan aluksi yhtenäisen taistelijan peruskoulutus. Tämän jälkeen koulutus eriytyy koulutushaarajaksolla laivasto- ja rannikkojoukkojen erikoiskoulutuslinjoihin.

Merivoimissa suuri osa varusmiehistä koulutetaan erikoismiehiksi, joiden palvelusaika on vähintään 255 pv. Upseereiksi, aliupseereiksi sekä erikoisalojen miehistötehtäviin (sotilasveneenkuljettajat ja C- ja E-kuljettajat) koulutettavilla palvelusaika on 347 pv. Kaikki laivasto- ja pääosa rannikkojoukkojen upseereiksi koulutettavista saa reserviupseerikoulutuksensa Merisotakoulussa Suomenlinnassa. Reserviupseerioppilaat koulutetaan kahdella eri linjalla: laivasto- ja rannikkojoukkolinjalla. Kaikille yhteisesti koulutettavia asioita ovat kattava johtaja- ja kouluttajakoulutus sekä taktiikka. Laivastolinja on jaettu merenkulku- ja taistelukeskusopintosuuntaan. Merenkulkuopintosuunnalla annetaan pienen aluksen ohjailuun vaadittavat merenkululliset ja merimiestäidolliset perustiedot- ja taidot. Taistelukeskusopintosuunnalla annetaan perusteet toiminnasta alusten taistelujohtokeskuksessa ja rannikkojoukkojen alueellisen taisteluosaston esikunnan taistelujohtotehtävistä. Rannikkojoukkolinja on jaettu merivalvonta- ja meritiedusteluopintosuuntaan. Merivalvontaopintosuunnalla annetaan perusteet merivalvonnasta ja meritulenjohdosta. Meritiedusteluopintosuunnalla koulutuksen saaneet saavat perusteet partio- ja tähystystiedustelusta rannikon vaativissa olosuhteissa.

Osa rannikkojoukkojen erikoisalojen upseerikoulutuksesta toteutetaan Maavoimien linjoilla Reserviupseerikoulussa Haminassa. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi sotilaspoliisi, kivääri, kranaatinheitin, panssarintorjunta ja pioneirikoulutushaarat.

► **Sukeltajakurssin hakuohjeet ovat sivulla 54.**

Laivastojoukot

Laivastojoukkojen palveluspaikat ovat Merivoimien alusyksiköissä. Laivastojoukkojen koulutus alkaa peruskoulutuksella Rannikkoprikaatissa. Varsinainen aluspalvelus toteutetaan Rannikkolaivaston aluksilla Pansiossa (Turku) ja Upinniemiessä (Kirkkonummi).

Laivapalvelukseen sekä sukeltajakoulutukseen pääsyn edellytyksenä on palveluskelpoisuusluokka A. Kansialan tehtäviin koulutettavilla sekä Merivoimien reserviupseerikurssin laivastolinjalle pyrkivillä tulee olla normaali väriaisti sekä näön tarkkuus ilman silmälaseja vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Viestialiupseereilta, konemiehiltä ja laivakokeilta edellytetään vähintään näöntarkkuutta 0,2/0,2 ilman silmälaseja sekä lasella korjattuna 0,8/0,2. Laivapalvelukseen valittavalla ei saa olla meritautilaipumusta, herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia eikä keliakiaa. Merivoimien terveydelliset vaatimukset on julkaistu Puolustusvoimien voimassaolevassa Terveystarkastusohje-kirjassa (TTO 2012, puolustusvoimat.fi tai google: "Terveystarkastusohje", sivut 39–41).

Rannikkoprikaatin Upinniemiessä antaman alokaskoulutuksen jälkeen alkaa Pansiossa (Turku) koulutushaarajakso. Kolme ensimmäistä viikkoa koulutus keskittyy maissa annettavaan yleismerisotilaalliseen koulutuk-

seen, minkä jälkeen siirrytään aluksille niin Pansioon kuin Upinniemeenkin jatkamaan koulutusta.

Rannikkojoukot

Rannikkojoukkojen monipuolista koulutusta annetaan saariston ja merialueen vaativissa olosuhteissa kaikkina vuodenaikoina. Rannikkojoukkojen palveluspaikkoja on kaikissa Merivoimien varusmieskoulutusta antavissa joukko-osastoissa. Alokasjaksolla opetetaan sotilaan perustaidot, yksittäisen taistelijan ja taistelijaparin toiminta ryhmän puitteissa.

Rannikkojoukoissa palvelevien koulutushaarajakso ja erikoiskoulutusjakso kestävät yhteensä 12 viikkoa, joiden aikana opitaan koulutushaaran mukaiset tiedot ja taidot sekä erikoistutaan yhteen tiettyyn kriisiajan tehtävään. Koulutukseen pääsyn edellytykset ovat pitkälti samat kuin Maavoimissa vastaavissa tehtävissä. Osa rannikkojoukkojen aliupseerikoulutuksesta sekä miehistön erikoisalojen koulutuksesta annetaan Maavoimien kursseilla.

Rannikkojääkärit koulutetaan ruotsinkielisessä Uudenmaan prikaatissa

Fyysisesti ja henkisesti vaativaa rannikkojääkärikoulutusta annetaan Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Monipuolinen koulutus annetaan merellisessä ympäristössä nykyaikaisella kalustolla. Rannikkojääkärit liikkuvat saaristossa mm. Jurmo- ja Jehu-luokan kuljetusveneillä ja nopeilla ryhmäveneillä. Uudenmaan prikaatissa koulutetaan rannikkojääkäri-, kranaatinheitin-, pioneeri-, esikunta- ja viestijoukkoja sekä sotilaspoliiseja, ohjusrakenteita ja ajoneuvo- ja veneenkuljettajia. Prikaatissa annetaan myös kansainvälistä kriisinhallintakoulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (ATU), joka on osa prikaatin valmiusyksikköä. Koulutus Uudenmaan prikaatissa on ruotsinkielistä, mutta komentokieli on suomi.

Vihreä baretti on rannikkojääkäreiden tunnusmerkki. Tasavallan presidentti myönsi vuonna 1980 rannikkojääkäreille vihreän baretin käyttöoikeuden osoittamaan rannikkojääkärikoulutuksen vaativuutta ja erityistä luonnetta. Baretin ansaitsee, kun on suoritunut rannikkojääkäritutkinnosta, johon kaikki Uudenmaan prikaatin varusmiehet voivat osallistua.

Ilmavoimat

Ilmavoimat vastaa maamme ilmatilan jatkuvasta valvonnasta ja vartioinnista. Ilmatilan loukkaukset estetään tarvittaessa voimakeinoin. Lisäksi Ilmavoimat tukee muiden viranomaisten, esimerkiksi poliisin ja pelastuslaitoksen, toimintaa ja osallistuu kansainvälisiin tehtäviin. Sodan aikana Ilmavoimien päätehtävä on puolustaa Suomen ilmatilaa hävittäjillä, sekä tukea Maa- ja Merivoimien taistelua.

Ilmavoimat kouluttaa sotilaslentäjät sekä muun henkilöstön rauhan ja sodan ajan lentotukikohtiin sekä erilaisiin ilmapuolustuksen tehtäviin. Ilmavoimat tarjoaa mielekkään tavan suorittaa varusmiespalvelus lentämisestä, ilmailusta, tekniikasta, kuljetusalasta tai sotilaspoliisitoiminnasta kiinnostuneille. Ilmavoimista voit löytää palveluksen jälkeen myös tulevan ammattisi.

Varusmiespalvelus Ilmavoimissa

Ilmavoimat kouluttaa vuosittain ilmapuolustuksen tehtäviin noin 1300 varusmiestä. Puolet heistä koulutetaan Ilmasotakoulussa (Tikkakoski). Varusmieskoulutusta annetaan myös Satakunnan lennostossa (Pirkkala) ja Karjalan lennostossa (Rissala). Lapin lennostossa (Rovaniemi) varusmiehet palvelevat hallinnollisesti Jääkäriprikaatin alaisuudessa Ilmasotakoulussa aloitetun palveluksen ja siellä suoritettua erikoiskoulutuksen jälkeen. Varusmiespalvelukseen Ilmavoimiin voi päästä joko erikoiskursseille erikseen hakeutumalla tai kutsuntojen kautta. Kumpikin väylä voi johtaa aliupseerin tai upseerin ammattiin, joten palveluspaikkasi voi olla myös tuleva työpaikkasi!

Varusmiehet aloittavat palveluksen joko tammikuussa tai heinäkuussa. Alokasjakson aikana kaikki saavat yhtenäisen taistelijan peruskoulutuksen. Tämän jälkeen koulutus eriytyy tehtävien mukaisesti. Palvelusajat Ilmavoimissa ovat 165, 255 tai 347 päivää. Koulutus johtajatehtäviin kestää aina 347 päivää. Ilmavoimien aliupseerikursseilta (pl. johtokeskuslinja) on mahdollisuus päästä reserviupseerikursseille. Puolustusvoimien johtajakoulutusta arvostetaan siviilissä.

Naiset voivat hakeutua vapaaehtoiseen asepalvelukseen Ilmavoimiin valintatilaisuuksien kautta tai erikoiskursseille hakemalla. Erikoisjoukkoihin hakevat naiset täyttävät erikoisjoukkohakemuksen lisäksi vapaaehtoishakemuksen ja lähettävät hakemukset liitteineen omaan aluetoimistoon.

Kutsuntojen kautta Ilmavoimiin

Kutsuntojen kautta Ilmavoimissa palveluksensa aloittaneista varusmiehistä koulutetaan johtajia ja miehistöä taistelutukikohtien ja ilmapuolustuksen sodanajan joukkoihin. Miehistöä koulutetaan muun muassa ilmataisteluasemien ja viestimiehen tehtäviin. Miehistön erityistaitoa vaativiin tehtäviin koulutetaan mm. sotilaspoliiseja ja lääkintämiehiä. Aliupseerikursilla ja Reserviupseerikursilla koulutetaan johtajia mm. taistelutukikohtien viestijoukkojen ja suojausjoukkojen johtajiksi.

Hakemuksella Ilmavoimiin

Erikoishaun kautta valittavat Ilmavoimien varusmiehet saavat koulutuksen erikoiskursseille joko lentämään, huoltamaan lentokoneita, valvomaan ilmatilaa, johtamaan taivaalla lentäviä hävittäjiä tai ajamaan kuorma-autoja ja yhdistelmäajoneuvoja.

Ilmavoimien erikoiskursien hakuajat päättyvät 1.9. tammikuun saapumiserään ja 1.3. heinäkuun saapumiserään. Lentoreserviupseerikursin (sotilaslentäjät) hakuaja päättyy 15.10. seuraavan vuoden heinäkuussa alkavalle kurssille. Ilmasotakoulussa Tikkakoskella järjestetään lentoreserviupseerikurssi, aliupseerikursin lentotekninen linja (apumekaanikot), aliupseerikursin johtokeskuslinja (tilannevalvojat ja taistelunjohtajat) sekä Ilmavoimien sotilaskuljettajakurssi.

Erikoiskursien palvelusaika on 347 päivää ja niihin sisältyy miehistön kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta aina aliupseerikursin tai reserviupseerikursin suorittaminen (varusmiesjohtajakoulutus). Mikäli hakija hyväksytään erikoiskurssille, muuttaa aluetoimisto hänen palveluspaikakseen Ilmasotakoulun kutsunnoissa aiemmin määrätystä palveluspaikasta riippumatta.

Aliupseerikursin lentotekniselle linjalle, aliupseerikursin johtokeskuslinjalle sekä Ilmavoimien sotilaskuljettajakurssille ei voi hakeutua, mikäli varusmiespalvelus on jo aloitettu. Lentoreserviupseerikurssille hakeutumiseen jo aloitettu palvelus ei ole este, mutta varusmiespalvelus ei saa olla käytynä loppuun.

► **Enemmän hakeutumisesta Ilmavoimien erikoiskursseille oppaan sivuilla 59–62.**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:
intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:
erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Rajavartiolaitos

► Rajavartiolaitos on sisäministeriön alaisuudessa toimiva nykyaikainen, yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojeleminen, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus.

Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Sisäministeriön alaisen Rajavartiolaitoksen tehtävänä on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat rajojen valvonta maastorajoilla ja merialueella sekä henkilöliikenteen rajatarkastukset rajanylityspaikoilla, satamissa ja lentoasemilla. Rajavartiolaitys johtaa meripelastustoimintaa, suorittaa etsintä- ja pelastustehtäviä sekä kiireellisiä sairaankuljetuksia. Rajavartiolaitys huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikoilla silloin kun poliisi on estynyt sitä tekemästä. Rajavartiolaitys voi yksittäistapauksessa suorittaa kiireellisiä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvia poliisin tehtäviä, joita poliisi ei voi viipymättä suorittaa. Rajavartiolaitys suorittaa tullilaitoksen ohella tullivalvontaa valtakunnan rajoilla ja niillä rajanylityspaikoilla, joilla tullilaitos ei ole järjestänyt tullivalvontaa. Rajavartiolaitys tutkii poliisin kaltaisin toimivaltuuksin tehtäväaloillaan paljastamansa rikokset ja saattaa ne tarvittaessa syyteharkintaan. Sotilaallisesti järjestettyyn Rajavartiolaitokseen kuuluu esikunta, neljä rajavartiostoa, kaksi merivartiostoa, vartiolentolaivue sekä Raja- ja merivartiokoulu. Palkatun henkilökunnan määrä on noin 3000.

Valtakunnan puolustaminen on aina ollut merkittävä Rajavartiolaitoksen tehtävä, joka hoidetaan yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa. Rajojen valvonta eli partiointi rajalla ja merialueella on samalla alueellisen koskemattomuuden valvontaa. Rajavartiolaitoksessa koulutetaan myös asevelvollisia kriisiajan tehtäviin.

Kutsuntojen kautta Rajavartiolaitokseen

Pohjois-Karjalan ja Lapin rajavartiosto kouluttavat Rajajääkärikomppanioissa Onttolassa ja Ivalossa tiedustelijoita rajavartiostojen sodan ajan ja poikkeusolojen tehtäviin rajavartiostojen reserviksi. Ivalon rajajääkärikomppania on Suomen pohjoisin varuskunta. Onttola taas on Pohjois-Karjalan ainoa varusmiesten jalkaväkikoulutusta tarjoava yksikkö. Koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen kautta.

Kaikki varusmiehet saavat mm. ase- ja ampuma-, tiedustelu-, sissi-, erätaito- ja pioneerikoulutusta. Lisäksi kaikki saavat rajavartiokoulutuksen, joka mahdollistaa toiminnan Rajavartiolaitoksen päätehtävissä kriisiaikana tai tarvittaessa jo rauhan aikana. Koulutus on haastavaa varsinkin fyysisesti, joten palvelukseen hakeutuvilta vaaditaan hyvää peruskuntoa jo palvelukseen tullessa. Reservin upseereiksi koulutettavat käyvät Reserviupseerikoulun Haminassa. Reservin aliupseerit koulutetaan Rajajääkärikomppanioiden omilla aliupseerikursseilla.

Rajajääkärikomppaniat tarjoavat mm. seuraavia erikoistumismahdollisuuksia:

- tarkka-ampuja / tukiasempuja
- taistelupelastaja (lääkintämies)
- partion viestimies
- pioneeri (panokset ja räjähdysaineet)
- eri ajoneuvojen kuljettajakoulutus (mm. moottorikelkka, maastokootteri, maastomoottoripyörä, telakuorma-auto)

► Lisätietoja varusmiespalveluksesta
Rajavartiolaitoksessa saat kutsuntatilaaisuudessa
tai Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta [raja.fi](#)

Hakemuksella Rajavartiolaitoksen erikoisjoukkokoulutukseen

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Eikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella.

► Lisätietoja ja hakuohjeet erikoisjoukot ja -alat
kohdassa Eikoisrajajääkäriksi (s. 55).

Erikoishaku ja erityistehtävähaku

Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähaussa

Erikoishaku

Erikoishaku tapahtuu ennen kutsuntoja, kutsuntojen jälkeen tai ennen palveluksen aloittamista. Erikoishaussa hakeutuneet kutsutaan valintatilaisuuksiin, joiden perusteella tehdään varsinaiset valinnat. Kuhunkin koulutukseen on omat pääsyvaatimuksensa ja hakuaikinsa. Kukin erikoishaun järjestävä joukko ilmoittaa omista valintatilaisuuksistaan, järjestää valintatilaisuudet, suorittaa valinnat sekä ilmoittaa tuloksista hakijoille ja aluetoimistoille palveluksen aloittamismääräysten lähettämiseksi. Ketään ei siis kutsunnoissa määrätä erikoishaussa haettavaan tehtävään, vaan niihin hakeutuville määrätään kutsunnoissa varapaikka, jos ei tulekaan valituksi erikoishaussa. Pelkkä hakeutuminen erikoishaussa ei siis muuta aiemmin saatua palveluksen aloittamismääräystä. Aluetoimistot lähettävät valituille uuden palveluksen aloittamismääräyksen, joka kumoaa aiemmin saadun.

Erikoishaussa haetaan mm. laskuvarjojääkärit, sukeltajat, erikoisrajajääkärit, Suomen kansainväliset valmiusjoukot, sotilassoittajat, Ilmavoimien erikoiskursseille, elektronisen sodankäynnin henkilöstö, kybervarusmiehet sekä urheilijat.

Erikoishaussa hakeutuvat naiset

Mikäli haet erikoishaussa Puolustusvoimien asiointipalvelun (asiointi.puolustusvoimat.fi) avulla on sinun lisäksi haettava naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen samassa osoitteessa.

Mikäli haet erikoishaussa paperisella hakemuksella, toimita aluetoimistoosi:

- vapaaehtoishakemuslomake
- hakemus erikoisjoukkoihin
- lääkärinlausunto terveydentilastasi (käytettävä Puolustusvoimien lomaketta)

Hae verkossa

Erikoisjoukkoihin haetaan ensisijaisesti Puolustusvoimien sähköisen asiointin kautta. Palvelu löytyy Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta. **Varmista aina hakuohjeet ja määräajat Puolustusvoimien verkkosivuilta (intti.fi > Intti edessä), joilta löytyy viimeisin tieto!**

Hakeutuminen erityistehtäviin

Puolustusvoimat kouluttaa erityisosaajia omaa alansa vastaaviin sodan ajan tehtäviin. Erityistehtävissä pääset hyödyntämään ja kartuttamaan oman alan osaamistasi ja saat varusmiespalveluksesta hyötyä opintoihin ja työ-

elämään. Erityistehtäviä on tarjolla viestintä- ja media-alan, tiedustelualan, tietotekniikka-alan, tutkimusalan, kirkollisen sekä oikeustieteen osaajille, opiskelijoille ja valmistuneille. Tehtävänimikkeitä näillä aloilla ovat mm. graafikko, valokuvaaja, ohjelmoija, virtuaalikoulutustukihenkilö, tutkimusavustaja, varusmiespappi ja lakimieskokelas. Erityistehtäviä on tarjolla ympäri Suomen, ja voit hakeutua sinua kiinnostavaan tehtävään joukko-osastosta riippumatta. Tutustu tehtäviin ja hakuohjeisiin tarkemmin osoitteessa intti.fi/erityistehtavat. Haku tapahtuu sähköisesti ja tarvitset siihen pankkitunnukset tunnistautumista varten. Hakuaika on kolme viikkoa ja haku alkaa heti alokaskauden alussa. Sähköisten hakemusten perusteella osa hakijoista haastatellaan. Jos sinut valitaan erityistehtävään, joukko-osastosi voi vaihtua alokaskauden jälkeen.

Erityistehtävistä on mahdollista hakeutua myös johtajakoulutukseen. Johtajakoulutukseen valitut palaavat erityistehtäviin varusmiesjohtajina, johtajakoulutuksen (aliupseeri- tai reserviupseerikursin) jälkeen. Varusmiesjohtajien täydentävässä haussa erityistehtäviin haetaan muun muassa lakimieskokelaita ja VMTK (varusmies-toimikunnan) pääsihteeri. Haussa täydennetään myös miehistöhaussa avoimeksi jääneitä tehtäviä esimerkiksi viestinnän, tietotekniikan ja tiedustelun aloilta.

Tehtäviin haetaan johtajakoulutuksen aikana. Varusmiesjohtajilla palvelusaika on 347 ja miehistöllä 255 päivää.

Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä

Laskuvarjojääkärit

Maavoimien erikoisjoukot koulutetaan Utin jääkäriyrykmentissä Kouvolassa. Erikoisjääkäripataljoonan Laskuvarjojääkärikomppania kouluttaa vapaaehtoisesti laskuvarjojääkärikoulutukseen hakeutuneista varusmiehistä Maavoimien reservin erikoisjoukkosotilaita - laskuvarjojääkäreitä.

Erikoisjoukoissa palvelee fyysisesti ja henkisesti kestäviä sotilaita, jotka toimivat pienryhmissä vaativissa olosuhteissa.

Laskuvarjojääkärikoulutus on henkinen ja fyysinen haaste. Laskuvarjojääkärit saavat peruskoulutuksen erikoisjoukkojen tiedustelu- ja taistelutehtäviin. Koulutuksen erityispiirteitä ovat monipuolinen ase-, ampu- ja taistelukoulutus, laskuvarjohyppykoulutus sekä yhteistoiminta helikoptereiden kanssa. Kaikki laskuvarjojääkärit koulutetaan vähintään aliupseereiksi ja noin 20 % kurssista koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkäriyrykmentissä järjestettävällä reserviupseerikursilla.

Laskuvarjojäärikoulutukseen otetaan yksi saapumiserä vuodessa. Palvelus alkaa heinäkuussa ja kestää 347 päivää. Vapaaehtoisena asepalvelukseen hakeutuvat naiset voivat hakea kurssille. Pääsyaatimukset ovat samat miehille ja naisille.

Pääsyaatimukset:

- ▶ **hyvä terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **näkö kummassakin silmässä vähintään 1,0 ilman laseja (näkö voi olla korjattu leikkauksella, ei silmä- tai piilolaseja)**
- ▶ **normaalit näkökentät ja virheetön värinäkö**
- ▶ **normaali kuulo**
- ▶ **hyvä fyysinen kunto (kiitettävä lihaskunto, 12 minuutin juoksupuutestit tulos vähintään 3000 metriä)**
- ▶ **hyvä uimataito (valintakokeessa 200 metrin uintitestin aika oltava alle 4 min 45 sek)**
- ▶ **kohtuullinen hiihtotaito (10 km/h sotilashiihtovarustuksessa)**
- ▶ **varusmiespalvelus ei saa olla aloitettu toisessa joukko-osastossa ennen laskuvarjojääkärien valintakokeita ja hakuprosessin päättymistä.**

Karsivia terveydentilaan liittyviä tekijöitä ovat astma, herkästi oireileva laktoosi-intoleranssi, keliakia, vaikeat ihotaudit ja ihottumat, lääkkeitä vaativat ja toimintaa rajoittavat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat. Epäselvissä tapauksissa hakija kutsutaan valintakokeeseen ja valintakokeen lääkärintarkastuksessa lääkäri tekee lopullisen päätöksen hakijan palveluskelpoisuudesta laskuvarjojääkäriin.

Kurssille valinnan ehtona on suostuminen turvallisuuspalvelukseen. Rikostaustan vaikutus valintaan arvioidaan tapauskohtaisesti. Karsivia tekijöitä ovat ainakin rikosrekisteri sekä rangaistukseen johtanut varkaus, kavallus, väkivaltarikokset, rattijuopumus tai toistuvat liikenne-rikkomukset. Valittavan pitää olla kelvollinen nimettäväksi Puolustusvoimien kuljettajakoulutukseen. Muiden rikostietojen vaikutusta arvioitaessa otetaan huomioon rikoksen lukumäärä, törkeysaste sekä tuoreus. Myös turvallisuuspalveluslain (726/2014) 11 § mukaiset ulkomaa-laissidonnaisuudet voivat vaikuttaa valintaan.

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen laskuvarjojäärikurssille hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuaika on vuosittain 1.9.–30.11. seuraavana vuotena alkavalle kurssille.

Esivalinta tapahtuu hakemusten perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan kaksipäiväiseen valintakokeeseen, joka järjestetään tammikuussa. Koe sisältää fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit, haastattelut sekä lääkärintarkastuksen. Valintakokeen perusteella koulutukseen valitaan 60 - 80 parhaiten soveltuvaa henkilöä. Valinnoista ilmoitetaan maaliskuussa.

Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta: lsvj-hakeutuminen.utjr@mil.fi.

Hae laskuvarjojääkäriksi Puolustusvoimien **sähköisen asiainnin** kautta. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

- ▶ **Lisätietoja: intti.fi/laskuvarjoajaakarit**

Sukeltajat

Merivoimien Sukeltajakoulu kouluttaa Puolustusvoimien sukeltajat Rannikkoprikaatissa Upinniemiessä. Oppilaat valitaan kurssille valintakokeissa viikolla 35. Valintakokeissa testataan fyysinen suorituskyky ja hakija osallistuu lääkärintarkastukseen, soveltuvuuskokeisiin sekä haastatteluun. Palveluskelpoisuusluokan on oltava A. Näkövaatimuksena on ilman laseja 1,0 molemmissa silmissä ja väriaistin on oltava normaali. Aikaisempaa sukelluskokemusta ei vaadita.

Sukeltajakoulu kouluttaa varusmiehiä taisteluskeltajaksi ja raivaajasukeltajaksi. Koulutus toteutetaan vuorovuosina pääsääntöisesti siten, että parillisina vuosina koulutetaan taisteluskeltajia ja parittomina raivaajasukeltajia. Vuonna 2026 järjestetään taisteluskeltajakurssi. Sukeltajakurssilla kaikki sukeltajaoppilaat saavat aliupseerikoulutuksen. Sukelluspäiviä varusmiespalveluksen aikana on noin 60, joista saa erillisen korvauksen.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain tammi-kuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu helpoiten sähköisen asiointin kautta. Täytä hakemus osoitteessa <https://asiointi.puolustusvoimat.fi>. Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdotonta. Hakemusten on oltava perillä Sukeltajakoululla viimeistään 31.7. **Hakeutuminen on mahdollista vain ennen varusmiespalveluksen aloittamista.**

Lisätietoja ja hakuohjeita saa Merivoimien Sukeltajakoululta, puh 0299 325 502, aluetoimistoista ja internetistä verkkosivuilta intti.fi Intti edessä

- Sukeltajakoulu
PL 5, 02471 UPINNIEMI
sukeltajakoulu.rpr@mil.fi

Erikoisrajajääkärit

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Koulutukseen haetaan motivoituneita, fyysisesti ja henkisesti tasapainoisia ja kestäviä henkilöitä. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä lääkärintarkastuksen. Kaikki erikoisrajajääkärit koulutetaan vähintään reservin aliupseereiksi. Saapumiserästä noin 10 erikoisrajajääkärää koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkäriyhtymässä Utissa. Erikoisrajajääkärit koulutetaan toimimaan erikoisjoukkona Rajavartiolaitoksen kriisi- ja sodan ajan vaativimmissa rajaturvallisuus-, tiedustelu- ja taistelu-tehtävissä.

Monipuolisen ja haastavan koulutuksen tavoitteena on korkean toimintakyvyn ja monipuoliset henkilökohdattaiset taidot omaava yhteistoimintakykyinen erikoisjoukkojen reserviläinen. Toimintaympäristölle on ominaista valtakunnan rajan läheisyys ja sen erityispiirteet.

Pääsyvaatimukset:

- hyvä fyysinen kunto ja terveys
- palveluskelpoisuusluokka A
- näön tarkkuus vähintään 0,7 kummassakin silmässä ilman silmälasia, silmälasien käyttö ei ole suotavaa
- normaali väriaisti, normaalit näkökentät
- normaali kuuloaisti
- uimataito vähintään 200 metriä
- kohtuullinen hiihtotaito
- max 6kk vanha 12 min juoksutestin tulos

Karsivia tekijöitä ovat vaikeat ihotaudit, lääkettä vaativat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely tms.).

Hakeminen:

- erikoisrajajääkärikurssille hakeudutaan Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta tai täyttämällä kirjallinen hakemus.
- sähköinen hakemus täytetään osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi
- kirjallisen hakemuksen mukana tulee toimittaa enintään kuusi kuukautta vanha lääkärintodistus: PV:n lääkärinlausunto terveydentilasta tai T-todistus (päällimmäinen osa) hyväksytään, nuorison terveyslomake ei käy.

Lisätietoja, hakulomakkeen ja hakuohjeita saa osoitteesta raja.fi/varusmies, tai Raja- ja merivartiokoululta, puhelin 029 542 9000, sähköposti: erikoisrajajaakariksi@raja.fi tai aluetoimistoista. Hakemus liitteineen tulee olla perillä viimeistään 6.12. palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna. Kirjalliset hakemukset lähetään osoitteeseen:

- Raja- ja merivartiokoulu
Erikoisrajajääkärikomppania
Valintasihteeri
Niskapietiläntie 32 D
55910 Imatra

Suomen kansainväliset valmiusjoukot

Suomen kansainvälinen valmiusjoukko (SKVJ) on Maa-voimien erikoisjoukko, joka tähtää korkealaatuisen ja kansainvälisesti yhteensopivan taistelujoukon kouluttamiseen. SKV-joukot koulutetaan ensisijaisesti Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, jonka lisäksi joukoissa palvelevat varusmiehet saavat erikoiskoulutuksen sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin 347 päivää kestävästä varusmiespalveluksen loppupuoliskolla pidettävällä kansainvälisellä jaksolla. Kaikki koulutukseen valitut suorittavat johtajakoulutuksen aliupseeri- tai reservinupseerikurssilla.

Koulutus

Koulutettavat yksiköt ovat kansainvälisesti yhteensopivia ja ne koulutetaan sekä kansallisten koulutusvaatimusten että NATO:n taistelujoukoille asettamien kriteerien perusteella. Tällä varmistetaan koulutuksen korkea laatu ja joukkojen hyvä suorituskyky. SKVJ -koulutuksen suorittaneet varusmiehet ovat kotimaan puolustamisen

lisäksi valmiita osallistumaan kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin, joissa vaadittavia taitoja varusmiehet pääsevät harjoittamaan monikansallisen joukon osana kansainvälisessä harjoituksessa.

SKVJ-koulutuksessa tuotetaan heinäkuun saapumiserästä jääkärikomppania ja pioneerijoukkue.

Kansainvälisessä valmiusjoukkokoulutuksessa olevan varusmiehen tunnistaa kultaisesta barettimerkistä, jonka käyttöoikeuden saa palveluksen loppupuolella vaativan barettimerkkikokeen jälkeen.

Valintaperusteet

Suomen kansainvälisiin valmiusjoukkoihin hakevilta edellytetään

- ▶ palveluskelpoisuusluokkaa A,
- ▶ vähintään tyydyttävää suomen kielen taitoa,
- ▶ kykyä kestää henkistä painetta,
- ▶ hyvää fyysistä kuntoa,
- ▶ vähintään tyydyttävää englannin kielen taitoa (hyvä peruskoulun englanti).

Hakijalla ei saa olla

- ▶ rikosrekisteriä,
- ▶ rattijuopumusta, pahoinpitelyä tai kahta muuta rikosilmoitusmerkintää,
- ▶ kroonista ihottumaa tai allergioita,
- ▶ merkkejä psyykkisistä häiriöistä,
- ▶ herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia,
- ▶ keliakiaa
- ▶ tuki- ja liikuntaelinten vaivoja.

Hakijalle on eduksi

- ▶ muu kielitaito,
- ▶ puhdas liikenne-rikkomusrekisteri.

Hakeutuminen

Ohjeet hakeutumisesta löytyvät intti.fi verkkosivuilta kohdasta Intti edessä. Hakemuksen tulee sisältää:

- ▶ **Hakemus erikoisjoukkoihin (Suomen kansainvälinen valmiusjoukko)**
- ▶ **Lääkärintlausunto (PVLomake: Lääkärintlausunto terveydentilasta, 441-2221, enintään 12 kk vanha haun alkamisesta lukien)**

Aiempi palveluksen aloittamismääräys ei ole este koulutukseen hakeutumiselle, sillä valituille henkilöille tehdään uusi palveluksen aloittamismääräys, jossa määrätään uusi palveluksen aloittamisajankohta.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain heinäkuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu sähköisen asioinnin kautta 31. tammikuuta mennessä. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdotonta. Hakemukset tulee olla perillä vuosittain viimeistään 31. tammikuuta osoitteessa:

- ▶ **Porin prikaati**
- Hakemus SKVJ-varusmieskoulutukseen**
- Esikunta / Koulutusosasto**
- PL 38**
- 27801 SÄKYLÄ**

Valintatilaisuus

Porin prikaati suorittaa vuosittain hakemusten perusteella esikarsinnan. Jokaiselle valintakokeeseen hyväksytylle lähetetään kirjallinen kutsu. Valintatilaisuus järjestetään maaliskuuhuhtikuun aikana Säkylässä. Valintatilaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet:

- ▶ **12 minuutin juoksutesti**
- ▶ **Evakuointitesti**
- ▶ **Lihaskuntotesti (etunojapunnerrus, istumaannousu, vauhditon pituushyppy)**
- ▶ **Peruskoe 1**
- ▶ **Peruskoe 2b**
- ▶ **Englanninkielinen haastattelu (kielitaidon osoittaminen)**

12 minuutin juoksutestissä on saavutettava vähintään 2500 metrin tulos.

Evakuointitestissä evakuoitavana on noin 55 kiloa painava nukke. Testin hyväksytyt suorittaminen vaatii nukan nostamista ilmaan ja 25 m kantamista.

Kolmiosaisessa lihaskuntotestissä hakijoiden on osoitettava riittävä lihaskunto. Naisilla ja miehillä suoritus-tekniikat ja pisterajat ovat samat.

Haastattelussa selvitetään hakijan motivaatio, kielitaito ja halu sitoutua valmiusjoukkoihin myös varusmiespalveluksen jälkeen.

Kirjallisissa Peruskokeissa selvitetään hakijan älyllistä lahjakkuutta ja luonteenominaisuuksia.

Kaikille valintakokeeseen osallistuneille, myös valitsematta jääneille, ilmoitetaan tuloksista kirjallisesti toukokuun aikana.

Mahdollisista valintakokeiden muutoksista ilmoitetaan Puolustusvoimien verkkosivuilla.

Yhteydenotot valintakokeisiin liittyen sähköpostilla osoitteeseen koulutusala.porpr@mil.fi

Kybervarusmieskoulutus

Kyberpuolustuksella tarkoitetaan kansallisen kyberturvallisuuden maanpuolustuksellista osa-aluetta. Nykyaikainen sodankäynti tapahtuu myös tietoverkoissa. Kyberpuolustuksella suojataan sotilaallisen maanpuolustuksen tietojärjestelmät ja tietoliikennejärjestelyt sekä osaltaan mahdollistetaan Puolustusvoimien operaatiot ja johtaminen. Kybervarusmiehenä pääset osaksi Puolustusvoimien kyberjoukkoja toteuttamaan käytännössä näitä tehtäviä.

Kybervarusmiehelle annetaan kuusi viikkoa kestävä sotilaan peruskoulutus Panssariprikaatissa alokasjakson aikana. Tällöin opit jokaiselle sotilaille kuuluvat sotilaan perustaidot. Alokasjakson jälkeen kybervarusmiehille annetaan 12 viikon mittainen erikoiskoulutus Riihimäellä Johtamisjärjestelmäkoulussa.

Erikoiskoulutuksen jälkeen kybervarusmiehet palvelevat eri puolilla Suomea Puolustusvoimien kyberjoukoissa. Palveluspaikkoja löytyy Maa-, Meri- ja Ilmavoimista sekä Pääesikunnan alaisista laitoksista. Täydentävää koulutusta järjestetään myös joukkokoulutusjaksolla.

Koulutukseen haemme motivoituneita ja tekniikasta kiinnostuneita tavallisia henkilöitä, jotka haluavat kehittää osaamistaan kyberturvallisuuden alalla. Sinun ei tarvitse olla huippuosaaja, vaikka ei siitä haitaakaan ole.

Kybervarusmieheksi koulutetaan kaksi saapumiserässä vuodessa palvelusajan ollessa 255 päivää. Jokaisella on mahdollisuus pyrkiä johtajatehtäviin, joihin koulutetaan muutamia varusmiehiä saapumiserittäin. Palvelusaika johtajatehtävissä on 347 päivää. Saapumiserään valitaan 15-20 sopivinta hakijaa.

Haluatko lisätietoja kyberpuolustuksesta? Katso #kyberpuolustus -käsikirja

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-25-3120-2>

Edellytykset kybervarusmieskoulutukseen:

Kybertehtävissä palvelemisen edellytyksenä on tietotekniikkaan liittyvä osaaminen. Edellytämme, että sinulla on kokemusta yhdestä tai useammasta tietotekniikkaan liittyvästä osa-alueesta, kuten:

- ▶ ohjelmoinnista
- ▶ verkkotekniikoista
- ▶ käyttöjärjestelmistä (Windows, Linux) tai
- ▶ palvelimien ja päätelaitteiden ylläpidosta.

Olisi hyvä, jos sinulla olisi osaamista jostain seuraavista:

- ▶ Verkkovalvomotoiminta (NOC/SOC)
- ▶ Penetraatiotestaus ja Red Teaming - toiminta
- ▶ Kyberuhkatiedustelu (CTI)
- ▶ Avointen lähteiden tiedustelu (OSINT)
- ▶ Digitaalinen forensiikka
- ▶ Ohjelmistokehitys
- ▶ Projektinhallinta
- ▶ Virtualisointitekniikat
- ▶ Keinoäly ja koneoppiminen sekä neuroverkot
- ▶ Operatiivinen teknologia ja sulautetut järjestelmät
- ▶ Mobiilitekniologiat
- ▶ Kryptologia.

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- ▶ Motivaatio ja kiinnostus uusien asioiden oppimiseen,
- ▶ Kyky pitkäjänteiseen ja itsenäiseen toimintaan sekä loogiseen ajatteluun
- ▶ Kiinnostus ohjelmistoihin, elektroniikkaan, vieraisiin kieliin, ja kaikkeen uuteen
- ▶ Halu toimia tiimeissä ja erilaisissa porukoissa
- ▶ Hakkerimentaliteetti.

Hakijan tulee olla nuhteeton Suomen kansalainen.

Varusmiespalvelus:

1. Palvelus alkaa valintakokeen jälkeen saman vuoden heinäkuussa tai seuraavan vuoden tammikuussa Panssariprikaatissa alokasjaksolla (6 viikkoa).
 2. Alokasjakson jälkeen koulutushaara- ja erikoiskoulutusjaksot (6+6 viikkoa) käydään Johtamisjärjestelmäkoululla Riihimäellä.
 3. Johtamisjärjestelmäkoululla saadun koulutuksen jälkeen palvelus ja koulutus jatkuvat kyberjoukoissa eri puolella Suomea kotiuttamiseen asti.
- Valinnat johtajakoulutukseen tehdään koulutushaara-jakson alussa.

Koulutushaara- ja erikoiskoulutusjaksojen aikana annetaan kaikille riittävät pohjatiedot niin Blue Team ja Red Team -toiminnasta kuin projektien toteuttamisesta. Koulutus on käytännönläheistä ja monipuolista tietotekniikan, tietoturvallisuuden sekä kyberturvallisuuden opetusta.

Kybervarusmiehen erikoiskoulutuksen saatuaan henkilöt toimivat joukkokoulutuskauden tai johtajakauden aikana Puolustusvoimien eri tyyppisissä kybertehtävissä, kuten valvomo- ja projektitehtävissä eri puolilla Suomea. Kybervarusmiesten palvelus sisältää niin kotimaan kuin kansainvälisiä kyberharjoituksia.

Kybervarusmiehet sijoitetaan Puolustusvoimien kyberjoukkojen reserviin. Palveluksen jälkeen on mahdollista hakeutua myös kyberjoukkojen työtehtäviin Puolustusvoimiin - harjoittelijaksi tai vakinaiseen virkaan.

Hakeutuminen ja valintakokeet:

- Kybervarusmieskoulutukseen hakeudutaan ennen varusmiespalveluksen alkua.
- Hakeminen tapahtuu Puolustusvoimien sähköisen asioinnin kautta osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi kohdasta "Hae erikoisjoukkoihin". Haku on avoinna vuosittain 1.9.–30.11. välisenä aikana.

- Hakemuksen voi lähettää myös paperisena lomakkeella, jonka saa tarvittaessa aluetoimistosta tai itse tulostamalla osoitteesta puolustusvoimat.fi/asiointi/lomakkeet "Hakemus erikoisjoukkoihin".

Paperisten hakemusten tulee olla perillä viimeistään 30.11. osoitteessa:

► **Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus**
Johtamisjärjestelmäkoulu
PL 5
11311 RIIHIMÄKI
Kuoreen merkintä: "Hakemus kybervarusmies-
koulutukseen".

Osa hakijoista kutsutaan hakemusten perusteella maaliskuussa järjestettävään päivän mittaiseen valintakokeeseen. Valintakokeen perusteella sopivimmat määrätään varusmiespalvelukseen Panssariprikaatiin.

Sinulle on tarjolla mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä kyberpuolustuksen parissa. Ota haaste vastaan!

Elektronisen sodankäynnin koulutus

Elektroninen sodankäynti (ELSO) tarkoittaa sähkömagneettista säteilyä käyttävien järjestelmien tiedustelua ja häirintää sekä niiden vastatoimenpiteitä. Elektronisen sodankäynnin keskuksessa Riihimäellä koulutetaan varusmiehiä vaativiin sodan ajan elektronisen sodankäynnin tehtäviin. Elektronisen sodankäynnin koulutuksen erityispiirteinä on teknisiä järjestelmiä hyödyntävä tiedustelu- ja viestikoulutus. Koulutukseen haemme varusmiespalvelukseen motivoituneita tekniikasta kiinnostuneita tavallisia miehiä ja naisia, jotka haluavat palveluksessa haastaa itseään niin fyysisesti kuin henkisesti. Kaikki elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutettavat saavat vähintään alipuseerikoulutuksen ja upseeritehtäviin sopivimmat suorittavat reserviupseerikoulutuksen. Elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutetaan yksi saapumiserä vuodessa palvelusajan ollessa 347 päivää.

Edellytykset elektronisen sodankäynnin koulutukseen:

- **normaali terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- **virheetön värinäkö**
- **normaalit näkökentät ja kuulo**
- **hyvä fyysinen kunto, 12 min juoksutestin tulos vähintään 2400 m**

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- **motivaatio ja kiinnostus uusien asioiden oppimiseen**
- **kyky pitkäjänteiseen ja itsenäiseen toimintaan sekä loogiseen ajatteluun**
- **kiinnostus tietotekniikkaan, elektroniikkaan, vieraisiin kieliin, radioamatööri toimintaan tai matemaattisiin aiheisiin**
- **nuhteettomuus**

Karsivia tekijöitä ovat:

- **12 min juoksutestin tulos valintakoepäivänä alle 2400 m**
- **puuttuva tai vanhentunut lääkärintodistus**

Varusmiespalvelus:

- Palvelus alkaa saman vuoden heinäkuussa Panssariprikaatissa sotilaan peruskoulutuksella. Lopullinen va-

linta ELSO-alipuseerikurssille tehdään koulutushaaraksolla.

- ELSO-alipuseerikurssi toteutetaan Elektronisen sodankäynnin keskuksessa Riihimäellä.
- Reserviupseerikurssille valitut suorittavat kurssin Haminassa Reserviupseerikoulussa tiedustelulinjalla.
- Erikois- ja joukkokoulutuskausi eli palveluksen jälkimmäinen puolikas palvelee kaikkien osalta Riihimäellä.

Koulutus on käytännönläheistä pitäen sisällään ELSO-joukkojen ja järjestelmien johtamista sekä operaattorina toimimista. Harjoittelu tapahtuu suurelta osin liikkuvilla järjestelmillä maastossa. Operaattorin tehtävät eivät edellytä eivätkä sisällä kyber- tai tietoverkkosodankäynnin osaamista.

Palveluksen jälkeen on mahdollista hakeutua toimialan työtehtäviin Puolustusvoimiin tai kriisinhallintaoperaatioihin ulkomaille.

Hakeutuminen ja valintakokeet:

- Elektronisen sodankäynnin koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen jälkeen ennen varusmiespalveluksen alkua
- Hakeminen tapahtuu Puolustusvoimien sähköisen asiointin kautta osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi kohdasta "Hae erikoisjoukkoihin" 31.1. mennessä.
- Hakemuksen voi lähettää myös paperisena lomakkeella, jonka saa tarvittaessa aluetoimistosta tai itse tulostamalla osoitteesta puolustusvoimat.fi/asiointi/lomakkeet "Hakemus erikoisjoukkoihin". Paperisten hakemusten tulee olla perillä viimeistään 31.1. osoitteessa:

► **Panssariprikaati**
Elektronisen sodankäynnin keskus
PL 5
11311 RIIHIMÄKI

Kuoreen merkintä: "Hakemus elektronisen sodankäynnin koulutukseen"

Hakemusten perusteella osa hakijoista kutsutaan päivän mittaiseen valintakokeeseen, joka järjestetään maaliskuussa. Testipäivä alkaa 12 minuutin juoksutestillä, jossa alle 2400m saavuttaneet karsiutuvat heti. Valintakokeiden perusteella sopivimmat määrätään varusmiespalvelukseen Panssariprikaatiin.

Elektronisen sodankäynnin koulutus tarjoaa sinulle mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä huipputekniikan parissa – ota haaste vastaan!

Lentäjät

Lentoreserviupseerikurssi Ilmasotakoulussa avaa tien upseerin uralle sotilaslentäjäksi Ilmavoimiin, helikopterilentäjäksi Maavoimiin tai lentäjäksi Rajavartiolaikokseen. Kurssi sisältää reserviupseerikoulutuksen, ilmailuteorian opintokokonaisuuden ja noin 40 tunnin lentokoulutuksen alkeiskoulutuskoneella.

Kerran vuodessa heinäkuussa alkavalle kurssille valitaan noin 40 oppilasta hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Koulutushaarakson jälkeen alkavaan reserviupseerikurssiin sisältyy eriytyvinä opintoina lento-teoriaa yhteensä noin 180 tuntia. Kurssiin sisältyy myös pelastautumiskoulutus.

Lentopalvelus alkaa tammi-helmikuun vaihteessa. Lentokoulutuksen tavoitteena on selvittää oppilaiden edellytykset hävittäjä- ja helikopterilentäjäksi. Kurssin suorittaneilla on mahdollisuus hakea Kadettikoulun ohjaajaopintosuunnalle.

Hakuaika päättyy palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna **15.10**. Valintatestit järjestetään talven ja kevään aikana.

Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen varusmiespalveluksen alkua.

Valintavaatimukset:

- ▶ **Hakija on suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittanut tai vähintään kolmevuotisen ammatillisen tutkinnon suorittanut tai muuten korkeakoulukelpoinen (lukion tai 3-vuotisen ammattiopiston viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut kriteerit ennen lentoreserviupseerikurssin alkua).**
- ▶ **Hakijan on esitettävä hyväksytty ylioppilastutkintotodistus tai muun vaadittavan koulutuksen (esim. ammatillisen) hyväksytty tutkintotodistus ennen kurssin alkua.**
- ▶ **Hakija on korkeintaan 22-vuotias kurssin alkamisvuonna.**
- ▶ **Hakija on täyttänyt 18 vuotta ennen lentoreserviupseerikurssin alkua.**
- ▶ **Hakijan tulee saavuttaa riittävä pistemäärä kouluarvosanoissa.**
- ▶ **Hakija on hakenut lentoreserviupseerikurssille aiemmin enintään kaksi kertaa. Lentoreserviupseerikurssille voi hakea yhteensä korkeintaan kolme kertaa.**
- ▶ **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee hyvällä tasolla suomen kielen. Suomen kielen taidon osoittamiseksi riittää valintaprosessin aikana osoitettu kielitaito.**

- ▶ **Hakija on henkisten ja fyysisten ominaisuuksiensa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva.**
- ▶ **Hakijalla on yleinen uimataito; hän pystyy uimaan pysähtymättä 200 m.**
- ▶ **Näkövaatimus: vähintään 0.5 molemmilla silmillä ilman laseja ja lasien kanssa vähintään 1.0 (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys). Silmän taittorvirhe enintään +2.5 – -1.5 diopteria.**
- ▶ **Normaali värinäkö.**
- ▶ **Lievät allergiat eivät estä hakemista.**
- ▶ **Varusmiespalvelus ei saa olla käytynä loppuun. Jo aloitettu palvelus ei ole este hakeutumiselle.**

Lentoreserviupseerikurssilla testataan kurssilaisten kunto Cooper-testillä. Ennen lentopalveluksen aloittamista vaadittu taso on 2800 m. Huolehdiathan kunnostasi ennen palveluksen aloittamista.

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:

- ▶ intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Lentoreserviupseerikurssi

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:

- ▶ erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Lentokone- tai helikopteriapumekaanikot

Aliupseerikurssin lentoteknisellä linjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan hävittäjien, kuljetuskoneiden tai helikopterien huoltotehtäviin eli apumekaanikoiksi. Apumekaanikot osallistuvat lentokoneiden tai helikoptereiden aitoihin huoltotehtäviin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen lentokalustolla. Hyvin suoritettun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea lentoteknisen alan avoinna olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun lentotekniselle opintosuunnalle ja upseeriruralle.

Lentotekninen peruskoulutus (Lentokoneapumekaanikon peruskurssi) toteutetaan alokasjakson jälkeen alkavalla koulutushaarajaksolla sekä aliupseerikurssin aikana johtajaopintojen ohessa.

Aliupseerikurssin jälkeen koulutus jatkuu hävittäjä-, helikopteri- tai kuljetuskoneapumekaanikkona Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen lentoyksiköissä (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto, Utin jääkärirykmentti, RVL:n Vartiolen-tolaiuvueen Helsingin tukikohta).

Osa aliupseerikurssin lentoteknisen linjan oppilasta pääsee Ilmavoimien reserviupseerikoulutukseen.

Aliupseerikurssin lentotekninen linja järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 65 oppilasta.

Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin (kykytestit, psykologiset testit ja fyysisen kunnon testi). Valintatestit järjestetään loka- ja huhtikuussa. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- ▶ Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua
- ▶ Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen aikaassa kelpoisuus hakea Maanpuolustuskorkeakouluun*
- * Tähän pääsyyvaatimuksena on, että hakija on varusmiespalveluksen jälkeen enintään 26-vuotias opintojen aikaassa Maanpuolustuskorkeakoulussa (Lisätiedot: upseeriksi.fi)
 - Ylioppilastutkinto
 - International Baccalaureate-tutkinto (IB)
 - Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)
 - Reifeprüfung-tutkinto (RP)
 - Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
 - Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin
 - Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua
 - Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua
- ▶ Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittävällä tasolla suomen kielen
- ▶ Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva
- ▶ Terveystilalla: palveluskelpoisuusluokka A
- ▶ Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ± 5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)
- ▶ Hakijalla tulee olla tarkka väriäisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)
- ▶ Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimerialla tutkittuina
- ▶ Hakijan kuuloluokka tulee olla I-II
- ▶ Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita
- ▶ Varusmiespalvelus ei saa olla aloitettu

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

► asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

► intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Aliupseerikurssin lentotekninen linja

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-osoitteeseen:

► erikoiskurssit.ilmav@mail.fi

Johtokeskuslinjan koulutus

Johtokeskuslinjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan reservin aliupseereiksi vaativiin, monipuolisiin tehtäviin lentotukikohdan tulenkäytönjohtopaikalle. Aliupseerikoulussa opiskellaan ilmapuolustuksen modernien johtamis- ja viestijärjestelmien käyttöä sekä johtajataitoja. Koulutuksessa oppilaille tuotetaan ymmärrystä ja osaamista ilmaoperaatioista ja lentotoiminnasta, ilmalusten lennonjohtamisesta ja taistelunjohtamisesta, ilmatilannekuvan muodostamisesta, ilmapuolustuksen toiminnasta, lentotukikohdan toiminnasta, lentosäästä sekä lennonvarmistuksesta.

Kurssin jälkeen koulutus jatkuu lentotukikohdan tulenkäytönjohtopaikan ympäristössä. Koulutus keskittyy lentotukikohdan ilmatoiminnan, lennonvarmistuksen sekä ilmapuolustuksen tilannekuvan ylläpitoon liittyvään johtamisen tukeen.

Hyvin suoritettua varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea johtokeskusalan avoinna olevia aliupseerin virkoja

tai hakeutua Kadettikoulun johtokeskusopintosuunnalle ja upseerin uralle.

Haku aika johtokeskuslinjalle päättyy 1.3. Palvelus alkaa heinäkuun saapumiserässä. Pääsykokeisiin hyväksytty hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin, jotka sisältävät kykytestit, psykologiset testit sekä fyysisen kunnon testit. Valinnat ajoittuvat huhtikuulle. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua
- Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkaessa kelpoisuus hakea Maanpuolustuskorkeakouluun*
- * Tähän pääsyvaatimuksena on, että hakija on varusmiespalveluksen jälkeen enintään 26-vuotias opintojen alkaessa Maanpuolustuskorkeakoulussa (Lisätiedot: upseeriksi.fi)
 - Ylioppilastutkinto
 - International Baccalaureate-tutkinto (IB)
 - Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)
 - Reifeprüfung-tutkinto (RP)
 - Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
 - Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin
 - Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua
 - Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua
- Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittäväällä tasolla suomen kielen

- ▶ **Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva**
- ▶ **Terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)**
- ▶ **Hakijalla tulee olla tarkka väriaisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)**
- ▶ **Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimetrillä tutkittuina**
- ▶ **Hakijan kuuloluokka tulee olla I-II**
- ▶ **Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita**
- ▶ **Varusmiespalvelus ei saa olla aloitettu**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- ▶ asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:

- ▶ intti.fi > **Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Aliupseerikurssin johtokeskuslinja**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-osoitteeseen:

- ▶ erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Sotilaskuljettajat

Ilmavoimien sotilaskuljettajakurssilla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan monipuolisiin kuljetustehtäviin. Kaikki Ilmavoimien sotilaskuljettajat saavat yhdistelmäajoneuvokoulutuksen. Sotilaskuljettajakurssin jälkeen palvelus jatkuu Ilmavoimien joukko-osastoissa (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto) tai Utin jääkäriyrykmentissä.

Alokasjakson jälkeen alkavalla sotilaskuljettajakurssilla, sotilaskuljettajakurssilaiset saavat yhdistelmäajoneuvokoulutuksen ja perusteet itsenäisiin ajotehtäviin. Koulutettavat saavat ajokorttikoulutuksen lisäksi perustason ammattipätevyyskoulutuksen 280h. Se antaa mahdollisuuden saada BECE-luokan ajokortin alle 21-vuotiaana sekä edellytykset toimia kuljettajan ammatissa. Sotilaskuljettajakurssilla siviilissä BECE kortin omaaville koulutetaan D-ajokortti sekä henkilöliikenteen laajennus 70h.

Sotilaskuljettajakurssilla opetetaan mm. ennakkoivaa ja taloudellista ajamista, kuormaamista ja työturvatieta. Suuri osa kuljettajista saa lisäksi valmiuden toimia lentokentällä polttoaine-, puhdistus-, laitehuolto- ja muissa kuljetustehtävissä.

Joukko-osastoissa koulutukseen kuuluu perehtymistä trukki- ja moottoriyököneisiin, terminaalitoimintoihin, erityiskuljetusmuotoihin, maastoajoon ja ajoneuvon auttamiseen vaikeissa olosuhteissa. Lisäksi ajetaan ammattipätevyuden koulutusajoja 20 tuntia.

Kuljettajakoulutuksen käyneet saavat vaarallisten aineiden kuljettamiseen ADR-ajoluvan, työturva ja tieturva 1 -koulutukset, trukki-, työköne-, sekä traktorikoulutuksen ja digipiirturikortin.

Perustason ammattipätevyys jo omaava saa monipuolisen jatkokoulutuksen kuljetusalalle, kokemusta erikoisajoneuvoista ja mahdollisuuden suorittaa yllä mainitut kurssit, mikäli jokin niistä puuttuu. Lisäksi on

mahdollisuus suorittaa ammattipätevyysvoimassaolon edellyttämää jatkokoulutusta.

Sotilaskuljettajakurssi järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 60 oppilasta. Valintahaastattelut järjestetään loka- ja huhtikuussa.

Sotilaskuljettajaksi esivalitulla on mahdollista tulla valituksi aliupseerikurssille kuljetusvälinealiupseeriksi Ilmavoimiin (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto). Tällöin hänelle koulutetaan C,C1E -ajokortti ja 140h ammattipätevyyskoulutus. Aliupseerikurssille on mahdollista tulla valituksi, mikäli hakijan valintapistet ovat riittävät, henkilö on osoittanut kyvykkyyttä johtajuuteen ja hän on ilmaissut halukkuutensa tehtävään.

Valintavaatimukset:

- ▶ **Hakijalla tulee olla peruskoulu suoritettuna.**
- ▶ **Hakijalla tulee olla vähintään B-luokan ajokortti.**
- ▶ **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua.**
- ▶ **Hakijan terveydentilan tulee täyttää ryhmän 2 mukaiset ajokortin terveysvaatimukset (ajokorttilaki 18 §) sekä mahdollistaa lentopolttoaineiden käsittely.**
- ▶ **Hakijan tulee olla rikosrekisteri- ja liikenne-riketiedoitan hyvämaineinen.**
- ▶ **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittäväällä tasolla suomen kielen.**
- ▶ **Varusmiespalvelus ei saa olla aloitettu**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointi-palvelun kautta:

► asiointi.puolustusvoimat.fi/

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

► intti.fi > **Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Sotilaskuljettajakurssi**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköposti-osoitteeseen:

► erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Varusmiessoittajat

Panssariprikaatiin kuuluvassa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolannummella koulutetaan vuosittain noin 100 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaa naista.

Pääsääntöinen palvelusaika Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa on 255 päivää. Palveluksen suorittaminen 347 päivässä on myös mahdollista, sisältäen aliupseerikoulutuksen sotilasmusiikkilinjalla.

Varusmiessoittajaksi voivat hakea puhallin- ja lyömäsoittajat, laulajat, basistit, kitaristit, kosketinsoittajat, jousisoittajat, ääni- ja valoteknikot, media- ja viestintäalan osaajat sekä muut esittävät taiteilijat. Hakijat kutsutaan musiikki- ja soveltuvuuspainotteisiin valintakokeisiin, jotka järjestetään vuosittain huhtikuussa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Panssariprikaatissa Hattulassa.

Muodollisia pääsyvaatimuksia ei ole. Käytännön soitotaito ja osaaminen ratkaisevat. Pyrkijöiltä edellytetään soitotaidon lisäksi ryhdikästä käytöstä ja oikeaa asennetta varusmiessoittajan tehtävään. Varusmiessoittokunnan lisäksi muutamilla on mahdollisuus suorittaa palvelus varusmiessoittajana muissa sotilassoittokunnissa.

Sotilassoittokuntia on Suomessa kuusi.

Palvelus alkaa tammikuussa kuuden viikon mittaisella, kaikille varusmiehille yhtenäisellä alokasjaksolla. Erikois- ja joukkokoulutuskaudella muodostetaan kuviomarsi-kokoonpano, sinfoninen puhallinorkesteri, jousiorkesteri, viihdeorkesteri, showband, tekniikkatiimi (valo ja ääni) ja viestintätiimi. Puolustusvoimien varusmiessoittokunta esiintyy vuosittain ulkomailla kansainvälisissä sotilasmusiikkitapahtumissa (tattoo).

Varusmiessoittokuntaan valituista bändi- ja jousisoittajista sekä ääni- ja viestintähenkilöistä muodostetaan noin 20 henkilön kivääritaitoryhmä, jonka jäseniltä vaaditaan hyvää rytmitajua, hyvää asennetta sotilaskoulutukseen ja pitkäjänteisyyttä vaativaan koulutukseen. Ryhmä esiintyy osana kuviomarsisiohjelmaa ja omana osastonaan.

Sotilassoittajan ammatista kiinnostuneet johtajakou-lutetut varusmiessoittajat voivat palveluksen jälkeen ha-kea avoimna olevia sotilassoittajan virkoja sotilassoitto-kunnista. Johtajakoulutettujen on mahdollista pyrkiä myös sotilaskapellimestarin koulutusohjelmaan Sibe-lius-Akatemiaan.

Sotilassoittokunnat ovat:

- **Kaartin soittokunta, Helsinki,**
- **Rakuunasoittokunta, Lappeenranta,**
- **Laivaston soittokunta, Turku,**
- **Ilmavoimien soittokunta (big band), Jyväskylä (Tikkakoski),**
- **Lapin sotilassoittokunta, Rovaniemi,**
- **Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Hattula (Parola).**

Hakeminen tapahtuu ensisijaisesti sähköisellä hakemuk-sella. Sähköisen hakemuksen voi täyttää osoitteessa va-rusmiessoittokunta.fi > Puolustusvoimien varusmiessoit-tokunta > Varusmieheksi soittokuntaan?

Hakemukset Varusmiessoittokuntaan on oltava peril-lä viimeistään 31.12.

Varusmiespalveluksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen Urheilukoulussa:

Palveluksen aloittaminen	Kotiutuminen 165 pv	Kotiutuminen 347 pv
III/26 (talvilajit) 13.4.2026	24.9.2026	25.3.2027
IV/26 (kesälajit) 12.10.2026	25.3.2027	23.9.2027
III/27 (talvilajit) 12.4.2027	23.9.2027	23.3.2028
IV/27 (kesälajit) 11.10.2027	23.3.2028	21.9.2028

Urheilukoulun saapumiseriin III tai IV hyväksytyt urheilijoiden on mahdollista hakea palveluksen aloitusajan kohdan muutosta saapumiseriään I tai II Asevelvollisuuslain 31§ mukaisilla perusteilla.

Poikkeustapauksessa hyväksytään myös paperiset hakemukset osoitteeseen:

► Panssariprikaati

**Puolustusvoimien varusmiessoittokunta / Hakemus
PL 5, 13701 Parolannummi**

Hakuohjeet ja -lomakkeet sotilassoittajaksi saa oman alueen aluetoimistosta tai Puolustusvoimien kotisivuilta osoitteesta puolustusvoimat.fi. Polku hakemukseen: Asiointi / Lomakkeet / hakemus erikoisjoukkoihin.

Urheilijat

Puolustusvoimien urheilukoulu on nuorten huippu-urheilijoiden ja sotilasurheilijoiden valtakunnallinen valmennuskeskus, joka palvelee ammattiurheilijoita, Puolustusvoimien edustusvalmennusryhmiä sekä toimii ikäluokkansa parhaiden urheilijoiden varusmiespalveluspaikkana.

Puolustusvoimien urheilukoulu toimii Kaartin jääkäri-rykmentissä Helsingissä. Kaartin jääkäri-rykmentissä palvelevat kaikki lajit pl. talvilajeista ampumahiihto, hiihtosuunnistus, lumilautailu, maastohiihto, mäkihyppy ja yhdistetyn hiihto, joiden urheilijat palvelevat Kainuun prikaatissa Kajaanissa. Pääsykokeet järjestetään kaikkien lajien osalta Helsingissä Kaartin jääkäri-rykmentissä.

Sotilaskoulutus

Urheilukoulun sotilaskoulutuksen tehtävänä on kouluttaa tiedusteluryhmiä poikkeusolojen tarpeisiin. Tiedusteluryhmien kokoonpanoihin koulutetaan reserviupseereita ryhmien johtajiksi sekä tiedustelutulenjohtajiksi ja alipuseereita muihin ryhmän tehtäviin. Tiedustelualipuseerien tehtäviä ovat mm. radistin, tulenjohtoalipuseerin, tarkka-ampujan ja taistelupelastajan tehtävät. Miehistö-koulutukseen valitut koulutetaan tiedustelumiehiksi tiedusteluryhmiin tai muihin paikallisjoukkojen miehistötason tehtäviin.

Palvelusaika Urheilukoulussa on 347 tai 165 päivää. Sekä reserviupseeri- että alipuseerikurssi toteutetaan Urheilukoulussa. Johtajakoulutus on luonteva osa urheilijan polkua, sen kautta urheilija vahvistaa ja oppii taitoja ryhmätyöskentelystä, organisoinnista ja johtamisesta. Kurssien koulutus on integroitu urheiluvalmennuksen kanssa siten, että harjoittelu ja kilpaileminen eivät keskeydy.

Urheiluvalmennus

Puolustusvoimien urheilukoulu on osa Olympiakomitean johtamaa urheiluakatemiaohjelmaa. Urheilukoulu on kiinteästi mukana pääkaupunkiseudun urheiluakatemia URHEA:ssa sekä lumilajien osalta Vuokatti-Ruka urheiluakatemiassa. Urheilukoulutoiminnan tavoitteena on, osana urheilijan polkua, mahdollistaa ikäluokkansa lahjakkaimpien urheilijoiden valmentautuminen ja määrittöinen kehitys myös varusmiespalveluksen aikana. Urheilukoulu pyrkii kasvattamaan ja kehittämään urheilijaa kokonaisvaltaisesti ja mahdollistaen urheilijana kehittymisen palveluksen aikana. Myös tavoitteellisella sotilaskoulutuksella on merkityksensä urheilijan kehityksessä. Vaativa ja kurinalainen sotilaskoulutus on omiaan tukemaan urheilijan henkistä kasvua. Urheilukoulun tärkein tuki urheilijalle on valmennuksen ja sotilaskoulutuksen yhteensovittaminen. Urheilukoulussa noin 50% varusmiehen kokonaispalvelusajasta käytetään valmentautumiseen, kilpailuihin ja otteluihin. Urheilukoulussa urheilijan palvelus toteutetaan saapumiserittäin lajiryhmäkohtaisten koulutus- ja valmennussuunnitelmien ja henkilökohtaisten valmennussuunnitelmien mukaisesti. Valmentautumista tehostetaan tärkeimmillä harjoituskauoilla Urheilukoulun järjestämällä valmennusleireillä. Yhteisten viikko-ohjelmien mukaisten harjoitustapahtumien lisäksi urheilijoilla on käytettävissään valmennus- ja kilpailutoimintaan 45–95 urheilukomennusvuorokautta palveluksen kestosta ja urheilijan tasosta riippuen. Urheilijoiden valmennus säilyy varusmiespalveluksen aikana edelleen liittojen, seurojen ja urheilijoiden henkilökohtaisten valmentajien vastuulla. Urheilukoulu tukee valmennusta ammattitaitoisten laji- ja yleisvalmentajien johtamien harjoitusten lisäksi laadukkailla sekä kattavilla testaus- ja fysioterapiapalveluilla.

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen Urheilukouluun hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuajat päättyvät vuosittain helmikuun (kesälajit) ja elokuun (talvilajit) viimeinen päivä. Valintakokeet järjestetään viikoilla 15 ja 41. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä henkilökohtaisen haastattelun.

Urheilukouluun haetaan sähköisen asioinnin kautta: <https://asiointi.puolustusvoimat.fi/>

Hakeuduttaessa Urheilukouluun suorittamaan naisten vapaaehtoista asepalvelusta, on hakemus naisten vapaaehtoiseen palvelukseen toimitettava aluetoimistoon 15. tammikuuta mennessä.

Hakeminen Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta:

► asiointi.puolustusvoimat.fi/

Vaihtoehtoisesti paperiset hakulomakkeet lähetetään liitteineen osoitteeseen:

Puolustusvoimien urheilukoulu

Kaartin jääkäriyrykmentti

PL 6

00861 Helsinki

Urheilukouluun hakevien tulee edustaa ikäluokkansa kansallista tai kansainvälistä huippua. Urheilulajin tulee olla olympialaji tai lajilla on oltava MM-kilpailut kilpailuohjelmassa. Valinnat suoritetaan olympiakomitean ja eri lajien asiantuntijalausuntojen sekä psykologisten ja fyysisten testien tulosten perusteella.

Lisätietoa varusmiespalveluksesta Urheilukoulussa:

► intti.fi > Intti edessä

Erityistehtävät

Varusmiehet hakeutuvat erityistehtäviin omatoimisesti verkkosivulla intti.fi/erityistehtavat alokaskauden ensimmäisen kolmen viikon aikana. Tietoa erityistehtävistä jaetaan alokkaille oppitunneilla, Puolustusvoimien verkkosivuilla ja Puolustusvoimien sosiaalisen median eri kanavilla.

Poikkeuksen hakumenettelyyn tekee lääkintäala, jonka tehtäviin varusmiehet määrätään alokasjakson jälkeen, siviilikoulutuksen perusteella. Lisäksi oikeudellisen alan erityistehtäviin voi hakea vain reserviupseerikoulutukseen valitut ja tehtäviin haetaan johtajakoulutuksen aikana. Alla on esitetty lääkintäalan, oikeudellisen alan ja kirkollisen alan erityistehtäviä. Muut haettavat erityistehtävät tehtävät löytyvät osoitteesta intti.fi/erityistehtavat.

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit sekä näiden alojen opiskelijat sijoitetaan kutsunnoissa Maa-, Meri-, tai Ilmavoimien joukko-osastoihin. Alokasjakson jälkeen heidät komennetaan varusmieslääkärikurssille Logistiikkakouluun Riihimäellä. Varusmieslääkärikurssin aikana valitaan upseerioppilaat lääkintäreserviupseerikurssille.

Reserviupseerikurssin koulutuksen päämääränä on tuottaa sodan ajan perus- ja joukkoyksikön lääkintähuollon suunnitteluun ja johtamiseen kykeneviä lääkintäupseereita, jotka hallitsevat sotavammojen erityispiirteet sekä osaavat perustiedot Puolustusvoimien lääkintähuollosta. Joukkokoulutusjaksolla upseerikokeilat saavat täydentävää koulutusta kenttä- ja katastrofilääkinnästä sekä toimivat alansa ammatillisissa tehtävissä terveysasemilla ja harjoituksissa.

Ne, joita ei valita reserviupseerikurssille, jatkavat palvelustaan varusmieslääkärikurssin jälkeen terveysasemilla ammatillisissa tehtävissä sekä saavat lisäksi lääkintähuollon täydennyskoulutusta.

Oikeudellinen ala

Lakimieskokelaaksi oikeudelliselle alalle hakeudutaan varusmiesjohtajien täydentävässä haussa erityistehtäviin. Lakimieskokelaaksi voidaan hyväksyä ylemmän oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut henkilö tai tätä tutkintoa suorittava oikeustieteen ylioppilas, joka on suorittanut rikos- ja prosessioikeuden aineopinnot. Tehtävään haetaan sen jälkeen, kun on tullut valituksi reserviupseerikurssille ja hakeutua voi kaikista joukko-osastoista. Koulutusohjelma toteutetaan reserviupseerikurssin päättymisen jälkeen. Koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaat koulutetaan sijoitettaviksi eristeisten joukkojen ja esikuntien sodan ajan oikeudellisiin tehtäviin, kuten sodan ajan prikaatin oikeusupseeriksi. Lakimieskokelaila palvelusaika on 347 päivää.

Kirkollinen ala

Kirkollisen alan koulutuksen päämääränä on, että varusmiehellä on valmiudet toimia kirkollisen alan tehtävissä myös poikkeusoloissa. Palvelusaika on miehistöllä 255 päivää ja johtajaksi koulutettavilla 347 päivää. Koulutukseen voidaan valita teologian ylioppilaita sekä teologisen yliopistotutkinnon suorittaneita. Koulutukseen voidaan valita sosionomeja (AMK) ja yhteisöpedagogeja (AMK) sekä näihin tutkintoihin opiskelevia, joiden tutkintoon sisältyy uskonnollisen yhteisön tehtäviin pätevöittävä osuus.

Yhteystietoja:

ALUETOIMISTOT

Aluetoimistojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

Aluetoimisto ja postiosoite / käyntiosoite	sähköposti	puhelin
Etelä-Savon aluetoimisto PL 57, 50101 Mikkeli Tyrjätie 9, Rak 3, Mikkeli, Karkialampi etela-savonaluetoimisto@mil.fi 0299 436190		
Hämeen aluetoimisto PL 175, 15111 Lahti Kirkkokatu 12, Lahti hameenaluetimisto@mil.fi 0299 484190		
Kaakkois-Suomen aluetoimisto Kauppalankatu 43 C, 45100 Kouvola Kauppalankatu 43 C, Kouvola kaakkois-suomenaluetoimisto@mil.fi 0299 438109		
Keski-Suomen aluetoimisto PL 1100, 40101 Jyväskylä Asekatu 3 D, Jyväskylä keski-suomenaluetoimisto@mil.fi 0299 485190		
Lapin aluetoimisto PL 1, 96960 Rovaniemi Someroharjuntie Rak 21, Rovaniemi lapinaluetoimisto@mil.fi 0299 455118		
Lounais-Suomen aluetoimisto PL 69, 20811 Turku Rykmentintie 15B, Turku, Heikkilän kasarmi lounais-suomenaluetoimisto@mil.fi 0299 480190		
Pirkanmaan aluetoimisto PL 1000, 33721 Tampere Tekniikkakatu1, E-siipi, Tampere pirkanmaanaluetoimisto@mil.fi 0299 482190		
Pohjanmaan aluetoimisto PL 22, 65101 Vaasa Wolffintie 35C, 3. krs., Vaasa pohjanmaanaluetoimisto@mil.fi 0299 486190		
Pohjois-Karjalan aluetoimisto PL 28, 80101 Joensuu Yliopistokatu 6 B, Joensuu pohjois-karjalanaluetoimisto@mil.fi 0299 434434		
Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto PL 119, 90101 Oulu Hiukanreitti 40, Oulu, Hiukkavaara pohjois-pohjanmaanjakainuunaluetoimisto@mil.fi... 0299 456108		
Pohjois-Savon aluetoimisto PL 1080, 70111 Kuopio Vuorikatu 26 B, 5. krs., Kuopio pohjois-savonaluetoimisto@mil.fi 0299 435000		
Uudenmaan aluetoimisto PL 9, 00861 Helsinki Santahaminantie 1, Santahamina, Helsinki uudenmaanaluetoimisto@mil.fi 0299 422211		

Varusmieskoulutuksesta saat tietoa myös seuraavilta joukko-osastoilta

Joukko-osastojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

MAAVOIMAT

Joukko-osasto	sähköposti	puhelin
Jääkäriprikaati	kirjaamo.jpr@mil.fi.....	0299 800
Kaartin jääkärirykmentti	kirjaamo.kaartjr@mil.fi	0299 800
Kainuun prikaati	kirjaamo.kaipr@mil.fi	0299 800
Karjalan prikaati.....	kirjaamo.karpr@mil.fi	0299 800
Maasotakoulu.....	kirjaamo.maask@mil.fi	0299 800

Panssariprikaati.....	kirjaamo.pspr@mil.fi	0299 800
Porin prikaati	kirjaamo.porpr@mil.fi.....	0299 800
Utin jääkärirykmentti.....	kirjaamo.utjr@mil.fi	0299 800

MERIVOIMAT

Merisotakoulu.....	kirjaamo.merisotakoulu@mil.fi.....	0299 800
Rannikkolaivasto	kirjaamo.rlaiv@mil.fi.....	0299 800
Rannikkoprikaati	kirjaamo.rpr@mil.fi	0299 800
Uudenmaan prikaati.....	kirjaamo.uudpr@mil.fi	0299 800

ILMAVOIMAT

Ilmasotakoulu	kirjaamo.ilmask@mil.fi	0299 800
Karjalan lennosto	kirjaamo.karlsto@mil.fi.....	0299 800
Satakunnan lennosto.....	kirjaamo.satlsto@mil.fi	0299 800

RAJAVARTIOLAITOS

Lapin rajavartiosto.....	lapinrajavartiosto@raja.fi.....	0295 425 000
Pohjois-Karjalan rajavartiosto	pohjoiskarjalanrajavartiosto@raja.fi	295 423 000
Raja- ja merivartiokoulu.....	rajajamerivartiokoulu@raja.fi	0295 429 000

Muut yhteystiedot:

Puolustusvoimien aloitetoimikunta

Pääesikunta
PL 919, 00131 Helsinki

Maanpuolustuksen aloitesäätiö

Pääesikunta / Logistiikkaosasto
PL 919, 00131 Helsinki

Siviilipalveluskeskus

Latokartanontie 79 A
07810 Ingermaninkylä
Puh. 0295 0295 00
siviilipalveluskeskus.fi

Varusmiespalveluksen jälkeen

Sotilaskoulutukseen liittyy monessa muodossa myös sellaista koulutusta, josta on välitöntä hyötyä ammatissasi tai muussa elämässäsi kotiutumisen jälkeen. Eri aselajien koulutus avaa mahdollisuuden alaa sivuvaan toimeen siviilissä, jossa samanarvoisten hakupapereiden joukossa sotilaserikoiskoulutusta pidetään ansiona.

Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoittelu-aikaan. Tämä tulee kyseeseen lähinnä toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin pyrittäessä. Varusmiesaikaisesta tehtävästä ja koulutushaarasta riippuen alakohtaiseksi työkokemukseksi hyväksyttävä aika vaihtelee. Yleiseksi työkokemukseksi hyväksytään varusmiespalveluksen pituus sellaisenaan. Kaikille kotiutuville varusmiehille kirjoitetaan työkokemuksen osoittava palvelustodistus.

Aliupseeri- ja upseerikoulutuksen johtamistaidon harjoittelu esimiesasemassa on syytä ottaa huomioon tulevaisuudensuunnitelmien kannalta. Moniin siviilitoiimiin

pidetään vaatimuksena reservin upseerin tai aliupseerin koulutusta tai sitä, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen. Näkyvänä todisteena palvelusajastaan varusmies saa sotilaspassin ja palvelustodistuksen.

Velvoittavat kertausharjoitukset

Varusmiespalveluksesi päätyttyä sinut siirretään reserviin. Koska Puolustusvoimiemme henkilöstö koostuu sodan aikana pääosin reserviläisistä, on välttämätöntä, että varusmiesaikana annettua koulutusta ylläpidetään ja täydennetään mm. kertausharjoituksissa. Kertausharjoitukset perustuvat asevelvollisuuslakiin, jonka mukaan reservissä oleva asevelvollinen on saadun käskyn mukaisesti velvollinen osallistumaan kertausharjoituksiin reservissä oloaikaan enintään seuraavasti: miehistöön kuuluva 80 päivää, miehistön erityistaitoja vaativiin ja miehistön erityistehäviin koulutetut (pidemmän palvelusajan) 150 päivää

sekä aliupseerit, opistoupseerit ja upseerit 200 päivää.

Tarvittaessa em. aikojen lisäksi asevelvollinen voidaan suostumuksensa mukaisesti määrätä hänen sodan ajan sijoituksensa mukaisen joukon kertausharjoitukseen enintään 20 päiväksi kalenterivuodessa, jos asevelvollinen on Puolustusvoimille välttämätön joukon johtamisessa tai koulutuksessa. Palvelukseen määrääminen edellyttää lisäksi asevelvollisen työnantajan kirjallista suostumusta, jos harjoitus tapahtuu työaikana.

Kertausharjoitukset ovat siis samanlaista lakisääteistä palvelusta kuin varusmiespalveluskin. Kertausharjoitukset muodostavat olennaisen osan Puolustusvoimiemme rauhanaikaisesta koulutusjärjestelmästä ja ne vaikuttavat merkittävästi valtakuntamme puolustusvalmiuteen. Pääosa reserviläisistä määrätään ensimmäiseen joukon kertausharjoitukseen siinä kokoonpanossa, jossa heidät varusmiesaikana koulutettiin. Ensimmäinen joukon kertausharjoitus on noin 2–5 vuoden kuluttua varusmiespalveluksen suorittamisesta.

Keitä kertausharjoituksiin määrätään

Joukkojen kertausharjoituksissa koulutetaan nopeimmin tarvittavia kriisiajan joukkoja ja esikuntia. Harjoituksiin määrätään näihin joukkoihin sijoitettuja reserviläisiä. Tehtäväkohtaisissa kertausharjoituksissa koulutetaan joukon suorituskyvyn kannalta keskeisiin tehtäviin sijoitettuja johtajia ja avaintaistelijoita.

Kertausharjoitusten kesto vaihtelee harjoituksen luonteen ja tavoitteiden mukaisesti. Pääsääntöisesti kertausharjoitus kestää 5–6 päivää, mutta trendi on, että kertausharjoitukset ovat yhä pidempiä ja suurempi osa suuntautuu ulkomaille. Kertausharjoitusajalta maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa ja päivärahaa sekä korvataan mahdolliset matkustuskustannukset edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti. Yksityiskohtaiset ohjeet kertausharjoituksiin käsketyille ja tiedot mm. taloudellisista eduista ovat kertausharjoituskäskyn mukana. Lisätietoja reservistä ja kertausharjoituksista löydät osoitteesta puolustusvoimat.fi (intti.fi/reservissa).

Vapaaehtoinen kouluttautuminen

Reservin velvoittavia kertausharjoituksia on noin 3–7 -vuoden välein. Näiden lisäksi voit kehittää osaamistasi ja toimintakykyäsi osallistumalla Puolustusvoimien johtamiin vapaaehtoiisiin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palveleville kursseille, kriisinhallintatehtäviin tai muuhun vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen sekä kouluttautumalla omaehtoisesti mm. Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen avoimissa oppimisympäristöissä. Voit myös reservissä hakeutua miehistöstä aliupseeriksi (MAUK) ja aliupseerista upseeriksi (SOJO) -kursseille Omalntti-verkkopalvelussa kurssia edeltävän vuoden elokuun alkuun mennessä. Reserviläisenä voit halutessa hakeutua paikallisjoukkoihin kuuluihin ja aktiivisesti harjoitteleviin maakuntakomppaniioihin. Hakeutuminen maakuntakomppaniioihin tapahtuu Puolustusvoimien aluetoimistojen kautta. Reserviläisen aktiivisuus ja omatoiminen kouluttautuminen ja toimintakyvyn kehittäminen otetaan huomioon sijoitettaessa henkilö osaamista vastaavaan sodan ajan tehtävään.

Maanpuolustuskoulutus- yhdistyksen (MPK) antama koulutus

Varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen arkeen voi valmistautua jo etukäteen MPK:n koulutuksissa. Intti tutuksi sekä Sotilaan perustaidot -kurseilla tutustutaan Puolustusvoimien käytäntöihin, sotilaan varusteisiin sekä toimintaan kasarmilla. Tavoitteelliseen kunnon kohottamiseen saa tukea Kunnossa inttiin -kurssilta ja oman kuntotason voi testata MPK:n kuntotesteissä.

MPK:n koulutus on osa reservin koulutusjärjestelmää. Varusmiespalveluksen jälkeen voi kertausharjoituksen lisäksi ylläpitää ja kehittää sotilastaitoja ja toimintakykyä osallistumalla MPK:n kursseille tai lähtemällä mukaan MPK:n vapaaehtoisouluttajaksi. Osaamisen lisäksi kursseilta voi ansaita rinnasteisia kertausharjoituspäiviä, jotka lasketaan hyväksi ylennyksiä harkittaessa. Osallistumalla vapaaehtoiseen koulutukseen voi helpommin saada myös sijoituksen Puolustusvoimien sodan ajan joukkoon.

MPK järjestää vuosittain noin 3 200 kurssia eri puolilla Suomea. Kurkseista suuri osa on lähtökohtaisesti reserviläisille tarkoitettua sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta (SOTVA). SOTVA-koulutuksen lisäksi MPK järjestää mm. kansainvälistä koulustoimintaa sekä kaikille sopivaa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, joka auttaa selviytymään paremmin arjen vaaratilanteissa ja poikkeusoloissa.

► Lisätietoja MPK:n tarjoamista kouluttautumis-
mahdollisuuksista www.mpk.fi

► Lähde mukaan: Turvallisuutta yhdessä
– Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK

Sotilasammatit

Varusmiespalveluksen jälkeen sinulla on mahdollisuus hakea sopimussotilaaksi, aliupseeriksi, erikoisupseeriksi, tai pyrkiä upseerikoulutukseen. Upseeriksi opiskelaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Sotatieteellisten perus- ja jatkokurssien hakuohjeet ja hakuvaatimukset julkaistaan vuosittain marras-joulukuussa Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaassa, kotisivuilla ja korkeakoulujen sähköisessä hakujärjestelmässä. Hakijalta edellytetään reservin upseerinkoulutuksen suorittaminen. Tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä myös reservin aliupseerin koulutuksen suorittanut hakija, joka täyttää muut kelpoisuusehdot, jos hän ennen kadettikurssin alkamista suorittaa hyväksytysti Maasotakoulussa toimeenpantavan joukkueenjohtajakurssin. Erityisenä hakukelpoisuusehtona on, että lentoupseerin koulutusohjelmaan hakeva on suorittanut lentoreserviupseerikurssin (LENTORUK).

Varusmiespalveluksen aikana saat kuvan Puolustusvoimista työpaikkana ja Puolustusvoimien tarjoamista ammateista. Lisäksi voit testata omaa sopivuuttasi alalle. Menestyminen aliupseerikurssilla ja reserviupseerikurssilla vaikuttaa suoraan valintapisteisiisi. Joukkueen johtajalle ja yksikön päällikölle kannattaa ilmoittaa

haastattelun yhteydessä, mikäli olet kiinnostunut sotilasammateista.

Jos tavoitteenasi on tai jos harkitset sotilasammattaja, kannattaa palvelus suorittaa hyvin ja ilmoittaa halukkuus johtajakoulutukseen. Suorita aliupseerikurssi hyvin ja ilmoita halukkuudesta päästä reserviupseerikouluun.

Aliupseerikoulussa ja reserviupseerikoulussa esitellään Puolustusvoimien ammatteja ja annetaan mahdollisuus tutustua Maanpuolustuskorkeakouluun ja puolustushaarakouluihin (Maasotakoulu, Merisotakoulu, Ilmasotakoulu).

Varusmiespalveluksen jälkeen on sinulla myös mahdollisuus hakeutua määrääjäksi täydentämään osaamistasi ja kokeilemaan kouluttajana toimimista sopimussotilaana. Tarkoituksena on, että sopimussotilaana määrääjän palveltuasi hakeudut opiskelemaan sotilasopetuslaitokseen tai palvelemaan muihin Puolustusvoimien tarjoamiin sotilasvirkoihin. Yli kolmen kuukauden työskentelystä sopimussotilaana, aliupseerina tai krii-

sinhallintatehtävässä on myös etua haettaessa upseerikoulutukseen.

Upseerin ammatin lisäksi Puolustusvoimat tarjoaa erikoisupseerin tehtäviä vähintään aliupseerikurssin suorittaneille tekniikoille, insinööreille ja lääkäreille. Aliupseerit taas toimivat kouluttajina sekä erikoisammattihenkilöinä vartiointi- ja valvontatehtävissä, musiikkialalla sekä erässä teknisen alan tehtävissä.

Lisätietoja niin upseerin ammatista kuin muista Puolustusvoimien tarjoamista sotilasammateista saat perusyksikkösi kouluttajilta ja joukko-osaston sosiaalikuuraattorilta sekä opiskelusta työharjoittelussa olevilta kadeteilta. Lisätietoja löytyy myös sosiaalisesta mediasta ja sanomalehdistä, kuten Ruotuväki-lehdestä. Tarkempia tietoja sotatieteellisistä perus- ja jatkotutkinnoista löytyy Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaasta ja Maanpuolustuskorkeakoulun kotisivuilta. Lisätietoja saat myös internetin sivuilta: puolustusvoimat.fi, upseeriksi.fi sekä valtiolle.fi.

Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssille

Utin jääkäriyrykmentissä koulutetaan Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssilla määräaikaissa virassa olevia sopimussotilaita vaativiin erikoisjoukkotehtäviin. Erikoisjoukkokurssin oppilaille maksetaan koulutusajalta palkkaa.

Mielenkiintoinen ja haastava kurssi sisältää tiedustelu- ja taistelukoulutusta maastossa ja rakennetulla alueella. Monipuoliseen siirtymismenetelmäkoulutukseen kuuluu mm. laskuvarjohyppykoulutusta, vesistö-koulutusta ja ajoneuvokoulutusta. Toiminta painottuu pienryhmätoimintaan vaativissa olosuhteissa.

Haku kurssille on avoinna vuosittain 1.9.–30.11. Esivalinta tapahtuu hakupapereiden perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan valintakokeisiin, joiden perusteella valitaan soveltuvimmat henkilöt koulutukseen. Valintakoe on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe on kaksipäiväinen ja se järjestetään tammikuun loppupuolella. Ensimmäisen vaiheen hyväksytysti suorittaneet kutsutaan toiseen, myöhemmin keväällä järjestettävään vaiheeseen.

Erikoisjoukkokurssille voivat hakea kaikki aliupseerin tai upseerin koulutuksen saaneet asevelvolliset, jotka ovat iältään alle 30-vuotiaita. Erityisistä syistä kurssille voidaan hyväksyä myös yli 30-vuotiaita henkilöitä. Kurssille voivat hakea myös varusmiespalvelustaan suorittavat asevelvolliset, joiden varusmiespalvelus päättyy ennen erikoisjoukkokurssin alkua. Kurssi alkaa vuosittain heinäkuussa ja kestää 12 kuukautta. Utin jääkäriyrykmentti kouluttaa erikoisjoukkokurssilla henkilöstöä vain Puolustusvoimien erikoisjoukkojen tarpeisiin. Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta: erikoisjoukkokurssi.utjr@mil.fi.

Erikoisjoukkokurssin suorittamisen jälkeen kouluteuilla on mahdollisuus hakea määräaikaiseen erikoisjääkärialiupseerin tai taistelusukeltaja-aliupseerin virkaan Utin jääkäriyrykmentin Erikoisjääkäripataljoonassa. Erikoisjoukkoaliupseerien koulutus jatkuu koko palveluksen ajan ja tehtävissä on mahdollisuus palvella myös ulkomailla harjoituksissa ja operaatioissa. Aliupseerit palvelevat viiden vuoden määräaikaissa virkasuhteessa, joka työnantajan on mahdollista uusia kaksi kertaa (palvelusaika on enimmillään yhteensä 5+5+5 vuotta).

► [Lisätietoja puolustusvoimat.fi/erikoisjoukkokurssi](https://www.puolustusvoimat.fi/erikoisjoukkokurssi)

Puolustusvoimien siviilitehtävät

Puolustusvoimissa työskentelee siviilihenkilöstöä monipuolisissa ja haasteellisissa työtehtävissä, joissa mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ovat hyvät. Puolustusvoimissa työskentelee noin 4 600 siviiliä ympäri Suomen sekä ammatillisissa että akateemisissa asiantuntijatehtävissä siviilikoulutuksensa mukaisesti. Puolustusvoimissa työtehtävien kirjo on laaja. Ammatinimikkeitä on satoja erilaisia. Siviilitehtävien nimik-

keitä ovat esim. insinööri, järjestelmäpäällikkö, tutkija, sosiaalikuraattori, taloussuunnittelija, koulutussuunnittelija, viestintäasiantuntija, sotilaslakimies, lääkäri, liikunnanohjaaja ja asentaja. Virkanimikkeistä riippumatta siviilityöntekijät ovat omien alojensa kouluttautuneita ammattilaisia. Siviilitehtäviin valittavilta ei edellytetä varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamista.

► [Lisätietoja puolustusvoimat.fi/rekry](https://www.puolustusvoimat.fi/rekry) sekä [valtiolle.fi](https://www.valtiolle.fi).

Rajavartiolaitoksen palvelukseen

Rajavartiolaitoksen palvelukseen otetaan vuosittain tammi-kuussa uusia raja- ja merivartijoita. Valinta tapahtuu hakemusten ja touko-kesäkuussa järjestettävän pääsykokeen perusteella. Rajavartijan peruskurssi kestää noin vuoden.

Hakijan on oltava varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut Suomen kansalainen ja hänen on täytettävä valtion virkaan vaadittavat yleiset kelpoisuusvaatimukset.

Hakijalla on oltava hyvä terveys ja ruumiillinen kunto sekä hänen on oltava elämäntavoiltaan nuhteeton ja luotettava. Rajavartiolaitoksen upseerin tehtäviin haekudutaan Maanpuolustuskorkeakoulun kautta. Rajavartiolaitoksen palvelukseen tulevat upseerit valitaan aselajivalintojen yhteydessä kadettikurssin ensimmäisen opintovuoden jälkeen ennen aineopintojen alkamista.

► [Lisätietoja Rajavartiolaitoksen palvelukseen hakeutumisesta löydät internet-sivuilta raja.fi](https://www.puolustusvoimat.fi/raja).
► [Rajavartiolaitoksen yhteystiedot, sivu 68.](https://www.puolustusvoimat.fi/raja)

Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin

Suomella on mittavat perinteet rauhanturvaajana. Suomi osallistui ensimmäisen kerran rauhanturvaoperaatioon Suezilla 1956 ja on asettanut rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin jo yli 57 000 rauhanturvaajaa. Vuosittainen lukumäärä on nykyisellään käynnissä olevissa operaatioissa noin 400 henkilöä. Palvelu kriisinhallintatehtävissä tarjoaa mielenkiintoisen palvelusajan, tilaisuuden tutustua vieraisiin maihin ja kansoihin, mahdollisuuden säästämiseen, tilaisuuden kielitaidon kohentamiseen sekä ainutlaatuisen kokemuksen työskentelystä erilaisista olosuhteissa lähtöisin olevien henkilöiden kanssa.

Kriisinhallintatehtäviin on mahdollisuus päästä lähettämällä hakemus sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen varusmiespalvelun jälkeen. Hakijalta edellytetään muun muassa hyvää fyysistä kuntoa ja terveyttä, luonteen tasapainoa, kykyä sietää henkistä painetta, yhteistyökykyä, kohtuullista englannin kielen taitoa sekä moitteettomia elämäntapoja (ei rangaistuksia).

Hyvin suoritettu varusmiespalvelus antaa mahdollisuuden hakeutua suomalaisiin kriisinhallintajoukkoihin ilman että on saanut kansainvälisen koulutuksen varus-

miesaikana. Reservin upseereilla on myös mahdollisuus päästä sotilastarkkailijatehtäviin. Sotilastarkkailijoiksi haetuivilta vaaditaan yleisten kelpoisuusehtojen lisäksi aikaisempaa, hyvin suoritettua kriisinhallintapalvelusta ja vähintään luutnantin sotilasarvoa.

Hakeutuminen sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen tapahtuu sähköisesti PVAsioinnin kautta. Tarkempia ohjeita löytyy <https://puolustusvoimat.fi/rauhanturvaajaksi>. Kriisinhallintajoukkoja täydennetään jatkuvasti. Porin prikaati kutsuu toimintavalmiuteen hyväksytyistä hakemusten perusteella sopivimmat 3-4 viikkoa kestäväan koulutus- ja valintatilaisuuteen Säskylään, jossa lopullinen valinta tapahtuu. Sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen hyväksyminen ei takaa automaattisesti pääsyä kriisinhallintapalvelukseen. Hyväksyty päätös on edellytys valituksi tulemiselle.

Palvelussuhteen ehdot

Varsinainen palvelussitoutus tehdään operaatioon lähtöä edeltävän hyväksytysti suoritettun koulutus- ja valintatilaisuuden jälkeen. Käytännössä palvelussitoutus on työsopimus, jossa sovitaan tulevista palvelusehdoista.

Niin julkishallinnon kuin yksityissektorin palveluksessa

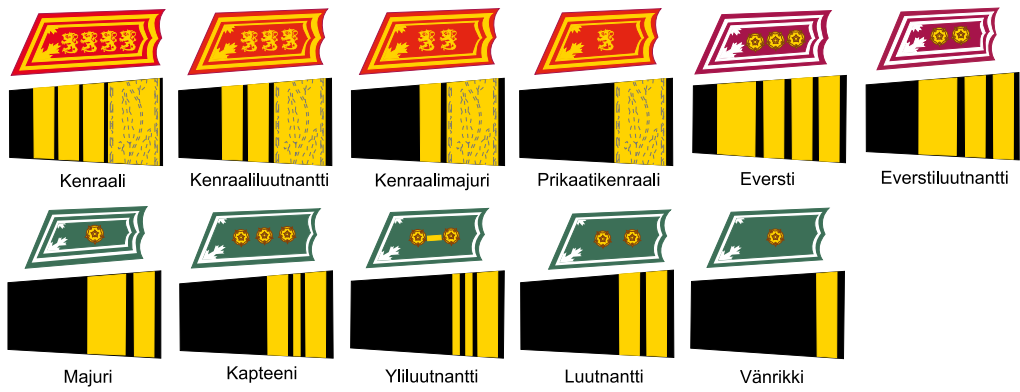
olevat saavat virkavapaata tai vapautta työstä kriisinhallintakoulutuksen ja -palveluksen ajaksi. Kriisinhallintatehtävään lähtevän ei tarvitse siten irtisanoa työsuhdetaan tai virkaansa. Jokainen kriisinhallintaoperaatioon lähtevä sitoutuu palvelemaan kuusi (6) kuukautta ellei operaatiokohtaisesti ole määriteltä muun pituista palvelussuhdetta. Palvelusta voidaan tietysti edellytyksin jatkaa toisella kuuden (6) kuukauden jaksolla. Palvelus kriisinhallintatehtävässä katsotaan Suomen valtion palvelukseksi.

Palkkaus kriisinhallintapalveluksessa on porrastettu tehtävän ja työn vaativuuden mukaan. Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalle ja sotilastarkkailijoille maksetaan palkan lisäksi operaation aikana kriisinhallintapäivärahaa palvelusvuorokausilta. Kriisinhallintatehtävästä maksettu palkka on veronalaista tuloa, päivärahat ja luontaisedut ovat verovapaata tuloa. Kriisinhallintajoukoissa annetaan luontaistena täysi ylöspito eli maksuton majoitus, muonitus, vaatetus ja varustus sekä terveydenhuolto.

► Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/rauhanturvaajaksi ja maaavoimat.fi/porinprikaati

Maavoimien arvomerkit

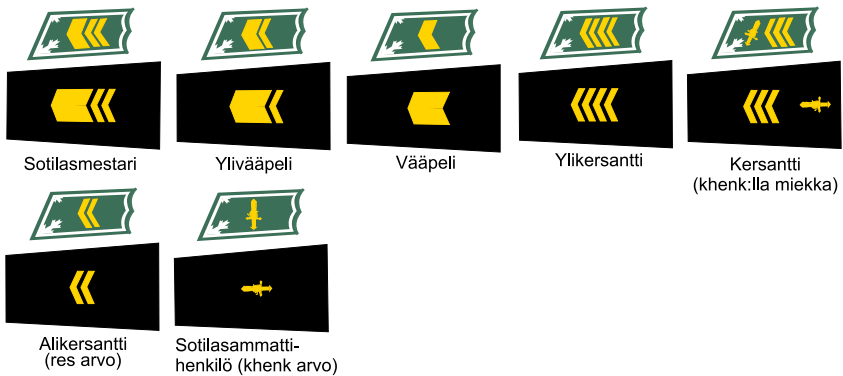
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

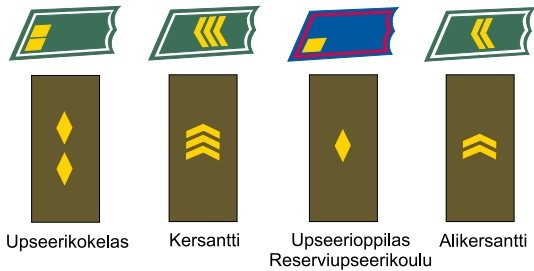
KADETIT

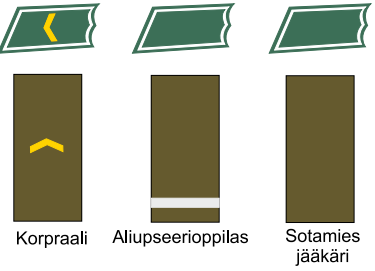
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

MIEHISTÖ

Merivoimien arvomerkit

UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeniluutnantti)

Amiraali

Vara-amiraali

Kontra-amiraali

Lippueamiraali

Kommodori

Komentaja

Komentajakapteeni

Kapteeniluutnantti

Yliluutnantti

Luutnantti

Aliluutnantti

KADETTIT

Kadettipursimies
III VUOSIKURSSI

Kadettilyikersantti
III VUOSIKURSSI

Kadettikersantti
III VUOSIKURSSI

Kadettialikersantti
II VUOSIKURSSI

Kadetti
I VUOSIKURSSI

ALIUPSEERIT

Sotilasmestari
kone

Ylipursimies
kone

Pursimies
kansi

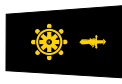
Ylikersantti
kansi

Kersantti
kone
(khenk:lla miekka)

Alikersantti
kone
(res arvo)

Sotilasammatti-
henkilö/kansi
(khenk arvo)

VARUSMIESJOHTAJAT

Upseerikokelas

Kersantti
merenkulku

Upseerioppilas

Alikersantti
merenkulku

MIEHISTÖ

Ylimatruusi
taisteluväline

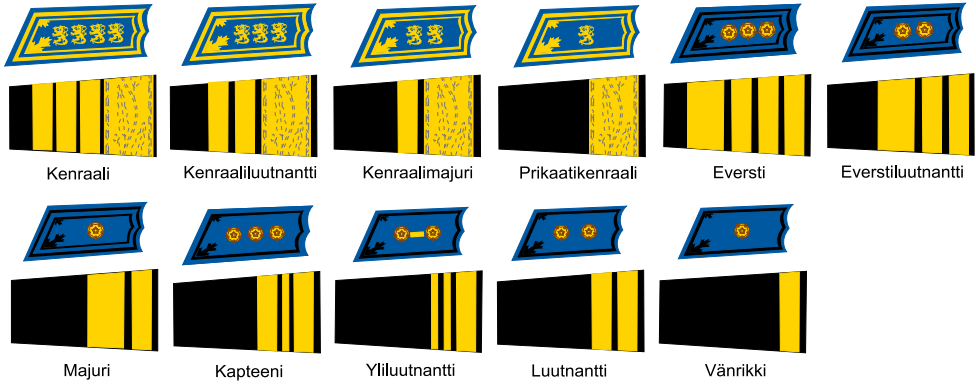
Aliupseerioppilas

Matruusi
taisteluväline

Ilmavoimien arvomerkit

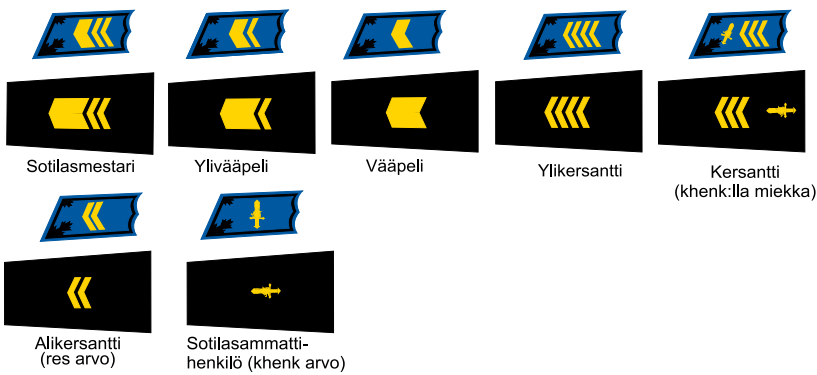
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

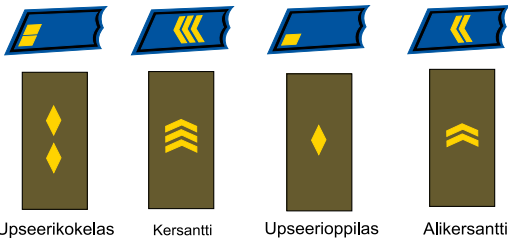
KADETTIT

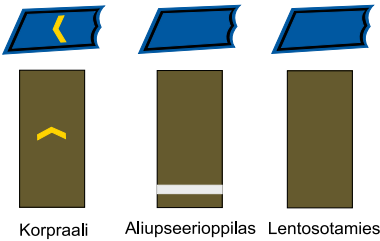
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

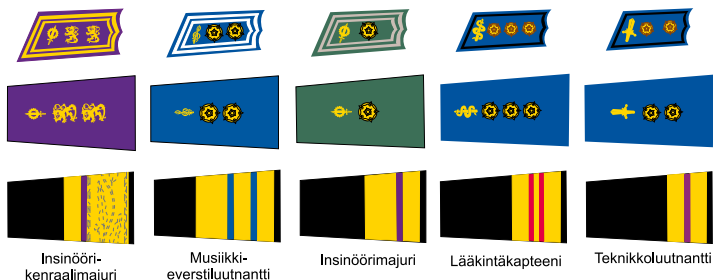

MIEHISTÖ

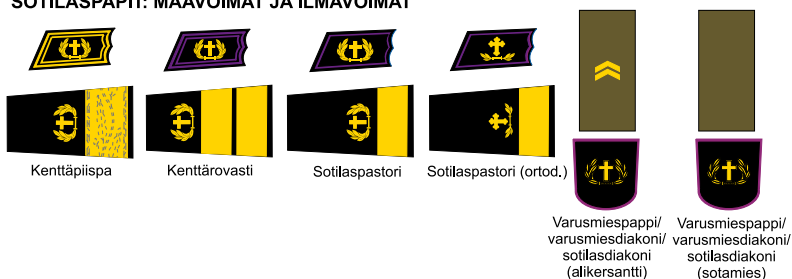

Erikoismerkit

ERIKOISUPSEERIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

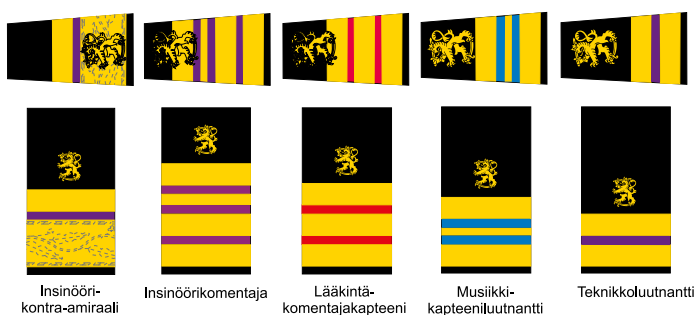
SOTILASPAPIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

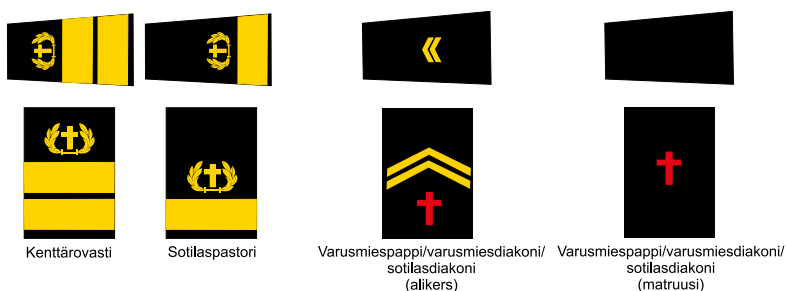
SOTILASVIRKAMIEHET: MAAVOIMAT, ILMAVOIMAT JA MERIVOIMAT / insinööriala

ERIKOISUPSEERIT: MERIVOIMAT

SOTILASPAPIT: MERIVOIMAT

Maavoimien esikunta

PL 145, 50101 Mikkeli
maavoimat.fi
puolustusvoimat.fi

ISBN 978-951-25-3528-6

ISBN 978-951-25-3529-3 (PDF)

Painopaikka

PunaMusta 2025

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces
varusmieheksi.fi